HRVATSKA RIJEČ

SUBOTICA, 8. RUJNA 2006. · CIJENA 35 DINARA · BROJ 186

KONCERT GRADU NA DAR

INTERVJU

VLČ. DR. MARINKO STANTIĆ

Pozitivne reakcije publike daju nam snage za daljnji rad

INFORMATIVNO-POLITIČKI TJEDNIK IZDAJE OD 1945. OD 1956. OBNOVLJEN 2003. COBISS SR-ID 109842828

ISSN 1451-1257

Hrvatska riječ

Podršku uredivačkoj koncepciji

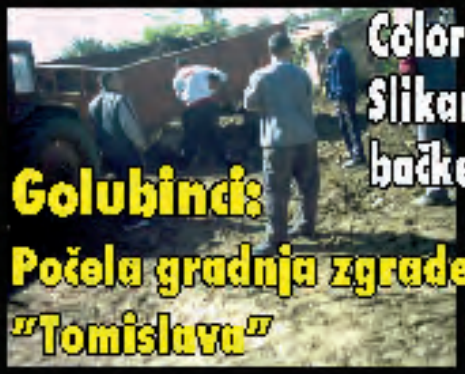

Golubinci:

Počela gradnja zgrade "Tomislava"

Colorit 2006. u Somboru

Slikarski doživljaji bačke ravnice

S KONCERTA SUBOTIČKE FILHARMONIJE I RITE KINKE ODRŽANOG U POVODU OBILJEŽAVANJA DANA GRADA SUBOTICE

OSNIVAČ:
Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:
Novinsko-izdavačka ustanova
»Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:
Lazar Baraković (predsjednik),
Dušica Dulić, Zdenko Đaković,
dr. Marija P. Matarić, Pavle Pejčić,
Dražen Prćić, Zvonko Sarić,
Stipan Stantić, Zvonko Tadijan

**DIREKTOR I
V. D. ODGOVORNOG UREDNIKA:**
Zvonimir Perušić

**POMOĆNIK I ZAMJENIK
ODGOVORNOG UREDNIKA:**
Zvonko Sarić

REDAKCIJA:
Ivan Andrašić (Podunavlje),
Davor Bašić Palković (kultura),
Dušica Dulić (politika),
Jasminka Dulić (politika),
Dražen Prćić (sport i zabava),
Zdenko Samaržija (povijest),
Nada Sudarević (fotografije),
Željka Vukov (društvo),

TEHNIČKI UREDNIK:
Thomas Šujić
Jelena Ademi (tehnički prijelom)

ADMINISTRACIJA:
Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković Lamić

LEKTORICA: Katarina Vasiljčuk

KOREKTOR: Mirko Kopunović

TELEFON: ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.co.yu

WEB: www.hrvatskarijec.co.yu

TISAK: »Rotografika« doo Subotica
List je registriran kod Tajništva za informiranje Skupštine AP Vojvodine pod rednim brojem 73.
List je oporezovan PDV-om od 8 posto, po Službenom glasniku broj 140 od 1. siječnja 2005.

Festival na visini

Prvi po redu festival hrvatskih duhovnih pjesama »HosanaFest« opravdao je očekivanja najvećih optimista i zavređuje sve pohvale. Onaj dio, koji je u javnosti vidljiv, a jedino je taj bitan, u petak se na velikoj sceni »Jadran« odvijao gotovo besprijekorno, a novine, koje nam ovaj festival donosi, uvode nas u novu fazu festivalskih i uopće scenskih događaja u hrvatskoj zajednici.

Scenografija i scenski efekti urađeni su suvremeno i posjetitelji su mogli imati dojam da se nalaze na festivalskoj večeri kakve se uglavnom gledaju preko TV-a. Ozvučenje je također bilo kvalitetno i optimalno postavljeno, a video-bim i glasovanje, uz izravno praćenje reakcija na bodovanje među sudionicima festivala u green-roomu, sliku velikih eurovizijskih fešti direktno su preselili u Suboticu.

Skladbe, autori i izvođači bili su, uz malobrojne iznimke, također na visokoj razini tehničke opreme festivala, pa se slobodno može reći kako je sveukupno odlična organizacija ovoga glazbeno-scenskog hrvatskog duhovnog događaja potvrda da će sljedeće godine jedna večer »HosanaFesta« biti premalo za sve zainteresirane.

A sad, malo o nečemu drugom. Prije nekoliko mjeseci »Subotičke novine«, nekada jedan od najtiražnijih lokalnih listova u bivšoj SFRJ, dobio je privatnog vlasnika i o tome je već bilo riječi. Kada su saznali tko je kupio poduzeće, većina novinara napustila je svoju dotadašnju kuću i uz pomoć inozemnog partnera osnovalo novi list, pod nazivom »Subotičke«. Tradicionalno privrženi »Subotičkim novinama«, mnogi su se Subotičani (a među njima poglavito oni koji su ih s pravom smatrali svojim novinama) pitali što raditi, kada se na kiosku nude dvoje subotičke novine. U početku su kupovali obje, dok se ne iskristalizira koje su one prave. Izgleda da je kemijski proces kristalizacije pri kraju, a žalosna kruna svakako je nepotpisani komentar (dakle, redakcijski), u posljednjem broju »Subotičkih« (onih koje su osnovali novinari odbjegli od novoga vlasnika), pod naslovom »Konačno – pokošeno«. Povod ovome komentaru bilo je nedovoljno promišljeno gostovanje jednog političara iz susjedne zemlje na ovogodišnjoj Dužijanci, čijem su pozivu i dolasku kumovali neki od naših, što i sami potvrđuju u ovome broju »Hrvatske riječi«. Na proslavu obilježavanja Dana grada Subotice, na istu je adresu poslan isti poziv, no ovoga je puta sređeno da u goste dođe drugi političar. Očito je da se sve može, kad se hoće i zna.

Dakle, u spomenutom se komentaru »Subotičkih« kaže, kako je »zaista bilo samo pitanje dana, odnosno godine, pa da ove takozvane žetvene svečanosti – poznate i kao ‘Dužijanca‘ – dožive svoju apsolutnu bizarnost«. U tekstu nepotpisanog autora ali poznatog rukopisa još piše, kako je Dužijanca »svojevremeno ambiciozno zamišljena za privlačenje turista« (da, baš je to prisvitli Blaško Rajić imao na umu 1911. godine!), da se »ova priredba izmetnula u ‘vlasništvo‘ kulturno-prosvjetnog društva jedne nacionalne manjine i jedne religijske konfesije« (kao da Dužijanca potječe od nekog drugog naroda i neke druge religijske konfesije), te da je »suština priredbe« pretvorena u »malograđansko nadmetanje«, uz »prenaglašenu religijsku komponentu, uz obilje propovijedi i neizbježni vonj tamjana...«. Da, baš tako piše u tim novinama.

Naravno da nećemo polemizirati s autorom, koji o Dužijanci i tradiciji jednoga naroda ne zna ama baš ništa, no, iskoristit ćemo prigodu reći, kako nam je, nakon ovoga teksta, puno lakše na kiosku odabrati koje subotičke nisu po našem ukusu. A one druge, još su na čekanju za konačnu ocjenu.

Z. P.

U srijedu 6. rujna svečano je otvaren jesenski seminar Omladinske mreže europskih nacija – Youth of European Nationalities (YEN) u Maloj gostioni na Paliću. Ovaj redoviti susret organizacija mladeži trajat će do nedjelje 10. rujna. Temeljno izvješće bit će u sljedećem broju Hrvatske riječi.

ČETVRTAK, 31.8.

Upozorenje

Neovisnost Kosova mogla bi izazvati snažno nezadovoljstvo u Republici Srpskoj, izjavio je premijer Republike Srpske Milorad Dodik prigodom razgovora sa srbijanskim predsjednikom Borisom Tadićem u Beogradu.
Tadić i Dodik su razgovarali o tijeku pregovora o budućem statusu Kosova, suradnji s Haškim tribunalom, predstojećim izborima u BiH i ekonomskoj suradnji. Dodik je istaknuo kako u Republici Srpskoj misle da Kosovo mora ostati u sastavu Srbije.

Zabrinutost

Visoki predstavnik za Bosnu i Hercegovinu Christian Schwarz-Schilling upozorio je, mjesec dana uoči provedbe općih izbora u toj zemlji, kako predizborno razdoblje ne smije biti izgovorom za neodgovorno ponašanje političara. On je podsjetio kako za proteklih 100 dana Parlament BiH nije donio niti jedan od važnih zakona koji već mjesecima čekaju usvajanje. Među njima su zakoni o visokom obrazovanju, plaćama, obveznim odnosima, bankarskom nadzoru i farmaciji te još neki, a njihovo usvajanje spriječile su stranke koje čine vladajuće koalicije, svaka iz svog posebnog razloga.
»Naša zabrinutost za stanje u BiH danas nije ništa manja nego što je bila«, kazao je njemački političar.
Komentirajući učestalo inzistiranje političara iz Republike Srpske na mogućem referendumu o neovisnosti tog entiteta, Schwarz-Schilling je kazao kako je to »iluzija«, jer takvo što međunarodna zajednica nikada neće dopustiti. Istaknuo je, međutim, kako BiH podjednako štete i priče o ukidanju entiteta, jer se time odvraća pozornost s pravih izazova provedbe Daytonskog sporazuma.

PETAK, 1.9.

Glasovanje u rujnu

Oko 4000 ljudi okupilo se u u Novom Sadu u znak prosvjeda protiv najave da će se jedna od ulica tog grada imenovati po Slobodanu Miloševiću. Socijalistička partije Srbije, koja je od 2004. na vlasti u koaliciji sa Srpskom radikalnom strankom i Demokratskom strankom Srbije, traži da se jedan novosadski bulevar nazove po Miloševiću.
Lokalne vlasti su najavile da će definitivno glasovanje o tom pitanju biti u rujnu.

Proces

Sudac Specijanog suda za borbu protiv organiziranog kriminala u Beogradu Marko Kljajević, presjedavajući sudskog vijeća u procesu optuženima za ubojstvo srbijanskog premijera Zorana Đinđića, podnio je zahtjev za razrješenje dužnosti, potvrdio je Vrhovni sud Srbije.
U priopćenju se navodi da će taj sud »zahtjev proslijediti Skupštini Srbije, koja donosi odluke o prestanku sudske dužnosti«. Ako za mjesec dana Skupština ne donese odluku, sucu automatski prestaje dužnost. Nekoliko političkih stranaka izrazilo je u petak bojazan da bi Kljajevićev potez mogao loše utjecati na tijek procesa za Đinđićevo ubojstvo, koji se ionako već oduljio.
Proces optuženima za ubojstvo premijera Zorana Đinđića trebao bi biti okončan do konca godine. Ostalo je još saslušanje novog svjedoka-suradnika Dejana Milenkovića Bagzija i balističkih vještaka iz Instituta za kriminalističku tehniku iz Wiesbadena.

SUBOTA, 2.9.

Kontakt grupa

Predstavnici zemalja Kontakt skupine podržali su na sastanku u Beču rad izaslanika glavnog tajnika UN za Kosovo Martija Ahtisarija.
Na sastanku u Veleposlanstvu Njemačke, na kojem je analiziran dosadašnji tijek pregovora Beograda i Prištine o budućnosti Kosova i razmotreni dalji koraci u pregovaračkom procesu, nije došlo do promjene stava glede vremenskog okvira za pregovore.
Sastanku u Beču, koji je održan iza zatvorenih vrata, prisustvovali su Ahtisaari, njegov zamjenik Albert Roan i izaslanik EU za pregovore o Kosovu Stefan Lene.

Manjine u MUP-u

Pripadnici nacionalnih manjina u ukupnom broju zaposlenih u MUP-u Republike Hrvatske sudjeluju s 4,81 posto, među njima je 0,67 posto muslimana, a nijedan MUP-ov zaposlenik nije se izjasnio kao Bošnjak, podaci su iz MUP-ova odgovora na pitanje bošnjačkog zastupnika u Saboru Šemse Tankovića o manjinskoj zastupljenosti u MUP-u, na temelju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.
Komentirajući MUP-ove podatke o broju zaposlenih muslimana, Tanković je u izjavi za Hinu kazao da u Hrvatskoj ne postoji muslimanska nacionalna manjina, te da su muslimani kao nacija prestali postojati 1993., od Kongresa bošnjačkog naroda u BiH.
Ustvrdio je da MUP uporno izbjegava zapošljavati Bošnjake, o čemu, kaže, svjedoči i slučaj Bošnjakinje koja se nedavno natjecala za posao u Petrinji.
Rekao je da je riječ o području na kojem Bošnjaci, s obzirom na sudjelovanje u ukupnom broju stanovnika, imaju pravo na razmjernu zastupljenost u tijelima državne uprave, sukladno Ustavnom zakonu.

NEDJELJA, 3.9.

Realnost

Bosna i Hercegovina dugoročno nije održiva i stoga je referendum o samostalnosti Republike Srpske neizbježan, izjavio je za FoNet premijer RS-a Milorad Dodik.
Dodik je u tom razgovoru, kojeg su prenijeli i ostali beogradski elektronski mediji, naglasio »kako je osnovni uvjet da RS ostane u BiH davanje jamstava da u njoj neće prevladavati majorizacija i radikalni islam«.
Dodik je rekao da »oni u RS u ovom trenutku pokazuju volju da ostanu u BiH«, ali i naglasio kako će eventualna neovisnost Kosova »osnažiti razmišljanja Srba da i oni imaju isto pravo«. Dodik je naglasio da bi 99 posto tamošnjih Srba glasovalo za izlazak RS-a iz BiH. »To je realnost«, dodao je.
Dodik je rekao kako on osobno čak i »ne vidi« potrebu da RS u budućnosti bude samostalna, ali smatra da bi mogla imati neki veći stupanj autonomije.
Dodik je na kraju rekao da je »priča o pripajanju RS-a Srbiji ranije upropaštena« i da je sada neophodno legitimizirati međusobnu suradnju Beograda i Banjaluke, a ne ponovno »realizirati neke propale projekte - Srbija do Karlovca ili tko zna čega«.

Prijetnje

Tri pucnja su se prolomila Novim Beogradom u trenutku kada je ravnateljica Fonda za humanitarno pravo Nataša Kandić, izlazila iz zgrade Televizije B92 nakon gostovanja u emisiji »Utisak nedjelje«. Policija je naknadno ustanovila kako je riječ, vjerojatno, o petardama. Sljedećeg jutra jedan tiražni beogradski tabloid objavio je kako su Kandićeva i predsjednica Komiteta pravnika za ljudska prava Biljana Kovačević Vučo i predsjednica beogradskog ureda Helsinškog odbora Sonja Biserko, pokretne mete, ali mete stranih obavještajnih službi.
Prema mišljenju Nataše Kandić, poznate po istraživanju ratnih zločina, taj incident bio je jasna poruka kako »nema prostora na televizijama takvim osobama kao što sam ja«.

PONEDJELJAK, 4.9.

Ohrabren

Ministar financija Srbije Mlađan Dinkić izjavio je u Bruxellesu kako je ohrabren dojmom koji je stekao tijekom sastanaka s visokim dužnosnicima Europske unije da bi Srbija već sljedeće godine mogla postati kandidat za članstvo u EU.
»Naravno, prije toga bi morali potpisati sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, a da bi ga potpisali potrebno je da ostvarimo suradnju s Haškim tribunalom koja se trenutačno sprovodi u okviru Akcijskog plana i da pokažemo konkretne rezultate na tom polju«, izjavio je Dinkić.
Dinkić je boravio u Bruxellesu u sklopu nastavka intenziviranja suradnje između Srbije i EU u okviru »plana plus« kojeg je on predstavio europskom komesaru za proširenje Olliju Rehnu sredinom kolovoza.

Prerano

Glavna tužiteljica Haškog suda Carla del Ponte smatra kako je još prerano za ocjenjivanje rezultata Akcijskog plana Srbije za okončanje suradnje s Tribunalom, izjavio je glasnogovornik Haškog tužiteljstva Anton Nikiforov.

UTORAK, 5.9.

Jačanje veza

Ministar gospodarstva Republike Srbije Predrag Bubalo će 26. rujna predvoditi izaslanstvo gospodarstvenika iz Srbije u posjetu Republici Srpskoj, priopćeno je u Beogradu, uz konstataciju da jačanje ekonomskih veza Srbije i Republike Srpske »predstavlja prioritet i osigurava siguran opstanak i budućnost srpskog naroda u Republici Srpskoj i Federaciji Bosne i Hercegovine«.
U izaslanstvu će se nalaziti više od 300 predstavnika najznačajnijih poduzeća iz Srbije, priopćilo je Ministarstvo gospodarstva. Posjet gospodarstvenika se organizira radi intenziviranja i jačanja ekonomskih odnosa Srbije i Republike Srpske, posebno kroz sudjelovanja poduzeća iz Srbije u privatizaciji i investicijama u Republici Srpskoj.

Sloboda izražavanja

Asocijacija neovisnih elektronskih medija najoštrije prosvjeduje povodom novih napada na slobodu izražavanja i medijske slobode u Srbiji, koji su u nedjelju uslijedili nakon emisije Utisak nedjelje na TV B92, navodi se u priopćenju te asocijacije.
ANEM traži od nadležnih »aktivniji pristup, rukovođen punom sviješću o značaju slobode izražavanja i medijskih sloboda za demokratske procese u društvu«.

SRIJEDA, 6.9.

Nisu usamljeni

Lider Stranke za BiH Haris Silajdžić kazao je, komentirajući izjave predsjednika i ministra vanjskih poslova Srbije Borisa Tadića i Vuka Draškovića, kako je na sceni otvoreno miješanje Srbije u unutarnje stvari Bosne i Hercegovine, što je izravan napad na suverenitet i integritet BiH, i mora biti signal za hitnu intervenciju međunarodnog predstavnika Christiana Schvarc Schillinga i međunarodne zajednice.
»Na sceni je sinkronizirana razbijačka politika iz Banjaluke i Beograda. Tadićeva i Draškovićeva izjava pokazuju da premijer Republike Srpske Milorad Dodik i predsjednik RS Dragan Čavić nisu usamljeni u zagovaranju referenduma i otcijepljenja RS«, rekao je Silajdžić.

Vojna suradnja

Predsjednik Srbije Boris Tadić boravi u trodnevnom posjetu SAD gdje će s visokim američkim dužnosnicima razgovorati o tijeku pregovora o Kosovu, američko-srpskim odnosima, euroatlantskim integracijama i vojnoj suradnji. U izaslanstvu predsjednika Srbije je i zastupnik načelnika Generalštaba Vojske Srbije general major Zdravko Ponoš.

SADRŽAJ

Dvodnevna konferencija »Uloga pograničnih regija u procesu europskih integracija«
Vojvodina – spona Srbije s Europom 8,9

Nacionalni investicijski plan
Velika pomoć vjerskim institucijama .10,11

Svečana sjednica Skupštine Općine Subotica
Poruke za Dan grada 12,13

U Subotici održan prvi Festival hrvatskih duhovnih pjesama »HosanaFest«
Glavna nagrada za VIS »Riječ« iz Podstrane 36,37

Škola je počela
Koliko košta opremanje jednog prvašića? 53

Dujizmi

- *Naša pobjeda jest toliko velika da će trajati vijekovima.*
- *Naš narod ne ide na mitinge ako nije dotjeran.*
- *Naše rane jesu duboke, ali nisu vidljive.*

Duje Runje

Počeli radovi na izgradnji prostorija za HKPD »Tomislav« iz Golubinaca

Svi bi htjeli pridonijeti

Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo »Tomislav« iz Golubinaca registrirano je 6. kolovoza 2002. godine. Pokraj zapaženih nastupa, koncerata i gostovanja Folklornog i Tamburaškog odjela širom Vojvodine, Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Mađarske, možda je za sada ipak najveći uspjeh za Društvo kupovina parcele u trajno vlasništvo i na ime HKPD »Tomislav« Golubinci.

Dvadesetak dana poslije katastarske uknjižbe, kada je ta parcela postala vlasništvo Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva »Tomislav« Golubinci, Upravni odbor Društva donio je odluku o rušenju starog i devastiranog postojećeg objekta na parceli. Petak 1. rujna bit će povijesni dan za HKPD »Tomislav«, kada se skupilo tridesetak članova i mještana Golubinaca s deset velikih traktora i prikolica u akciji rušenja i pripremi terena za buduću gradnju zgrade Društva. Doista, odaziv ljudi bio je za pohvalu, a stjecao se dojam, da je bilo potrebe za većim brojem mehanizacije i ljudstva da bi se bez problema i to riješilo.

Posao je počeo u sedam sati izjutra, a završen je u dva popodne. Oni koji su bili spriječeni i nisu mogli sudjelovati u akciji dali su novčani prilog.

Pri pravljenju projekta za rješavanje vlastitih prostorija Društva, realizacija je predviđena u nekoliko etapa. Plan Društva u ovoj godini je bio kupovina parcele i uknjižba na ime HKPD »Tomilsav« i rušenje postojećeg objekta, tako da je u nekim okvirima plan u vezi prostorija Društva u ovoj godini ostvaren, ali svi u Upravnom odboru su uvjereni da će u ovoj godini biti izliven i temelj sa sredstvima dobivenim na natječaju Hrvatskog nacionalnog vijeća za potporu hrvatskim udrugama i institucijama u Srbiji, ako se na vrijeme dobije sva potrebna dokumentacija i dozvola za gradnju.

Posao koji slijedi je ogroman i težak, ali uz potporu i volju ljudi iz Golubinaca, te potporu Hrvatske Vlade preko Veleposlanstva u Beogradu i Hrvatskog nacionalnog vijeća, taj će posao biti završen.

Ivan Radoš

Obiteljsko stablo Dulićevih - Morkanovih

Proteklog vikenda, u nedjelju 3. rujna, u Subotici su se okupili svi koji nose prezime Dulić, od Morkanove grane. U 18 sati je bilo okupljanje, kada je i služena sv. misa u župnoj crkvi »Marija Majka Crkve« u Aleksandrovu. Misno slavlje predvodili su *vlč. dr. Andrija Kopilović*, *vlč. Lazar Novaković* i *vlč. dr. Oskar Čizmar*. Nakon misnog slavlja, Dulićevi su se okupili na zajedničkom svečanom objedu u restoranu »Bačvanka« u Aleksandrovu. Svi sudionici ovoga skupa dobili su prikaz obiteljskog stabla.

H.R

Tradicionalna Ivanijada

U nedjelju 10. rujna u Ljutovu će se održati tradicionalna Ivanijada, manifestacija na kojoj sudjeluju osobe po imenu Ivan iz Ljutova, a zadnjih godina i Ivani iz okolice. Ovogodišnja, osma po redu, Ivanijada će se održati u tamošnjem Domu kulture, gdje je u 15 sati zakazano okupljanje, a nakon toga su predviđene sportske aktivnosti, takozvana »Seljačka olimpijada«, na kojoj će biti prikazane stare discipline. Organizatori pripremaju i zajedničku večeru, na kojoj će se Ivani moći upoznati i družiti.

H.R.

Dužnosnici HNV-a održali sastanak s nastavnicima i profesorima koji izvode nastavu na hrvatskom jeziku u petim razredima

Suradnja s ciljem ostvarivanja što kvalitetnije nastave

Na sastanku su, među ostalim, formirani aktivi nastavnika koji izvode nastavu iz određenog predmeta, a s ciljem međusobne suradnje nastavnika na unapređenju nastave iz svoga predmeta

U ponedjeljak 4. rujna, dužnosnici Hrvatskog nacionalnog vijeća održali su sastanak s nastavnicima i profesorima koji izvode nastavu na hrvatskom jeziku u petim razredima, radi uspostavljanja suradnje s ciljem ostvarivanja što kvalitetnije nastave u hrvatskim odjelima.

Na samome početku, predsjednik Izvršnog odbora HNV-a *Lazo Vojnić Hajduk* upoznao je nazočne s radom ove krovne institucije Hrvata u Srbiji, posebno se osvrnuvši na dosadašnja iskustva u ostvarivanju prava na obrazovanje na materinjem jeziku, kao i na strukturu i rad Odjela za obrazovanje pri nacionalnom vijeću.

Član IO HNV-a zadužen za obrazovanje *Ivan Stipić* je, među ostalim, istaknuo kako su udžbenici osigurani te dodao kako bi oni trebali stići ovih dana. On je ukazao i na to da je Ministarstvo prosvjete i sporta Republike Srbije odobrilo veći dio udžbenika za pete razrede na hrvatskom, te objasnio kako će se u realizaciji nastavnih planova i programa pojedinih predmeta za koje ne postoje odgovarajući udžbenici na hrvatskom, koristiti sadržaji iz udžbenika za nastavu na srpskom jeziku. Također, Stipić je ovom prigodom najavio i organiziranje seminara hrvatskog jezika za nastavnike, te naveo kako se planira da se sastanci nastavnika održavaju i ubuduće.

Na sastanku su formirani i aktivi nastavnika koji izvode nastavu iz određenog predmeta, a s ciljem njihove međusobne suradnje na unapređenju nastave svoga predmeta.

Sastanku se odazvalo ukupno 36 nastavnika i profesora, a pokraj njih nazočni su bili i predsjednik Odjela za obrazovanje HNV-a *Stipan Stantić*, te ravnateljice škola u kojima se u petim razredima izvodi nastava na hrvatskom jeziku.

Inače, nastava na hrvatskom u petim razredima izvodi se po prvi puta od ove školske godine i to u četiri osnovne škole u subotičkoj Općini - OŠ »Ivan Milutinović« (područna škola u Maloj Bosni), OŠ »Matko Vuković«, OŠ »Vladimir Nazor« u Đurđinu i OŠ »Matija Gubec« u Tavankutu - a pohađa je ukupno 60 učenika.

D. B. P.

U Vinkovcima osnovana Zajednica bačkih Hrvata u Republici Hrvatskoj

Za bolje međusobno povezivanje

Tijekom iduće godine Zajednica planira brojne projekte čiji je cilj potaknuti bolju suradnju između Hrvata iz Vojvodine i Republike Hrvatske

U ponedjeljak 4. rujna u Vinkovcima je održana osnivačka skupština udruge pod nazivom Zajednica bačkih Hrvata u Republici Hrvatskoj, na kojoj su bili prisutni Hrvati podrijetlom iz Bačke, koji sada žive u raznim dijelovima Republike Hrvatske.

Želja osnivača ove Zajednice je bolje međusobno povezivanje Hrvata podrijetlom iz Bačke, te njegovanje svojeg hrvatskog kulturnog identiteta. Jedna od važnih zadaća Zajednice je aktivna uloga u povezivanju, kroz međunarodne projekte, vojvođanskih Hrvata s matičnom državom Hrvatskom, te pomoć i njegovanje hrvatskog kulturnog identiteta Hrvata u Vojvodini.

Predsjednik Zajednice bačkih Hrvata u Republici Hrvatskoj je *Zdenko Bundić*, dopredsjednik *Bela Stantić,* a predsjednik Nadzornog odbora *Ivan Vinkov*. Tajnica je *Ivanka Vlaketić.* Zajednica bačkih Hrvata u RH privremeno je smještena u Vinkovcima, u ulici Kneza Višeslava br. 6.

Predstavnici Zajednice putem medija, državnih institucija i ljudi dobre volje mole da im se jave Hrvati podrijetlom iz Bačke koji sada žive u RH, kako bi ih mogli kontaktirati.

Tijekom iduće godine Zajednica planira brojne projekte čiji je cilj potaknuti bolju suradnju između Hrvata iz Vojvodine i Republike Hrvatske.

Vukovarsko-srijemska županija na čelu sa županom *Božom Galićem* i Hrvatska matica iseljenika, uviđajući važnost i potrebu boljeg povezivanja Hrvata iz Vojvodine s Hrvatskom, ovoj Zajednici pružili su veliku potporu.

S. J.

Dvodnevna konferencija »Uloga pograničnih regija u procesu europskih integracija«

Vojvodina – spona Srbije s Europom

Predsjednica Izaslanstva Europskog parlamenta za Balkan Doris Pack kazala je da posljednjih godinu dana EP pozorno prati dešavanja u Vojvodini glede položaja nacionalnih manjina i incidenata na nacionalističkoj osnovi i izrazila zadovoljstvo što je tih incidenata sve manje, premda, kako je rekla, nije zadovoljna službenim Beogradom jer još uvijek nije ispunio obećanja koja su dana prošle godine glede naobrazbe i unutarnje sigurnosti u Vojvodini

Piše: Dragana Popov

Proširenjem Europske unije prema jugo-istočnom i/ili srednje-istočnom dijelu europskog kontinenta, pristupanjem Mađarske i uskoro Rumunjske obitelji europskih naroda, uspješnim pregovorima Hrvatske o članstvu u EU, Vojvodina, uslijed zemljopisnog položaja i povijesnih čimbenika, nehotice i neposredno postaje pogranična regija Europskoj uniji i medij ili kotač pomoću kojeg će se Srbija približiti Europskoj uniji.

Udio manjina u Vojvodini smanjen je 90-ih godina: Josip Z. Pekanović, jedan od sudionika konferencije

Posljednjih godinu dana i više, pokrajinska administracija organizira različite informativno-edukativne skupove, kao ovaj prošloga tjedna, 1. i 2. rujna, kada je u Novom Sadu održana konferencija pod nazivom »Uloga pograničnih regija u procesu europskih integracija« s ciljem upoznavanja Vojvođana s procesima koji se dešavaju u EU. Mjesto održavanja konferencije bila je Skupština Vojvodine, a organizaciju su pomogli izaslanstvo Europskog parlamenta za suradnju sa zemljama jugoistočne Europe i Skupština europskih regija (AER).

O važnosti Konferencije, prve ove vrste u Vojvodini, kao pogranične regije u sastavu Republike Srbije koja teži postati dio EU i potrebi za njezinim održavanjem, svjedoči nazočnost velikog broja dužnosnika značajnih europskih institucija, Europskog parlamenta za suradnju sa zemljama jugoistočne Europe i *Doris Pack*, predsjednice Izaslanstva za Balkan, Skupštine europskih regija, Komiteta regija Europske unije, Kongresa lokalnih i regionalnih samouprava kao i dužnosnika pokrajinske administracije te nacionalnih vijeća nacionalnih zajednica u Vojvodini.

VOJVODINA KAO MOST SRBIJE SA EU: »Stvoriti povoljnu klimu u Vojvodini, kao dijelu Srbije koji će u skorijoj budućnosti najvećim svojim dijelom graničiti sa zemljama EU, zadatak je kojeg je pokrajinska administracija preuzela u cilju pomoći našoj zemlji na putu ka punoj europsko integraciji«, kazao je predsjednik Skupštine AP Vojvodine *Bojan Kostreš*. Po njegovim riječima »u Srbiji je još uvijek izražena ksenofobija i bojazan od otvaranja Srbije prema Europi što izaziva dojam kako još uvijek ne postoji jasna vizija budućnosti naše zemlje« što je dodatna motiviranost pokrajinskoj vladi da uloži više napora kako bi Vojvodina postala model europske integriranosti i most kojim će Srbija stići u EU, tvrdi Kostreš. Glavna barijera razvoju Vojvodine kao pogranične europske regije je nepostojanje odgovarajućeg ustava Republike Srbije, kojim bi se Vojvodini jamčila zakonodavna, izvršna, djelomice i sudska vlast, riješena pitanja imovine i izvorni prihodi, smatraju mnogi izlagači skupa.

Glede ovog pitanja, Doris Pack je naglasila kako Vojvodina u novom ustavu Srbije treba dobiti širu autonomiju jer je to jedan od preduvjeta za demokratizaciju i ekonomski razvoj Srbije.

»U određenoj mjeri podržavam zahtjev Vlade Srbije za decentralizaciju Kosova jer bi to unaprijedilo život tamošnjih Srba. Međutim, ne može Vlada Srbije s jedne strane željeti jedno, a s druge, isto to osporavati Vojvodini, to što je Vojvodina desetljećima uspješno prakticirala«, tvrdi Pack.

DECENTRALIZACIJA I REGIONALIZAM KAO BUDUĆNOST: S obzirom na česte pritužbe iz Beograda na račun aktivnosti vojvođanske vlade glede položaja, prava i ingerencija Vojvodine koje bi se garantirale novim ustavom Srbije, nazivanje tih ideja separatističkim i secesionističkim, Bojan Kostreš je naglasio da regionalizam i decentraliziranje države ne znače odvajanje i separatizam već da je to normalan proces u razvoju jedne zemlje. O normaliziranju odnosa i pravilnom razvoju Vojvodine u smislu regionalizma, Kostreš je posvjedočio navođenjem primjera uspješne suradnje Vojvodine sa Istarskom županijom u Hrvatskoj, te posebnim partnerstvom realiziranim između tri grada – Osijeka, Tuzle i Novog Sada ili pak realiziranom suradnjom euro-regija DKMT.

O ispravnosti vojvođanske tendencije ka decentraliziranosti države i jačanju regionalizma govorila je i Doris Pack, koja i sama potječe iz njemačke pogranične regije, ističući kako ljudi koji žive u

takvim regijama imaju više razumijevanja za Europu nego ljudi koji nemaju privilegij živjeti tamo, naglašavajući pri tom da decentraliziranje Srbije i autonomija Vojvodine nisu pitanja nekakve secesije, već su u interesu svih građana Srbije. Doris Pack smatra da Vojvodina može popraviti imidž i sliku Srbije u Europi što Srbija treba iskoristiti.

Potpredsjednik Skupštine europskih regija i župan Istarske županije *Ivan Jakovčić* ukazao je na položaj regionalizma u europskom ustavu rekavši kako »europski ustav poznaje instituciju regije, razinu regije i princip subsidijarnosti koji je 'conditio sine qua non' življenja u Europi na četiri razine življenja: općinska, regionalna, nacionalna i europska«, istaknuvši kako je to ono na čemu se danas gradi Europa i »htjeli mi to ili ne na Balkanu morat ćemo se tako prilagoditi ako hoćemo živjeti svi zajedno u sretnoj Europi«, naglasio je Jakovčić. S obzirom da i dolazi iz oblasti u Hrvatskoj koja se zalaže za viši stupanj autonomnosti Jakovčić je izrazio potpuno razumijevanje za stremljenja Vojvodine hrabreći pokrajinske dužnosnike stajalištem da Europi treba čvrst i demokratski Balkan i da bez sretnog Balkana nema ni sretne Europe. »Nitko više ne smije dozvoliti da postoje rane unutar europskog tkiva a regionalizacija, suradnja i dijalog zemalja Balkana upravo pridonose miru i sreći«, kazao je Jakovčić.

MULTINACIONALNOST VOJVODINE: S obzirom na multinacionalno obilježje Vojvodine, prednost i vrijednost ove pokrajine, a koja se u svakodnevnom političkom životu Republike Srbije ne očituje kao takva već se prije „izvlači iz rukava" po potrebi, Jakovčić je tijekom obraćanja nazočnima ukazao na to da jačanje demokracije znači jačanje regionalizma, da ekonomski rast predstavlja jačanje regionalizma, kao i da jačanje uloge i položaja manjina u regijama Europe kao što su Vojvodina i Istra, ali i ostale u kojima žive manjine, predstavlja temelj jačanja demokracije odnosno regionalizma.

Ipak, da situacija glede multinacionalnosti u Vojvodini nije ista kao prije 90-ih svjedoče statistički podaci kojima je skup upoznao predsjednik HNV-a *Josip Z. Pekanović*, kazavši kako je poslije 90-ih godina Vojvodina počela gubiti odlike višenacionalne regije.

»Na popisu stanovništva iz 1991. godine nacionalne zajednice su činile 43 posto ukupne populacije Vojvodine da bi nakon jedanaest godina na popisu postotak manjina u ukupnom stanovništvu činio tek 35 posto«, kazao je Pekanović, podsjećajući kako je oko 160.000 pripadnika nacionalnih manjina tijekom 90-ih napustilo Vojvodinu. Kao dužnosnik koji zastupa interese hrvatske nacionalne zajednice Pekanović je ukazao na brojnost Hrvata u Vojvodini, iako se tijekom 90-ih hrvatska zajednica značajno smanjila, ističući da činimo treću nacionalnu zajednicu u Vojvodini poslije Srba i Mađara i da vlasti u Srbiji trebaju više pozornosti usmjeriti i više značaja pridati riječima koje upućuju iz hrvatske nacionalne zajednice, a pogotovu glede položaja Vojvodine i njezinih građana u novom ustavu Republike Srbije.

BUDNE OČI EU PARLAMENTA: Predsjednica Izaslanstva za Balkan, Doris Pack je kazala kako posljednjih godinu dana Europski parlament pozorno prati dešavanja u Vojvodini glede položaja nacionalnih manjina i incidenata na nacionalističkoj osnovi i izrazila zadovoljstvo što je incidenata sve manje, premda, kako je rekla, nije zadovoljna službenim Beogradom jer još uvijek nije ispunio obećanja koja su dana prošle godine glede naobrazbe i unutarnje sigurnosti u Vojvodini.

Vlade Republike Srbije njihov broj osjetno smanjen. Prema riječima potpredsjednika Izvršnog vijeća AP Vojvodine Korhecza poboljšanju situacije u Vojvodini svakako je pridonio i program tolerancije kojeg vodi Izvršno vijeće AP Vojvodine od listopada prošle godine, s kojim je detaljno upoznao Doris Pack. Tijekom razgovora Korhecz i Egeresi upoznali su predsjednicu Izaslanstva za Balkan sa situacijom u nacionalnim vijećima u Vojvodini ističući kao problem to što se novi izbori za nacionalna vijeća još ne mogu obaviti jer nisu doneseni odgovarajući zakonski propisi.

ZAKLJUČCI: Rezultat dvodnevne radne Konferencije je šest točaka zaključaka koji

Vojvodina treba biti most kojim će Srbija stići u Evropu: Bojan Kostreš

Pokraj monitoringa Europskog parlamenta u svezi položaja nacionalnih manjina i incidenata u Vojvodini, predsjednicu Izaslanstva za Balkan Doris Pack dodatno su informirali potpredsjednik Skupštine Vojvodine *Sándor Egeresi* i pokrajinski tajnik za propise, upravu i nacionalne manjine *Tamás Korhecz*. Oni su potvrdili njezino viđenje stanja, dodajući da sporadičnih incidenata još uvijek ima, ali je poslije razgovora s dužnosnicima će posredstvom sudionika Konferencije iz institucija Europe biti upućeni dužnosnicima značajnih europskih institucija s ingerencijama nad budućnošću građana AP Vojvodine, a glede položaja Vojvodine – regije između regionalizirane Europe i centralizirane Republike Srbije. Pokraj zaključaka Doris Pack je obećala da će inzistirati da Vojvodina dobije status promatrača u Europskom parlamentu u što skorijoj budućnosti. ■

Zaključci

Prva točka se odnosi na decentralizaciju, jačanje lokalne samouprave i regionalne autonomije Republike Srbije, što Srbija mora prihvatiti kao prirodne procese EU. Pri tom u pisanje novog Ustava Srbije treba aktivno uključiti vojvođansku vladu i ostala tijela i garantirati izvorne nadležnosti Pokrajini u domeni zakonodavne, izvršne i djelomice sudske vlasti, financijsku autonomiju i pravo na imovinu.

Druga točka odnosi se na potencijal i kapacitete Vojvodine kao europske regije koja ima osnovu za dobru u kvalitetnu pograničnu suradnju koja je preduvjet za stabilnost regiona.

Treća točka govori o ekonomskoj, kulturnoj i socijalnoj suradnji, jačanju regionalnih i lokalnih kapaciteta uprave i omogućavanje pristupa fondovima Europske unije svim gradovima Vojvodine, što je preduvjet za ravnomjerni ekonomski rast.

Četvrta točka tiče se multietničkog karaktera Vojvodine kojeg treba njegovati i razvijati a prekogranična suradnja je ujedno i suvremeni instrument za zaštitu nacionalnih zajednica.

Peta točka posvećena je naobrazbi mladih, intenziviranju suradnje među sveučilištima, razmjene studenata, usavršavanju mladih.

Šesta točka tiče se uklanjanja prepreke protoka ljudi i robe, te se zato predlaže ublažavanje i ukidanja viznog režima za građane Vojvodine, kao pogranične regije, i Srbije, čiji je Vojvodina dio.

Nacionalni investicijski plan

Velika pomoć vjerskim institucijama

Gradnja Augustinianuma, katoličkog Bogoslovnog sjemeništa u Subotici podržana je i od strane države, iz Nacionalnog investicijskog plana

Piše: Nikola Perušić

Jedna od najradosnih vijesti prošlog tjedna bila je postavljanje kamena temeljca za Bogosloviju Augustinianum. Gradonačelnik Subotice *Géza Kucsera* istaknuo je kako su određene fondacije već u vezi s investitorom, kao i Općinom te kako se čini sve potrebno da se osiguraju sva sredstva potrebna za izgradnju. Već je mnogo puta rečeno kako je gradnja Augustinianuma podržana i od strane države, iz Nacionalnog investicijskog plana. To je konkretno 204.000 eura. Međutim, mnogi ne poznaju NIP. Što je zapravo Nacionalni investicijski plan i kako on funkcionira?

Ministar financija u Vladi Republike Srbije *Mlađan Dinkić* još je proljetos najavio kako će prvi put doći do viška privatizacionih prihoda u Srbiji. To je predvidio na oko 1,3 milijarde eura. Nacionalni investicijski plan služi da se ta sredstva podijele prema određenim oblastima. Tu su osuvremenjavanje državnog aparata, energetika, infrastruktura, kultura, znanost, poljodjelstvo, promet, turizam, zdravstvo, ali i lokalne crkve i drugi vjerski objekti.

U ovoj kategoriji vjerskih ustanova postoji nekoliko oblasti. U oblasti izgradnje sakralnog kulturnog naslijeđa predviđeno je 1,4 milijuna eura. Najviše od toga 304.000 namijenjeno je izgradnji Sabornog hrama sv. Simeona Stolpnika i Muzej u Pečuhu (Mađarska), slijedi 293.000 eura za Saborni hram sv. Nikolaja u Valjevu, 227.000 za Saborni hram Hristovog Vaskrsenja u Podgorici (Crna Gora), te hramove u Leskovcu, Bihaću, Kragujevcu, Jagodini i Saborni hram sv. oca Nikolaja u Karlovcu (Hrvatska) za koji je izdvojeno 40.000 eura.

RASPODJELA SREDSTAVA: U oblasti rekonstrukcije sakralnog kulturnog naslijeđa predviđeno je oko 2,5 milijuna eura, od čega biskupije u Srbiji dobivaju 511.000 eura, Saborni hram u Novom Sadu 241.000, Sinagoga u Subotici 227.000, Hram u Aranđelovcu 198.000, Saborna crkva u Nikšiću 170.000, u Vršcu 170.000, Zaječaru 174.000, Prijepolju 150.000, Srijemskim Karlovcima 135.000, Smederevskoj Palanci 145.000, Kraljevu 113.000, Žitištu 93.000, Katolička katedrala u Zrenjaninu 89.000, Reformatska katedrala u Zrenjaninu 85.000.

Što se tiče objekata vjerske naobrazbe, od oko 900 tisuća eura, najviše ide za Bogosloviju sv. Petar Cetinski u Cetinju (Crna Gora), Islamski centar u Beogradu 227.000 i Dječji vrtić Islamske zajednice 48.000, Bogoslovno sjemenište Augustinianum u Subotici 204.000 i Duhovna akademija u Kosovskoj Mitrovici 170.000.

Za izgradnju i rekonstrukciju uglavnom srednjovjekovnih manastira osigurano je 2 milijuna eura, najviše 454.000 eura za Manastir Svete Trojice iz Manasije iz 1418. godine i isto toliko za Manastir Vevedenje Presvete Bogorodice u Kaleniću iz XV. stoljeća, 300 tisuća eura Manastir Vaznesenja Gospodnjeg iz Mileševe iz XIII. stoljeća, a tu su još i manastir iz Rujna, Orahovice, Huma, Gorioča, Kuveždina, Petkovice te dva iz Republike Hrvatske koja pripadaju Gornjo-Karlovačkoj eparhiji - Manastir Komogovina (142.000 eura) te Manastir Rođenja Svetog Jovana Krstitelja, Gomirje, iz 1600. godine (96.000 eura).

Kod oblasti izgradnje i rekonstrukcije manastirskih konaka »teške« 1,5 milijuna eura, to se odnosi na 14 konaka iz Srbije i Kosova.

Izgradnja parohijskih hramova nosi 1,6 milijuna, a zaštita vjerskih zdanja u nerazvijenim regijama 1,6 miliona eura u čega su ubrojana i sredstva namijenjena eparhiji Bihaćko-petrovačkoj, Budimskoj te za crkvu u Čakovu, Temišvar.

ANALIZA PODATAKA: Ukoliko se želimo igrati brojkama, doći ćemo do

Projekt zgrade »Augustinianuma«

Biskup Ivan Penzeš prima građevinske dozvole za »Augustinianum«

zaključka da, prema podacima objavljenim na službenom internet sajtu dodijeljenih sredstava Nacionalnog investicijskogog plana od ukupno 11,5 milijuna eura Katolička crkva dobiva oko 800 tisuća eura (Biskupije, Bogoslovija Augustinianum, Katedrala u Zrenjaninu) što je oko 7 posto. Lijepa svota od oko 277.000 eura izdvojena je za pravoslavne vjernike u Republici Hrvatskoj (Karlovac 40.000, Komogovina 141.000, Gomirje 96.000).

Kao i uvijek, potrebno je i protumačiti brojke. Prva reakcija na ove vijesti je kako je zbilja lijepa gesta da se pokraj ulaganja u infrastrukturu i kulturu ne zaboravi niti sakralna dimenzija, da se nađe način pomoći crkvama u njihovom radu na odgajanju duha. Premda, imajući u vidu sekularnost vjere i politike, mogu postojati određene kritike, a najtočnija bi bila kako je država mogla prije svega povratiti imovinu oduzetu od crkava nacionalizacijom. Takva pomoć bi bila hvale vrijedna i nadamo se kako neće izostati, tj. da se neće još dugo čekati. Pokraj toga, imajući u vidu kako državni proračun »pune« pripadnici svih nacija i religija koje žive u Srbiji, izdvajanja za njihove vjerske zajednice ipak je obveza. Omjer izdvajanja za Srpsku pravoslavnu crkvu kao tradicionalnu crkvu Srba i one druge ne mora biti dovedenu pitanje. Veliki broj srednjevjekovnih manastira zahtijeva nečiju skrb, a drevni religijski centri su većinom pravoslavni. Jedino pitanje koje bi se moglo postaviti je zašto u program financiranja nije uvrštena Arača, kao jedinstvena ravničarska tisućgodišnja katedrala koja unatoč stoljetnom propadanju još uvijek čuva svojom monumentalnošću dokaz kako je vjerski život bio značajan u ravnici, a ne samo na padinama Fruške Gore ili Kosova i Metohije.

SKRB O DIJASPORI: Druga tema za razmišljanje nad ovim podacima je da je država smogla snage ne samo uzeti pod svoje okrilje pravoslavne, katoličke, reformatske vjernike, već i pravoslavce van republičkih granica. To se odnosi na hramove i manastire u Mađarskoj, Bosni i Hercegovini, te Hrvatskoj. To možda nekome može biti upitno u ovdašnjim relacijama. Međutim, postoje primjeri da se i na taj način vodi briga o manjini u drugoj državi. Jasno, nama je žao što takvih primjera nismo svjesniji prema našoj manjini i što možda Mađarska i Hrvatska nisu više pomogle ovdašnja svetišta katolika, ali eto možda je sada vrijeme da se otvore i te mogućnosti.

Poruka Nacionalnog investicijskog plana je jasna: sada, kada su sredstva u državni proračun konačno stigla, ima ih za sve. Dok ih nije bilo, nije bio problema jer ih nije bilo ni za koga, pretpostavljamo, a sada kada ih ima, skrb se vodi na kvalitetan način. Dobro je dok je tako, jer se ovakvim pozitivnim primjerima može nadahnuti i netko drugi da krene tim putem ■

Gradnja i razgradnja

U svojoj autorskoj kolumni u Glasu Slavonije, *Ivica Šola* se prije dva mjeseca osvrnuo na razlike između Hrvatske i Njemačke. »I dok Hrvatska u posljednjih petnaest godina bilježi stoljetni 'bum' u gradnji crkava, tako da ne postoji veći grad u kojem nije otvoreno na desetke gradilišta, praćeno, pak, sve skupa gunđanjem struke (arhitekti i liturgičari) zbog mnogo kiča i nakaradnosti, unatoč 'ulupanoj' masi novca ne baš prebogate države i vjernika, u Njemačkoj se događa obrnut proces. Katolička će crkva na 'bubanj' u sljedećih nekoliko godina staviti 700 sakralnih objekata, a Evangelička je stavila na prodaju oko 500. Razloga je više. Ponajprije, osim za Božić i Uskrs, crkve u Njemačkoj zjape prazne. Dug za njihovo održavanje prešao je brojku od 60 milijuna eura, a crkveni prihodi se smanjuju, što zbog štednje u njemačkoj državi na svim sektorima, što zbog osipanja vjernika koji ne žele plaćati doprinose vlastitim vjerskim zajednicama. Svećenika također nedostaje, župe se zatvaraju integrirajući više njih u jednu. I što činiti? Ništa, rasprodaja počinje!« navodi Šola uz opasku da su se za kupnju katoličkih i evangeličkih crkava vrlo zainteresirali muslimani, budisti te mnoge sekte. Takve su ponude, međutim odbijene. Nije se pristalo da se crkve pretvore u džamije, što bi značilo tihi trijumf sve življeg islama nad sve umornijim kršćanstvom u Europi. No, u Španjolskoj se još razmatra molba islamske zajednice za (ponovnim) pretvaranjem kordobske katedrale u džamiju.

Svečana sjednica Skupštine Općine Subotica

Poruke za Dan grada

Géza Kucsera: »Poveljom o dodjeli prava slobodnog kraljevskog grada Subotici garantirale su se osnovne pretpostavke za brži i efikasniji gospodarski razvoj, a među njima i slobodno raspolaganje imovinom grada. Danas, nakon 227 godina potpisivanja te povelje mi se samo nadamo takvom pravu«

Piše: Jasminka Dulić

Nakon svečanog podizanja zastave na jarbol Gradske kuće u Velikoj vijećnici je održana svečana sjednica Skupštine Općine Subotice, kao i prethodnih jedanaest godina, od kada se 1. rujna slavi kao Dan grada (službeno još uvijek Dan Općine). Sjednicu je otvorio predsjednik Skupštine Općine Subotica *Saša Vučinić,* nakon čega su se nazočnima obratili predsjednik Općine *Géza Kucsera* i predsjednik Izvršnog vijeća AP Vojvodine *Bojan Pajtić*.

Sjednici su nazočili brojni gosti iz zemlje i inozemstva, a kao proteklih godina, i ove godine sjednicu su bojkotirali vijećnici Srpske radikalne stranke, usput u lokalnom tisku pozivajući i druge, osobito one kojima su dodijeljena općinska zvanja i priznanja, da to učine. Međutim, ovom pozivu se nitko nije odazvao, a sama proslava je protekla u svečanom ozračju uz program koji su na tri jezika vodili *Dijana Kopunović* i *Tibor Mácsai* a koji su glazbom uljepšali violončelisti subotičkog Party kvarteta *László Mezei, Gyöngyi Kucsera Vereb, Adrien Szücs* i *Laura Jurić*.

OČEKIVANJA GRAĐANA: Govoreći o prioritetima u radu sadašnjeg saziva Skupštine, kojemu je pri kraju druga godina mandata, Saša Vučinić je, među ostalim, kazao kako su »tradicionalno dobri međuetnički odnosi, usprkos svemu, ostali stabilni, a prva etapa tranzicije i privatizacije je pri kraju i jedan dio u tom procesu otpuštenih ljudi ponovno nalazi uposlenje«. Kao najuočljiviju promjenu u odnosu na prošlu godinu Vučinić je istaknuo fokusiranost građana Subotice na kvalitetu života u samome gradu, te je poručio kako »široko pobuđena očekivanja građana ne smiju biti iznevjerena«. On je istaknuo i kako »žeđ za uređenjem grada višestruko premašuje izvore financiranja i mogućnosti da tim potrebama udovoljimo«, a među prioritetima lokalne samouprave je istaknuo dobru i uspješnu suradnju s višim razinama vlasti.

»Politička i međuetnička stabilnost pretpostavka su svakom napretku u jednoj tako krhkoj zajednici kao što je Subotica«, kazao je Vučinić, te je podsjetio, kako će protekla godina između dvije proslave grada ostati zabilježena i kao prva u kojoj su nacionalne zajednice, koje žive u našem gradu, proslavljale svoje praznike te utvrdile svoje simbole i obilježja.

PREDUVJETI RAZVOJA: Pozdravljajući sve prisutne, predsjednik Općine Subotica Géza Kucsera je kazao kako je kao starješina grada u vrijeme ovog velikog praznika pomalo tužan, jer se niti poslije jedanaest godina »još uvijek nismo uspjeli svi okupiti za zajednički stol kao velika složna obitelj, te da to zajedništvo bude preduvjet za brži i efikasniji razvoj naše zajednice«.

»Nekima još uvijek smeta datum 1. rujna i smatraju proslavu Dana grada nekom nostalgijom za Austro-Ugarskom Monarhijom i u tome vide neke separatne težnje«, kazao je Kucsera. Kucsera je ukazao na sadržaj Povelje o dodjeli prava slobodnog kraljevskog grada Subotici u kojem se garantiraju »osnovne pretpostav-

Web portal

U okviru proslave Dana grada promoviran je novi "web portal" hrvatske redakcije Radio Subotice.

Gosti na svečanoj sjednici

Svečanoj sjednici nazočili su brojni gosti iz zemlje i inozemstva. Među diplomatskim predstavnicima bili su zamjenik veleposlanika Republike Hrvatske u Beogradu *Branimir Lončar*, generalni konzuli Republike Hrvatske i Republike Mađarske u Subotici *Davor Vidiš* i *Ferenc Nagy*, savjetnik u njemačkom veleposlanstvu u Beogradu *Maximillian Kornaus*.

Partnerske gradove iz susjednih zemalja predstavljali su zamjenik gradonačelnika Osijeka *Gordan Matković*, predsjednik Turističke organizacije Grada Zagreba *Vladimir Velnić*, potpredsjednik Općine Kotor *Andrija Popović*, gradonačelnici Baje *Péter Széll*, Kelebije *József Macko*, zamjenik gradonačelnika Kiskunhalasa *Szilárd Komáromi*, te članovi predsjedništva Grada Segedina *István Lauri* i *Tibor Papp*.

Među gostima su bili i predstavnici nacionalno-manjinskih vijeća: predsjednik Mađarskog nacionalnog vijeća *László Józsa* i predsjednik Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća *Lazo Vojnić Hajduk* te predstavnici vojvođanskih općina – Bačke Topole, Malog Iđoša, Ade, Ćoke, Novog Kneževca, Sente, Bečeja, Kanjiže, Sombora i Bele Crkve.

Subotica nije samo zemljopisna kapija Europe – ona je to i kurturološki i povijesno i ekonomski: Bojan Pajtić

ke za brži i efikasniji gospodarski razvoj, a među njima i slobodno raspolaganje imovinom grada. Danas, nakon 227 godina potpisivanja te povelje mi se samo nadamo takvom pravu«, kazao je Kucsera, podsjećajući da je taj dokument garantiranjem tih prava »omogućio da se Subotica do početka XX. stoljeća razvije u suvremen grad kojim se i danas ponosimo«.

PARTNERI OPĆINI: Predsjednik Izvršnog vijeća Vojvodine Bojan Pajtić je, obraćajući se nazočnima, prvo na mađarskom a zatim i na srpskom jeziku, kazao: »Subotica nije samo geografski kapija Europe ona je to i kulturološki, i povijesno, i ekonomski, i zbog toga je neobično važno da sačuvate jedni druge i sačuvate onu tradiciju, koja govori u prilog tome da je u različitostima bogatsvo a ne nedostatak«. On je istaknuo, kako su dobri međuetnički odnosi neposredno i značajno povezani s ekonomskim razvojem. »Bez dobrih međuetničkih odnosa nema dobrog ozračja za razvoj poslova, bez političke stabilnosti nema uvjeta za privlačenje kapitala. I obratno, građani svih nacionalnosti dijele iste egzistencijalne probleme i nevažno je u kojoj se crkvi nalaze i kojim jezikom govore«, kazao je Pajtić, te poručio kako će »pokrajinska Vlada biti partner, kako u očuvanju dobrih međunacionalnih odnosa tako i u daljnjem gospodarskom razvoju«. ■

Dobitnici zvanja i priznanja

Dodjela priznanja

Zvanja Počasnog građanina Općine Subotica ove godine dodijeljena su svećeniku *dr. Andriji Kopiloviću,* trenutačno angažiranom, među ostalim, na osnivanju Teološkog fakulteta u Subotici i izgradnji Bogoslovije u Subotici, te *Margiti Karna,* umirovljenoj glumici Narodnog kazališta u Subotici.

Zahvaljujući se na priznanju, dr. Kopilović je kazao kako time grad pokazuje osjetljivost za duhovne vrednote čovjeka i društva i istaknuo kako čovjek ostaje čovjek samo onoliko ukoliko sačuva i duhovnu dimenziju svoga bića: »U ovom priznanju ne vidim svoju osobu, čak najmanje svoju osobu, nego prepoznajem svoju službu i službu svojih kolega, koji smo svojim zvanjem okrenuti čovjekovoj duši. U duši se formira savjest a savjest formira društvo« kazao je čestitajući svima Dan grada.

Priznanje Pro Urbe dobili su: estradni umjetnik *Zvonko Bogdan,* dirigentica i profesorica solo pjevanja *Elvira Huszár,* direktor JKP «Čistoća i zelenilo *Dobrivoj Koledin*, a od ustanova Gerontološki centar Subotica i Općinska udruga umirovljenika.

Vlč. dr. Marinko Stantić, predsjednik Organizacijskog odbora »HosanaFest«-a

Pozitivne reakcije publike daju nam snage za daljnji rad

Reakcije publike su sve, uglavnom, pozitivne. Primamo mnogo čestitki i lijepih riječi u korist organizacije. To nas veseli i daje nam snage za daljnji rad. Ujedno nam je to i priznanje za sav uloženi trud koji nije bio malen

Razgovor vodio: Davor Bašić Palković

U nedjelju 3. rujna, u okviru proslave Dana grada u Subotici je održan prvi Festival hrvatskih duhovnih pjesama »HosanaFest«. O ideji pokretanja festivala, njegovim osovnim ciljevima, kao i o onome što mu je u organizacijskom smislu prethodilo, razgovarali smo s predsjednikom Organizacijskog odbora »HosanaFest«-a vlč. dr. Marinkom Stantićem.

HR: S obzirom da je upravo završen prvi Festival hrvatskih duhovnih pjesama »Hosanafest«, čiji ste Vi idejni pokretač i predsjednik njegova Organizacijskog odbora, kažite nam za početak svoje dojmove: kako ste zadovoljni odzivom publike i njihovim reakcijama te samim tijekom premijernog festivalskog izdanja?

Dojmovi s prvoga festivala ove vrste na našim prostorima su odlični. To potvrđuju svi sudionici i gledatelji Festa. Festival se održao u kino dvorani Jadran u Subotici, koja nije uspjela primiti sve zainteresirane za ovaj projekt. Mi, organizatori ovoga festivala, nismo očekivali ovakvo interesovanje, stoga i nismo tražili veću dvoranu. Htjeli smo samo ići u onaj prostor koji će najviše odgovarati uvjetima naše organizacije. No, svi zainteresirani prisiljavaju nas da već do iduće godine više pažnje posvetimo i tom problemu.

Reakcije publike su sve, uglavnom, pozitivne. Primamo mnogo čestitki i lijepih riječi u korist organizacije. To nas veseli i daje nam snage za daljnji rad. Ujedno nam je to i priznanje za sav uloženi trud koji nije bio malen.

Festival je protekao u najboljem redu i trudili smo se da bude na visokoj razini. Sigurno da se uvijek može bolje. S obzirom da nam je ovo prvi puta i da smo kao ekipa organizatora svi mladi i još uvijek neiskusni u ovom poslu, možemo reći da je ovo bio festival zavidne razine. Vesele nas izjave nekolicine stručnjaka da ovako nešto Subotica još nije imala, niti su vjerovali da se tako nešto može u našim uvjetima i organizirati. Hvala im za takvo mišljenje.

Mlade treba razumjeti. Ne treba ih okrivljivati za ono što nisu krivi. Često su mladi nedužni krivci što im roditelji nisu dobro shvatili svoju ulogu.

HR: Kako je došlo do ideje pokretanja festivala? Što Vas je potaknulo na, za ovdašnje prilike, ovako zahtjevan projekt?

Osobno sam veliki zaljubljenik glazbe. Volim dobru pjesmu i rado zapjevam ne misleći kako će to zvučati. Glazba je zvonka radost, a tko ne želi biti radostan?! Još kada dobru glazbu prate divne riječi, onda je to melem za dušu.

Inače, boraveći u Zagrebu za vrijeme studija posjećivao sam tamošnji festival duhovne glazbe – Uskrsfest. Divio sam se tim pjesmama, često molio kroz njih... U sebi sam nosio želju zašto takvo što nema u Subotici? Prije dvije godine potaknuo sam mladoga talentiranoga glazbenika iz Subotice, *Nikolu Jaramazovića*, da napiše skladbu za Uskrsfest, te da se netko i iz Subotice pojavi na ovome festivalu. To je i učinio. Napisao je skladbu »Znak križa« kojom nas je uspješno predstavila *Antonija Piuković*. Godinu kasnije, *Marija Jaramazović* s pjesmom »Drvo križa« na istome festivalu osvaja treće mjesto. Obje godine sa svojim predstavnicama išli smo s grupom mladih »navijača« u znak podrške. Mladi su, poput mene, bili osvojeni duhovnim radostima ovakvoga načina slavljenja Boga.

Prošle godine, prilikom jednoga razgovora s *Jasnom Bašić* i *Marjanom Vojnić* na piću u Somboru na susretu mladih, predložio sam da započnemo s duhovnim festivalom u Subotici. Obećali su mi potporu. Tako je sve počelo. O samome projektu obratio sam se mjesnom Ordinariju mons. *dr. Ivanu Penzešu* i zatražio dozvolu za ostvarenje toga projekta. Ubrzo je odobrenje stiglo, ali i imenovanje za jednoga od povjerenika za pastoral mladih naše biskupije, te predsjednikom Organizacijskog odbora željenog festivala. Okupio sam oko sebe još 12 osoba koje sam smatrao da će mi moći pomoći oko organizacije, te smo krenuli. Izabrao se datum festivala – uvijek će to biti prva nedjelja u rujnu. Pošto je određeni datum festivala bio preblizo datumu začinjanja ideje, odlučio se da se prvi ovakav festival održi tek od ove godine radi organizacijske pripreme.

HR: Kako je tekla organizacija festivala? Tko Vam je u tomu najviše pomogao?

Osnovna ideja vodilja bila nam je: ne eksperimentirati! Radit ćemo kvalitetno ili nikako. Bog zavređuje da Ga na dostojan način slavimo, a ne tek s minimalnim zalaganjem. Naravno da je za dobru organizaciju najvažnija dobra priprema.

Uz pomoć stručnih ljudi u organizacijskom odboru, *dip. iur. Svetlane Zelić* i *dip. iur. Ladislava Suknovića,* izradio se pravilnik u kojemu smo jasno odredili pravila po kojima ćemo raditi. Nakon toga, dali smo se u akciju prikupljanja financija. Tu nam je veliku podršku dao gospodin *Lazar Ba-*

raković. Divim se njegovoj smjelosti da mladim ljudima, još neiskusnima u organizacijskim pothvatima, pomogne s velikim povjerenjem. Hvala mu još jednom!

Još bih izdvojio podršku od gospođe *Ksenije Abramović* iz Zagreba koja je isto tako podržala našu ideju. Zahvaljujući njoj, prepoznatljiva i po ovoj kulturnoj manifestaciji. To se postiže velikim naporima kroz koju je prožeto srce.

Postoji opasnost da festival ode u krivu stranu, da se komercijalizira. Na to valja pripaziti. Ganulo me upozorenje voditeljice VIS-a »Riječ«, gospođe *Nensi Barić*, nakon

između ostalog, pjesme su nam sačuvane od zaborava na nosaču zvuka.

Obitelj *Stanka* i *Marije Vaci* isto tako moram spomenuti u svesrdnoj pomoći. Zatim, Generalni konzulat Republike Hrvatske u Subotici, te brojne druge pokrovitelje. Svima veliko hvala i obilje Božjeg blagoslova. Preporučamo se i nadalje. Svima koji nam žele pomoći, neka nam se slobodno jave.

Kada smo imali dovoljno sredstava za organizaciju, prešlo se na realizaciju. Tim ljudi koji je odradio scenu, ozvučenje, video zapis, kao i brojne druge poslove – doista je velik. Vjerujem da Gospodin ima točan popis tih ljudi i da ne šteti na njima svoju milost.

HR: Koja je osnovna koncepcija te koji su ciljevi HosanaFesta? Imate li neku viziju kako će se on tijekom godina razvijati?

Glavni cilj »HosanaFesta« je promicanje i promoviranje kršćanskih duhovnih vrijednosti kao i poticaj svim idejama u srcima autora na stvaranje nove autorske duhovne popijevke, suvremenog glazbenog izričaja. Želja nam je organizaciju festivala razvijati iz godine u godinu, kako bi Subotica bila pobjede na festivalu. Odmah je upozorila svoje članove grupe da pripaze na oholost.

Osobno sam veliki zaljubljenik glazbe. Volim dobru pjesmu i rado zapjevam ne misleći kako će to zvučati. Glazba je zvonka radost, a tko ne želi biti radostan?! Još kada dobru glazbu prate divne riječi, onda je to melem za dušu.

Stoga smatram da je ovaj festival prilika u vježbanju u krepostima, prihvatanje da ima boljih od nas, da priznamo drugima uspjeh, da se radujemo jedni drugima. Ali je isto tako opasnost da se ode u zavist, u oholost, u umišljenost. Zato valja znati da kvaliteta ostaje, a trulež će kad-tad nestati.

HR: Koje je značenje složenice »HosanaFest«?

Riječ »hosana« na hebrejskom jeziku doslovno znači »spasi nas«. No, u Svetome Pismu ona je dobivala i različita značenja. Tako je na primjer postala izraz proslave Boga. Sjetimo se: Jeruzalemci su Krista slavno pozdravljali s tim usklikom prilikom Njegova ulaska u njihov grad neposredno prije nego li će podnijeti slavnu muku za nas. Dakle, hosana je usklik slave Bogu. To je i želja HosanaFesta: svaki festival bi trebao biti kap proslave Boga. To uostalom označava i naš logo, rad dizajnerice iz Subotice *Đurđice Orčić*. Naš logo nije kapljica vode, već kuglica vode koja iz vode iziđe kada kapljica u nju upadne. Dakle, mi uranjamo u Krista i dajemo mu slavu.

Bilo je divno vidjeti mlade okupljene na domijenku nakon festivala. Iako umorni, iako iscrpljeni od treme i nastupa, dugo su u noći pjevali i slavili Boga, unatoč tomu što je cijeli festival bio s tom nakanom. Imamo divnu mladež i divne ljude – treba ih otkriti i dozvoliti im da pokažu kvalitete koje im je Bog darovao.

HR: Ove ste godine s dužnosti kapelana u subotičkoj župi Isusova Uskrnuća prešli u Sombor na mjesto upravitelja župa Sv. Križ i sv. Nikola Tavelić. Kakva je trenutačna situacija u ovim župama – broj vjernika, uvjeti rada?

Za vrijeme HosanaFesta orobljena mi je kuća. No, ne krivim župljane, nemojte me krivo shvatiti! Svugdje ima divnih ljudi, samo ih treba otkriti. Prema statistici trebao bih imati ukupno 3500 vjernika. Radovao bih se da je doista tako.

HR: S obzirom da ste poznati po radu s mladima odražava li se to i u Vašem službovanju u ovim somborskim župama?

Dobio sam već kritiku da se previše bavim mladima. Mislim da se ne može u tome pretjerati. Mladima treba razumjeti i pomoći im da stanu na noge. Korekcija u kasnijim godinama zvuči kao promašenost života. Uvijek se treba vraćati na pravi put! Ja, ipak, sebe ne smatram da sam se posvetio samo mladima. Nastojim biti sa svim uzrastima i komunicirati sa svima. Velik je krug divnih obitelji s kojima mi je prekrasno i vjerujem da se ne oni osjećaju zakinuti.

HR: Imenovani ste jednim od povjerenika za pastoral mladih Subotičke biskupije. Koja je uloga i u čemu se sastoji rad navedenog Povjerenstva?

Povjerenstvo za pastoral mladih ima za cilj planirati i ostvarivati projekte koje se tiču mladih u cilju što većeg približavanja mladih Bogu. Osobno mislim da je spoj glazbe i vjere »pun pogodak« za mlade, te sam smatrao da festival duhovnih pjesama mora zaživjeti i u našoj biskupiji.

HR: Što je za Vas najvažnije u radu s mladima?

Mlade treba razumjeti. Ne treba ih okrivljivati za ono što nisu krivi. Često su mladi nedužni krivci što im roditelji nisu dobro shvatili svoju ulogu. Puno je elemenata koji utječu na njih. Imaju i potrebe duše i tijela. Treba im pomoći da ne provjeravaju sve na vlastitoj koži, već neka se uče i na tuđim pogreškama.

HR: Pokretač ste i organizator »Čikerijade«, susreta koji okuplja katoličku mladež. Kažite nam nešto više o ovom zanimljivom okupljanju mladih?

Čikerijada je nastala spontano i dosta se o njoj govorilo. Nedavno je održana sedma po redu. Oduvijek je čovjek volio »kruha i igara«. Toga je na Čikerijadi dosta. Nastojalo se i još uvijek se nastoji da katolička mladež shvati kako je lijepo biti kršćanin i kako možemo to biti u svojoj svakodnevici. Mislim da Čikerijada još nije dobila svoju formu, a pitanje je hoće li je dobiti, jer mi je iz Sombora to teško organizirati.

Želja nam je organizaciju festivala razvijati iz godine u godinu, kako bi Subotica bila prepoznatljiva i po ovoj kulturnoj manifestaciji. To se postiže velikim naporima kroz koju je prožeto srce.

HR: Kroz Vaš poziv bavili ste se i pomaganjem ovisnicima od droge. Kojim ste se principima rukovodili u radu s njima te jeste li im uspjeli pomoći?

Unatoč tome što se zajednica bivših ovisnika u Horgošu ugasila, nisam se prestao baviti njima. Dok im ne pomognemo da se ostave droge, lako će se moći desiti da budemo opljačkani, da poginemo na cestama... Droga je ono jače u njima, ali nema zadnju riječ. Princip zajednice bio je: molitva i rad. To ujedno treba biti i pravilo života za sve ljude. Rad čovjeka čini sretnim i korisnim, a molitva povezuje sa vječnim vrijednostima i podsjeća da trebamo raditi za Vječnost.

HR: Nedavno je položen kamen temeljac za Bogoslovno sjemenište u Subotici, a nakon njegove izgradnje pristupit će se pokretanju Bogoslovskog, te potom i Teološkog fakulteta u Subotici. S obzirom da ste jedan od mlađih svećenika koji je 2004. godine, obranio doktorat na Papinskom lateranskom sveučilištu u Rimu iz oblasti pastoralne teologije, ima li naznaka kako biste mogli predavati na nekoj od ovih obrazovnih institucija?

Ovo pitanje je za Biskupa. Moje je bilo da donesem doktorsku diplomu, a o ostalome drugi razmišlja. Ja nisam svećenik zbog doktorata, već mi doktorat pomaže samo u mom svećeničkom poslanju.

HR: Koliki je, prema Vašem mišljenju, značaj osnivanja navedenih obrazovnih institucija za regiju Subotičke biskupije?

Već ste u gornjim mojim izjavama mogli iščitati da se zalažem za kvalitetu i da se ne oduševljavam eksperimentiranjem ili tek nekim površnim radom. Ono što nas može očuvati jest kvalitetan rad i poštenje. Stoga i institucije koje spominjete trebaju biti u tu svrhu.

S obzirom da nam je ovo prvi puta i da smo kao ekipa organizatora svi mladi i još uvijek neiskusni u ovom poslu, možemo reći da je ovo bio festival zavidne razine. Vesele nas izjave nekolicine stručnjaka da ovako nešto Subotica još nije imala, niti su vjerovali da se tako nešto može u našim uvjetima i organizirati. Hvala im za takvo mišljenje.

HR: Početkom ove godine objavili ste knjigu sa o. Mihályem Szentmartonijem »Uvod u pastoralnu teologiju«. Čime se bavi ova oblast teološke znanosti?

Dio odgovora na ovo pitanje sam već dao. Dodao bih još samo to da pastoralna teologija želi ljudima na što bolji način prbližiti Riječ Božju.

HR: Ako još nije pomalo rano pitati, kažite nam što se planira za idući »HosanaFest«? Hoće li biti nekih novina?

Još me glava nije prošla od ovoga festivala, a pitate me za novi. Drago mi je da se zanimate za naš rad. Novina će biti, najavljujem, ali ih još ne iznosim. Ideja ne manjka. Ono što nam je jako potrebno, to u financije s kojima ćemo te ideje realizirati. Stoga, potičem čitatelje »Hrvatske riječi« da ukoliko mogu, prema svojim mogućnostima potpomognu organizaciju. Ukoliko sumnjaju kud im ide uloženi novac, priložit ćemo račune. To ćemo učiniti i ovogodišnjim pokroviteljima. ■

Iz pokrajinske vlade najavljuju nastavak projekta Afirmacija multikulturalizma i tolerancije

Jačanje tolerancije kao uvjet suživota

Prva faza Projekta je iza nas, predstoji nam druga faza, jer ovo nije kampanja, nego je potrebno da proces traje, kaže potpredsjednik Izvršnog vijeća Vojvodine dr. Tamás Korhecz

Ove jeseni Izvršno vijeće AP Vojvodine nastavit će svoj veliki projekt nazvan Afirmacija multikulturalizma i tolerancije u Vojvodini. Ovaj je projekt, na inicijativu Pokrajinskog tajništva za propise, upravu i nacionalne manjine, Izvršno vijeće Vojvodine pokrenulo prije godinu i pol dana i do sada je uspješno realizirano više njegovih potprojekata.

Cilj ovoga pothvata, koji nije vremenski ograničen i u raznim oblicima trebao bi postati trajno opredjeljenje pokrajinske administracije, jest otkloniti uzroke koji su doveli do incidenata u Vojvodini na nacionalnoj osnovi tijekom 2004. godine.

DUGOROČNI EFEKTI: Prema riječima *dr. Tamása Korhecza*, potpredsjednika pokrajinske vlade, najvažniji razlozi za izazivanje tih incidenata su nepoznavanje različitosti, nepovjerenje i predrasude koje postoje o određenim nacionalnim zajednicama u Vojvodini. Upravo su zbog toga u provođenje Projekta uključeni stručnjaci iz raznih oblasti, kao i veliki broj mladih različitih nacionalnosti, a za uspjeh veliku ulogu imaju i mediji.

Da bi projekt Afirmacija multikulturalizma i tolerancije u Vojvodini mogao biti uspješno nastavljen, pokrajinska je administracija zatražila podršku sredstava javnog priopćavanja, te je u tu svrhu u ponedjeljak 4. rujna u Skupštini AP Vojvodine dr. Tamás Korhecz sa suradnicima održao sastanak s direktorima medijskih kuća u Vojvodini, te s njima dogovarao način medijskog praćenja provođenja projekta.

»Tijekom 2004. godine poremećeni su međunacionalni odnosi u Vojvodini, naša je pokrajina postala vijest i na unutarnjem i na vanjskome planu, zbog incidenata na međunacionalnoj osnovi«, rekao je tom prigodom Korhecz. »Radi postizanja dugoročnih efekata nije dovoljno upotrijebiti samo atribute pravne države, nego je neophodno dugoročnim mjerama institucionalno identificirati uzroke i dovesti do takvog stanja u društvu, da neće biti potrebe za represivnim mjerama. Veoma je važno masovno uključiti mladež u Projekt, jer ljudi koji poznaju jezik, kulturu i tradiciju onoga drugoga, mnogo su manje skloni incidentnom ponašanju. Raznolikost Vojvodine je njena prednost i naša je poruka da se raznolikost Vojvodine mora vrednovati kao njena prednost, od koje svaka skupina i svaki pojedinac može imati koristi.«

U Vojvodini postoji tradicija suživota i interkulturalizma, ali je, prema riječima dr. Korhecza, 90-ih godina prošloga stoljeća dio tih vrijednosti narušen. Cilj je Izvršnog vijeća Vojvodine na tome planu napraviti napredak.

DRUGA FAZA: Potprojekt, u okviru glavnoga projekta, pod nazivom Kup tolerancije započeo je još u listopadu 2005. godine, a obuhvaća natjecanja ekipa iz raznih vojvođanskih škola u kojima se nastava izvodi i na jezicima nacionalnih manjina, odnosno škola s teritorija općina u kojima živi značajan broj pripadnika nacionalnih manjina, bez obzira na jezik nastave.

«Iako su mnogi bili skeptični kada smo počinjali, većina potprojekata realizirana je iznad naših očekivanja», kaže Tamás Korhecz. »Recimo, očekivali smo da će muzejska izložba 'Živjeti zajedno' privući pozornost onih čiji smo dolazak organizirali, a ispostavilo se da se spontano javio puno veći broj zainteresiranih, tako da je izložbu vidjelo 5-6 puta više posjetitelja nego što je uobičajena posjećenost drugih izložbi u muzeju.«

Potpredsjednik pokrajinske vlade također ističe kako je kviz »Koliko se poznajemo«, kao natjecanje učenika srednjih škola u znanju o drugim nacionalnim zajednicama koje žive u Vojvodini, posredstvom TV Novi Sad pratilo između 50.000 i 100.000 gledatelja.

»Prva faza Projekta je iza nas, predstoji nam druga faza, jer ovo nije kampanja, nego je potrebno da proces traje«, rekao je direktorima vojvođanskih medijskih kuća Tamás Korhecz. »Nikada nećemo moći reći da su međunacionalni odnosi u Vojvodini riješeni zauvijek. Mogu se mijenjati programi, mogu se mijenjati i akteri, ali cilj i zalaganje pokrajinske administracije moraju biti kontinuirani.«

U drugoj fazi izložba »Živjeti zajedno«, koja je već prikazana u Novom Sadu i Subotici, bit će postavljena i u Somboru, a nastavljaju se i Kup tolerancije i kviz »Koliko se poznajemo«. Predviđeni su i novi potprojekti, kao što su Etno dani, gdje će se u višenacionalnim školama učenicima na jednom nastavnom jeziku prikazati kultura, glazba i poznate ličnosti onoga drugog naroda. Zatim, piše se i izdat će se Knjiga o Vojvodini, koje treba biti prva knjiga povijesti Vojvodine, kao izbalansirani izvor afirmacije vrijednosti multikulturalizma, gdje će se pronaći konsenzus o tome što se doista događalo u povijesti Vojvodine. Namjera je da se ova knjiga uvede i kao dopunski udžbenik u školski sustav.

I, konačno, predstavnici pokrajinskih vlasti žele vidjeti i rezultate cjelokupnoga angažmana na razvoju tolerancije i suživota, te će se sustavno provoditi i evaluacija potprojekata, odnosno pratit će se jesu li realizirani programi doveli do željenoga cilja, a to je da se kod mladeži promijeni vrijednosni sustav u smjeru podizanja praga tolerancije prema onome tko se po nečemu razlikuje od nas.

Z. P.

Poticanje tolerancije - trajno opredeljenje pokrajinske administracije: Marius Rošu, koordinator projekta i dr. Tamás Korhecz

Sjednica Upravnog odbora NIU »Hrvatska riječ«

Podržana uređivačka koncepcija tjednika

Istaknut napredak u radu NIU »Hrvatska riječ«, koji se permanentno ogleda u sadržajnom i tehničkom podizanju kvalitete tjednika, dječjeg podlistka »Hrcko« te književnih izdanja u nakladi ove novinsko-izdavačke ustanove

Upravni odbor Novinsko-izdavačke ustanove »Hrvatska riječ« jednoglasno je podržao uređivačku koncepciju tjednika nakon razmatranja ove teme. Na sjednici su članovi Upravnog odbora upoznati i s informacijom o rezultatima tenderskog natječaja za tiskanje tjednika »Hrvatska riječ«, koji se od prošloga broja tiska u Subotici u tiskari »Rotografika«, a koja je ovaj posao dobila zbog najpovoljnije ponude, a razmotrene su i usvojene i druge operativne odluke.

Prilikom razmatranja uređivačke koncepcije tjednika »Hrvatska riječ«, predsjednik Upravnog odbora *Lazar Baraković* napomenuo je, kako se više puta na sastancima Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini prigovaralo uređivačkoj koncepciji ovog tjednika, zbog čega se članovima Upravnog odbora, koji su u članstvu te političke stranke, predlagalo da se ta tema stavi na dnevni red sjednice Upravnog odbora ove novinsko-izdavačke ustanove. Primjedbe su bile kako nema dovoljno tekstova i fotografija o aktivnostima DSHV-a, te da objavljeni tekstovi i fotografije nisu na reprezentativnim stranicama tjednika.

NAPREDAK U RADU: U daljnjem tijeku rasprave Lazar Baraković je istaknuo, kako je njegova osobna ocjena da je uređivačka koncepcija tjednika dobra i da novinari kvalitetno rade svoj posao u dosta teškim uvjetima, podsjetivši kako su uposlenicima u »Hrvatskoj riječi« više puta prijetili, pa i smrću anonimnim telefonskim pozivima. Lazar Baraković je također istaknuo kako NIU »Hrvatska riječ« napreduje, što se permanentno ogleda u sadržajnom i tehničkom podizanju kvalitete tjednika, dječjeg podlistka »Hrcko« te književnih izdanja u nakladi ove novinsko-izdavačke ustanove.

U punom sastavu

Sjednici koja je održana 1. rujna u Subotici nazočili su svi članovi Upravnog odbora NIU »Hrvatska riječ«: Lazar Baraković (predsjednik), Dušica Dulić (potpredsjednica), Zdenko Đaković, dr. Marija P. Matarić, Pavle Pejčić, Dražen Prćić, Zvonko Sarić, Stipan Stantić i Zvonko Tadijan.

Glede ove teme član Upravnog odbora *Zdenko Đaković* je rekao, kako se u rubrici Pisma čitatelja ne bi trebala objavljivati nepotpisana pisma u slučaju kada autor pisma želi ostati anoniman, iako je ime autora pisma poznato redakciji, dok je član Upravnog odbora *Zvonko Tadijan* naglasio kako bi za njega osobno najveći promašaj bio, ako bi tjednik »Hrvatska riječ« postao 'nečije' glasilo, što sada nije slučaj. »Treba otvoriti prostor za polemiku na stranicama tjednika, a rad ove novinsko-izdavačke ustanove smatram jednim od najuspjelijih projekata hrvatske zajednice. Kao čitatelj tjednika, sadržaj mogu ocijeniti raznolikim i kvalitetnim, a jasno je da se ne mogu uvijek zadovoljiti ukusi svih«, rekao je Zvonko Tadijan.

KRITIKE I KRITIČARI: Potpredsjednica Upravnog odbora *Dušica Dulić* rekla je, kako su najveći kritičari u hrvatskoj zajednici glede raznih aktivnosti, oni koji ništa ne rade i ne pridonose hrvatskoj zajednici, te je istaknula, kako je javni rad lako kritizirati, ali problem je što je takva kritika uobičajeno zlonamjerna i sramotna.

»Čini mi se da su pojedinci razočarani što tjednik 'Hrvatska riječ' nije u funkciji njihove osobne promocije. Kritika rada NIU 'Hrvatska riječ' jest potrebna, ali argumentirana i konstruktivna, a rezultati rada ove kuće vide se svakog petka, kao što se vide i drugi rezultati«, rekla je Dušica Dulić, dok je direktor i v. d. odgovornog urednika NIU »Hrvatska riječ« *Zvonimir Perušić* istaknuo, kako do sada nije dobio niti jednu službenu primjedbu na rad ustanove od neke hrvatske institucije.

Na sugestiju Lazara Baraković i *Stipana Stantića*, prihvaćeno je da se svi eventualni nesporazumi i nejasnoće glede pisanja tjednika, rasprave u razgovoru s direktorom NIU »Hrvatska riječ«.

Nakon rasprave članovi Upravnog odbora jednoglasno su podržali uređivačku koncepciju tjednika »Hrvatska riječ«.

PREDNOSTI DOBRE TISKARE: Zvonimir Perušić je na sjednici podnio informaciju o rezultatima tenderskog natječaja za tiskanje tjednika »Hrvatska riječ«, koji je od pokretanja tjednika 2003. godine raspisivan svake godine.

»Na do sada raspisanim tenderima novosadska tiskara 'Dnevnik' uvijek je bila najbolji ponuđač, a na tenderu, koji smo raspisali ove godine u srpnju, najpovoljniju ponudu dala je subotička tiskara 'Rotografika'. Riječ je o najboljoj tiskari u Srbiji sa stopostotnim hrvatskim kapitalom, koja tiska sve najbolje časopise u Srbiji. Nastojat ćemo da tehnička kvaliteta lista bude još bolja, a već nakon prvoga broja vidi se kolike su prednosti dobre tiskare, jer je prošli broj tjednika već tiskan u 'Rotografici'. Zbog toga što se tiskara nalazi u Subotici, sada možemo pratiti proces tiskanja, a možemo i bolje kontrolirati distribuciju tjednika. Za očekivati je da od sada pretplatnici poštom dobivaju svoj primjerak tjednika petkom, kada list i izlazi, a ne kao do sada ponedjeljkom ili čak utorkom«, rekao je Zvonimir Perušić.

Rezultati se vide svakog petka: članovi Upravnog odbora NIU »Hrvatska riječ«

Z. S.

Dani polja Tavankutskih povrtlara

Proizvodnja povrća po suvremenoj tehnologiji

Zadruga »Tavankutski povrtlar« koja broji blizu šezdeset članova osnovana je kako bi, udruženi, lakše i po povoljnijim cijenama nabavljali repromaterijal, osigurali savjetodavnu službu, osuvremenili proizvodnju, a u planu je i izgradnja mjesta za prijam i doradu, pakovanje robe, nalaženje novih tržišta

Piše: Jasminka Dulić

Obilazak proizvođača paprike

Iako u tavankutskom kraju proizvodnja povrća postoji već desetljećima, ovaj dio panonske pješčare je do nedavno slovio kao voćarski kraj poznat, prije svega, po proizvodnji jabuka specifične boje i kvalitete. Možda je tome bio razlog i što se do prije desetak godina proizvodnja povrća svodila na male obiteljske parcele, čiji su se proizvodi bez prepoznatljive oznake plasirali na subotičke tržnice. Svjesni da kao pojedinci ne mogu plasirati svoje proizvode na šira tržišta tavankutski povrtlari početkom ove godine osnovali su zadrugu, kako bi zajedno razvijali proizvodnju, pa njihovi proizvodi više neće biti neprepoznatljivi već se na tržištu naći s imenom i prezimenom »Tavankutski povrtlar«.

Zamah masovnijoj proizvodnji povrća u Tavankutu dalo je uvođenje novih tehnologija kao i razvoj prerađivačke industrije u samome mjestu tako da sada zadruga proizvođača povrća »Tavankutski povrtlar« broji blizu šezdeset članova. Zadruga je osnovana kako bi udruženi lakše i po povoljnijim cijenama nabavljali repromaterijal, osigurali savjetodavnu službu, osuvremenili proizvodnju, a u planu je i izgradnja mjesta za prijam i doradu, pakovanje robe, nalaženje novih tržišta i drugo, navodi direktor ove zemljoradničke zadruge diplomirani inženjer menadžmenta i sam proizvođač povrća *Bojan Vidaković*.

TEHNOLOGIJA I KREDITI: »U Tavankutu je proizvodnja povrća prisutna decenijima i bili smo do sada jedni drugima konkurencija, vidjeli smo da to nije dobro te smo riješili da se udružimo i zajednički osiguramo plasman i nabavu repromaterijala. Zadruga ima i dva diplomirana inženjera agronomije, to su *Florijan Farkaš* i *Igor Jozić*, koji prate cijeli proces proizvodnje i članovima daju savjete glede zaštite bilja. Organiziramo i seminare tijekom cijele godine, gdje se proizvođači upoznaju s novim tehnologijama kao i mogućnostima konkuriranja za kreditna sredstva« kaže Vidaković.

Tako su i ovoga puta posjetitelji Dana polja imali prigodu upoznati se s mogućnostima korištenja kredita kao i s ponudom repromaterijala za proizvodnju povrća - od sjemena pa do vreća za pakiranje i pojedinih strojeva u tavankutskom Domu kulture. Ravnatelj pokrajinskog Fonda za poljoprivredu *József Szabó govorio je o* mogućnostima korištenja sredstava iz ovog Fonda, dok je zamjenik predsjednika Općine Subotica, resorno zadužen za poljoprivredu, *Petar Kuntić* govorio o općinskoj politici prema poljoprivredi kao i aktualnoj problematici glede skorog raspisivanja natječaja za korištenje poljoprivrednog zemljišta u državnom vlasništvu. Kuntić kaže kako su pojedini tavankutski povrtlari već koristili sredstva iz Općinskog fonda za poljoprivredu, ali i da se radi intenzivno na uspostavljanju

Bojan Vidaković

kontakata između povrtlara i potencijalnih kupaca pa će se kao rezultat toga uskoro povrće iz Tavankuta moći kupovati u marketima KTC-a, a uspostavljen je kontakt i s potencijalnim kupcima iz Mađarske.

TAVANKUTSKA PAPRIKA: Nakon uvodnog dijela i razgledanja prigodnog mini-sajma repromaterijala ispred Doma kulture proizvođači, potencijalni kupci i novinari obišli su nekoliko proizvođača u Donjem i Gornjem Tavankutu te Ljutovu. Tavankut je osim po jabuci poznat i po nekoliko svojih autohtonih sorti paprika, koje generacijama održavaju pojedine obitelji. Tako obitelj Žarić, čija je parcela s paprikama prva posjećena, ponosno pokazuje »svoju« sortu tavankutske papri-

ke, koju obitelj gaji već treću generaciju. Papriku gaje na otvorenom polju, na malc foliji uz navodnjavanje sustavom »kap po kap«. Obitelj Žarić gaji osim »tavankutske domaće« i druge sorte paprike – »novosađanku«, »istru«, »kontesu«, »amandu«. U proizvodnju je osim obitelji angažirana i dopunska radna snaga, dvije radnice tijekom godine, a kad dođe vrijeme pesađivanja i razvrstavanje, te berbe onda i do desetak. Do sada su Žarići plasirali papriku na tržnicu, ali se sad orijentiraju na prodaju »na veliko«, budući da su povećali proizvodnju te im je tržnica postala »mala«. Za osuvremenjivanje proizvodnje Žarići su koristili trogodišnji kredit od Pokrajinskog fonda za poljoprivredu, a planiraju i dalje povećavati proizvodnju, ukoliko se kao zadruga uspiju probiti na inozemno tržište.

POTENCIJALNI KUPAC: Poduzetnik podrijetlom iz Siska, a od prije desetak godina stalni stanovnik Segedina i vlasnik poduzeća Magros b. t. *Ivica Krčelić* već je nekoliko puta boravio u Tavankutu, interesirajući se za papriku i krastavce. »Bavimo se otkupom i uvozom sirovina, pogotovu povrća i nešto manje voća, prvenstveno za industriju i manjim dijelom za megamarkete. Više puta smo kontaktirali s proizvođačima u Tavankutu i probali ugovoriti otkup kornišona. Za sada u tome nismo uspjeli, ali ćemo na jesen probati napraviti bolju sezonu. Pozvani smo na Dane polja da se upoznamo s ukupnom proizvodnjom, koju imaju tavankutski povrtlari. Ima proizvoda koji nas zanimaju, s tim da je tržište u Mađarskoj malo drugačije. Naime, paprike, koje se ovdje gaje, uglavnom su za ajvar, dok se u Mađarskoj on ne pravi, a za tržište idu manje paprike po dimenzijama. No, ima mogućnosti za posao i već idućeg tjedna ćemo sjesti da se dogovorimo oko cijena i vjerujem da ćemo uspjeti«, kaže Krčelić.

KORNIŠONI NA ŠPALIR: U Tavankutu se od prije pet-šest godina proširila i proizvodnja kornišona na špaliru. Direktor zadruge, koji ovaj posao za sada obavlja volonterski, Bojan Vidaković kaže kako predstoji sklapanje ugovora o poslovno-tehničkoj suradnji s Yukomom i Medoproduktom kojima su i do sada prodavali najviše kornišona. »Ove smo godine imali problem s krastavcima, jer nismo imali kalibrator, a za izvoz nam je trebala kalibrirana roba. Na godinu je glavni cilj da napravimo otkupno mjesto, gdje ćemo otkupljivati krastavce od naših zadrugara, kalibrirati ih i pakirati da ih možemo izvoziti«.

Tijekom Dana polja posjetili smo i proizvođače kornišona *Zvonka Đerega* u Gornjem Tavankutu i *Ivana Vizina* u Donjem Tavankutu. Đereg na površini od hektar i pol s kompanjonom gaji ukupno šest tisuća dužnih metara kornišona na špaliru. »Berba je počela 27. lipnja i sada smo u završnom, desetom kilogramu po dužnom metru. Od 58.500 kilograma krastavaca, 50 posto je prva klasa, a očekujemo još dva tri kilograma po dužnom metru do kraja berbe. Očekivali smo da ćemo dostići preko 15 kg po dužnom metru, ali imali smo peh s kapaljkama koje su se začepile, iako su bile nove, a bilo je i hladnih perioda u svibnju i kolovozu. Krastavce prodajemo Medoproduktu, a očekujemo, ako se bolje organiziramo sljedeće godine, da ćemo ih moći i izvoziti.« Sadašnja cijena krastavaca u prosjeku 24-25 dinara nedovoljna je, kaže Đereg, jer su troškovi veliki, prije svega radne snage. Zbog toga se, po njegovoj ocjeni, više isplati raditi u okviru obitelji na manjim površinama, a on osobno se osim uzgojem krastavaca bavi i plasteničkom proizvodnjom drugog povrća i jagoda. Drugi proizvođač Ivan Vizin ukupno ima 1500 metara kornišona na manjoj parceli, ali mu je ovo samo dopunski posao koji radi uz pomoć obitelji, budući da je uposlen u Peščari Ljutovo.

POVRTLARSTVO SE ISPLATI: *Ivan Rukavina* iz Ljutova, čije smo parcele na kraju posjetili, bavi se već deset godina povrtlarstvom. U početku je sadio samo krumpir da bi u posljednje tri godine uveo u proizvodnju papriku, cvjetaču i brokoli, a izgradio je i plastenik u kojem proizvodi vlastiti rasad kontejnerskom tehnikom. »Uspio sam postići kvalitetu i ove godine sam imao 80 tona prinosa po hektaru paprika babura. Za proizvodnju sam se opremio strojevima, od postavljanja folija, preko palantovanja do branja paprika. Gazdinstvo površine 30 jutara sam opremio vlastitim sredstvima«, kaže Rukavina, koji se isključivo bavi ovim poslom i u prosjeku uposli tri do četiri radnika dnevno tijekom cijele godine. Ukupan prinos paprika je 300 tona i prodaje je na veliko, s tim da za sada još ne zna po kojoj cijeni.

Ivan Žarić: već generacijama čuvamo sjeme autohtone sorte »Tavankutska domaća«

Rukavina kaže kako se isplati baviti povrtlarstvom, navodeći kao primjer da se s jednog jutra lubenice dobije isti prihod kao s deset jutara pšenice, a da uloženog rada nema mnogo više. Kako skupa s roditeljima i bratom posjeduju 60 jutara, Ivan kaže kako bi, ako bude povoljnih kredita ili poticaja, bio spreman na cijeloj površini gajiti povrće, no, dodaje, kako još uvijek nije dobio povrat sredstava od 30 posto sredstava za podignuti plastenik, na koje čeka već šest mjeseci. ■

Proizvodnja

Paprika, krastavci, brokoli, mrkva, peršin...

Tavankutski povrtari gaje papriku na oko 40 hektara, kupus se gaji na pet hektara, karfiol i brokoli na šest hektara, gaje se još i: lubenice, dinje, luk, mrkva, peršin, krastavci-kornišoni i jagode. Ukupna produkcija na oko 70 hektara je oko 400 vagona svježeg povrća za potrebe lokalnih tržnica, industrije i marketa.

Doris Pack u Novom Sadu

Projekti tolerancije u Vojvodini zaslužuju podršku EU

Predsjednica delegacije Europskog parlamenta za suradnju sa zemljama jugoistočne Europe *Doris Pack* ocijenila je 1. rujna da je broj međunacionalnih incidenata u Vojvodini opao. Doris Pack je u pauzi Međunarodne konferencije »Uloga pograničnih regiona u procesu europskih integracija« rekla da projekti tolerancije, koje provode vojvođanske vlasti, »svakako zaslužuju podršku institucija Europske unije«.

Potpredsjednici Skupštine i Izvršnog vijeća Vojvodine *Sándor Egeresi i Támas Korhecz* nakon razgovora s Doris Pack rekli su da broj međunacionalnih incidenata jest smanjen, ali su dodali kako još uvijek ima sporadičnih incidenata. Egeresi i Korhecz su naveli da je broj incidenata smanjen poslije razgovora predstavnika pokrajinskih vlasti i predstavnika Europske unije s predstavnicima Vlade Srbije.

Tamás Korhecz je upoznao Doris Pack i s problemima nemogućnosti izbora vijeća manjinskih nacionalnih zajednica zbog nepostojanja i nedonošenja odgovarajućih zakonskih propisa kojima se regulira ta materija. »Mandat Nacionalnom vijeću Mađara ističe u rujnu, ali se novo vijeće ne može izabrati, jer Skupština Srbije u proteklih godinu i pol dana nije stavila na dnevni red odgovarajući prijedlog zakona«, objasnio je Korhecz.

Sándor Egeresi je predstavio ideju o formiranju Dunavske euro-regije koja bi ekonomski, politički i kulturno bila najjača i najutjecajnija u Europi, a podsjetio je da su tu ideju podržali i predstavnici gradova i regija na Međunarodnom festivalu podunavskih gradova i regija u Ulmu. Egeresi je dodao da se prezentacija ovog projekta očekuje 10. i 11. listopada 2006. godine u Briselu, na konferenciji »Dunav-glavni put Europe«.

Beta

Europski zvaničnik Franz Schausberger

Vojvodina je dobar primjer

Predsjednik Instituta europskih regija *Franz Schausberger* izjavio je 4. rujna kako je Vojvodina veoma uspješno riješila odnose s nacionalnim manjinama. Prema njegovim riječima, Pokrajina može biti savjetnik pojedinim zemljama istočne Europe, kada je riječ o ostvarivanju prava nacionalnih manjina.

»Ono što svakako moramo uraditi jest da Vojvodinu uključimo kao savjetnika za zemlje istočne i jugoistočne Europe, koji nisu ni izbliza tako uspješno, kao Vojvodina, uspjeli urediti odnose s nacionalnim manjinama«, rekao je Schausberger za novosadski »Dnevnik«.

Po njegovim riječima, decentralizacija i regionalizacija bilo koje države koja je kandidat za člana Europske unije (EU) nije obveza, ali je nešto, što će ubrzati proces pristupanja EU.

Beta

Razvoj i unapređenje odnosa regija

Potpisan Protokol o suradnji Vojvodine i Umbrije

U Izvršnom vijeću Vojvodine 1. rujna potpisan je Protokol o suradnji Vojvodine i talijanske regije Umbrija, kojim se predviđa razvoj i unapređenje odnosa dviju regija u oblasti gospodarstva, kulture, obrazovanja, turizma i zaštite životnog okoliša.

»Suradnja uvijek donosi pozitivne rezultate za sve ljude u regijama i doprinosi razvijanju dobrih odnosa među državama, na čemu je zasnovana Europska unija«, rekao je na potpisivanju sporazuma vojvođanski tajnik za gospodarstvo *Siniša Lazić*. On je dodao kako je Italija jedan od najznačajnijih izvoznih partnera Vojvodine i Srbije i ocijenio da je to još jedan argument za potpisivanje sporazuma Vojvodine i Umrbije.

Tajnik za upravu i financije regije Umbrija *Vichenco Riomi* izrazio je očekivanje da će suradnja biti uspješna, u skladu s tokovima razvoja EU. »Dvije regije imaju puno sličnosti i zajedničkih programa na kojima mogu raditi, koristeći europske fondove, što će unaprijediti regije«, rekao je Riomi.

Beta

Članovi HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta kolektivno ljetovali u Kaštel Lukšiću u Hrvatskoj

Aktivno ljetovanje

Zamišljeno kao aktivno ljetovanje, boravak u Kaštelima urodio je brojnim novim poznanstvima, ali i upoznavanjem kulturnog nasljeđa ovoga područja * Tavankutski tamburaši gostovali na lokalnom Radiju Kaštela, a druženje njihovih folkloraca s tamošnjim KUD-om, nakon plesnih radionica, završeno zajedničkim večernjim koncertom na trgu u Kaštel Kambelovcu

Od 27. kolovoza pa do 2. rujna Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo »Matija Gubec« iz Tavankuta organiziralo je kolektivno ljetovanje za članove svojih odjela na hrvatskome primorju, u Gradu Kaštela, Kaštel Lukšiću, smještenom između poviješću bogatih gradova Splita i Trogira. Članove HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta prijateljski je ugostila župa Uznesenja Blažene Djevice Marije Kaštel Lukšića.

Kaštel Lukšić nazvan je prema posjedu Lukšiću, a zvao se i Kaštel Vitturi, prema trogirskoj plemićkoj obitelji koja ga je podigla krajem XV. stoljeća. To je središnji i najveći Kaštel, a nalazi se na granici nekadašnjih trogirskih i splitskih posjeda.

POSJET KULTURNIM ZNAMENITOSTIMA: Zamišljeno kao aktivno ljetovanje, boravak u Kaštelima urodio je brojnim novim poznanstvima, ali i upoznavanjem kulturnog nasljeđa ovoga područja. Da je boravak Tavankućana u Kaštel Lukšiću bio dobro prihvaćen svjedoči i činjenica da su im se »sva vrata otvarala«. Već prvih dana Tavankućani su posjetili Muzej grada Kaštela, smještenog u obnovljenom dvorcu Vitturi. Ravnateljica ih je provela kroz stalni postav koji govori o povijesti Kaštela, a jednako tako i kroz tzv. Rušinac, stari utvrđeni kaštel uz koji se nalazi crkvica koja podsjeća posjetitelja na romantičan događaj iz 1681., opjevan u narodnim pjesmama, jednom romanu, u dvije drame, a srodan je s legendom o *Romeu* i *Juliji*. Priča je to o tragičnoj ljubavi kaštelanskih plemića, *Miljenka* i *Dobrile*.

Posjet znamenitom renesansnom perivoju Vitturi, zasađenom u blizini istoga dvorca, upoznao je Tavankućane s brojnim mediteranskim biljnim vrstama ali i nekadašnjim načinom uređenja vrtova. A da Kaštelani vode računa o zelenilu u svojoj okolici, svjedoči i znameniti Botanički vrt OŠ »Ostrog« u Kaštel Lukšiću. Ugošćeni i u ovome vrtu, Tavankućani su mogli razgledati 1400 različitih sorti raznoga bilja sa svih kontinenata, kao i brojne drvenaste i zeljaste biljke. Ovaj je vrt nastajao od 1977. godine, a u njegovu su uređenju pomogli Prirodno-matematički i Šumarski fakultet iz Zagreba, Institut za jadranske kulture u Splitu i brojne srodne institucije. Danas on služi za radni, ekološki i estetski odgoj i obrazovanje učenika. Posjećuju ga učenici, studenti a osoboto turisti. Vrt je 1995. godine dobio nagradu za zatitu okoliša Republike Hrvatske.

Tavankućani u Kaštel Lukšiću

PLESNE RADIONICE: Tavankućane su ugostili i dugogodišnji prijatelji *Marica* i *Tonči Tadin*, voditelji KUD-a »Ante Zaninović« u Kaštel Kambelovcu. Upoznavanje s članovima ovoga KUD-a realizirano je kroz plesne radionice koje su se održavale u večernjim satima. Tom su prilikom članovi HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta Kaštelane podučavali bunjevačkim plesovima, a Kaštelani Tavankućane kaštelanskim. Dani druženja završeni su gostovanjem tavankutskih tamburaša na lokalnom Radiju Kaštela kao i zajedničkim, večernjim koncertom na trgu u Kaštel Kambelovcu.

Cilj ljetovanja - upoznavanje hrvatske baštine, upoznavanje i razmjena znanja i iskustava između članova KUD-a »Ante Zaninović« iz Kaštel Kambelovca i HKPD »Matija Gubec« iz Tavankutu u potpunosti je ispunjen, a idući susret dogovoren.

I. Dulić

Učiteljski fakultet u Subotici na mađarskom jeziku

Početak rada u listopadu

Tehnički prijem Žute kuće 28. rujna, početak rada 1. listopada * Prelaskom studenata druge, treće i četvrte godine sa somborskog Pedagoškog fakulteta i s trideset pet novih studenata na ovom fakultetu će studirati 176 studenata * Osigurani kadrovi i financijska sredstva*

Učiteljski fakultet na mađarskom jeziku u Subotici 1. listopada počinje s radom u renoviranom prostoru Žute kuće u Subotici, najavljeno je na konferenciji za novinare, održanoj 5. rujna u Subotici.

Izaslanstvo Novosadskog sveučilišta, rektorica *prof. dr. Radmila Marinković Nedučin*, predsjednik Matične komisije *prof. dr. Dragoslav Petrović,* te vršiteljica dužnosti dekana novog Fakulteta *prof. dr. Katalin Kaić* sa suradnicima, nakon sastanka s predsjednikom Općine *Gézom Kucserom* i članicom općinskog vijeća zaduženom za prosvjetu *Edit Molnár Pintér* najavili su tehnički prijam renovirane zgrade za 28. rujna a zatim i početak rada ovog Fakulteta.

Izaslanstvo novosadskog sveučilišta u obilasku budućeg Učiteljskog fakulteta

KONAČNA REALIZACIJA: »Približava se konačna realizacija ideje, koju je lokalna samouprava njegovala dosta dugo, da u Subotici započne s radom Učiteljski fakultet, smatrajući da je Subotici potreban jedan takav fakultet zbog djece koja žive u njoj ali i zbog mađarske djece u cijeloj Vojvodini«, kazao je predsjednik Općine Kucsera. On je izrazio zadovoljstvo suradnjom s Novosadskim sveučilištem »koji je imao sluha i pomogao u organizaciji i prihvatio se velikog posla«. Kucsera je podsjetio da je lokalna samouprava osigurala prostor, time što je, skupštinskom odlukom dana na korištenje Žuta kuća i izdvojeno oko 30 milijuna dinara za rekonstrukciju objekta.

»Radovi na rekonstrukciji Žute kuće idu prema planu i planira se tehnički prijem objekta za 28. rujna«, kazao je Kucsera, te je istaknuo kako lokalna samouprava nije samo preuzela obvezu da stvori prostorne uvjete za rad »nego će i ubuduće pomoći, kao i svim drugim institucijama u Subotici, da taj fakultet funkcionira i razvija se u skladu sa suvremenim stremljenjima.«

AUTONOMIJA I ODGOVORNOST: Rektorica Sveučilišta u Novom Sadu Radmila Marinković Nedučin je govoreći o formiranju ovoga fakulteta i o namjerama da ta institucija bude »kvalitetna i prepoznatljiva institucija ne samo u Subotici i Vojvodini nego i širom Europe« istaknula kako Sveučilište veoma drži do svoje autonomije i do svojih prava glede odluka o visokom obrazovanju ali »ako ima autonomiju ima i odgovornost za razvoj zajednice u kojoj postoji«.

»Pri donošenju odluke o formiranju Učiteljskog fakulteta na mađarskom jeziku u Subotici Sveučilište Novom Sadu je imalo u vidu svoje generalno opredjeljenje da u Vojvodini, multietničkoj i multikulturalnoj sredini, omogući njegovanje ne samo jezika već i kulture nacionalnih zajednica. Rektorica je podsjetila kako je odluka o osnivanju ovog fakulteta donijeta jednoglasnom odlukom i stručnog organa, Nastavno-naučnog vijeća, i Vijeća Sveučilišta, i kako je ujedno to »bila prva odluka po novom zakonu o visokom obrazovanju koji je u potpunosti vratio autonomiju sveučilištu i osigurao da sveučilište samo regulira svoju unutarnju strukturu«.

Ona je izrazila svoje zadovoljstvo suradnjom s lokalnom samoupravom u Subotici na ovome poslu ističući kako je »ogromna prednost ako možemo imati partnerski odnos i ako svaka sredina prepoznaje i svoj interes da zajedno sa Sveučilištem razvija visoko obrazovanje. Ovo je pravi primjer da smo, osim toga što smo imali vlastitu odluku, imali ugovor s gradom Suboticom ali i puno razumijevanje i odluke državnih tijela pokrajine i tijela republike kako bi se stvorile sve pretpostavke da se naša ideja a onda i opredjeljenja realiziraju u punoj mjeri«.

TRI NOVA FAKULTETA?: Predsjednik Matične komisije za osnivanje Učiteljskog fakulteta i član Izvršnog vijeća Vojvodine zadužen za obrazovanje i znanost prof. dr. Dragoslav Petrović je istaknuo kako je započinjanje rada ovog fakulteta u sklopu opće koncepcije razvoja visokog obrazovanja i znanstveno-istraživačkog rada u AP Vojvodini te da će se nakon osnivanja ovoga fakulteta razmotriti zahtjevi za otvaranjem još tri nove visokoškolske ustanove na teritoriju pokrajine te formirati i četiri znanstvena instituta u sklopu cjelovitog sustava visoko obrazovnog i znanstvenog istraživačkog rada u pokrajini.

On je konstatirao kako su »zajedničkim naporom i Sveučilišta u Novom Sadu i lokalne samouprave ispunjeni svi uvjeti da od 1. listopada ova visokoškolska ustanova od Matične komisije preuzme u punom smislu svoju funkciju u okviru novosadskog Sveučilišta«. Glede pak financiranja opremanja i funkcioniranja nastave do kraja ove godine. prof. dr. Petrović je istaknuo kako su regulirane obveze IV AP Vojvodine te Ministarstva prosvjete i sporta vlade Republike Srbije ali i da je značajan dopri-

nos dala vlada Republike Mađarske čije je resorno ministarstvo upravo ovih dana formaliziralo odluku da stavlja na raspolaganje 70. 000 eura za osiguravanje potrebne opreme za ispunjavanje svih standarda za rad ove visokoškolske institucije u skladu s novim zakonom o visokom obrazovanju. Za funkcioniranje novog Fakulteta osigurani su i potrebni kadrovi dosadašnjim natječajima, s tim da će za preostalih šest oblasti do kraja tjedna Matična komisija obnoviti natječaj, najavio je Petrović. On je izvijestio i da se na raspisani natječaj za prijem prve skupine studenata prijavilo 87 zainteresiranih, a da je primljeno trideset i pet, od toga dvadeset na teret proračuna i petnaest samofinancirajućih studenata. Ukupno će tako, prelaskom studenata druge, treće i četvrte godine sa somborskog Pedagoškog fakulteta na ovom fakultetu studirati 176 studenata.

J. Dulić

A obrazovanje učitelja na hrvatskom?

Na pitanje novinara kada je i zbog čega promijenjen najavljivani plan da se na ovome fakultetu izvodi nastava i na hrvatskom jeziku rektorica je odgovorila kako se Sveučilište opredijelilo za osnivanje ovog fakulteta na mađarskom jeziku jer je tu bio najveći broj zainteresiranih ali da to nije i jedini način za poboljšanje nastave na jezicima nacionalnih zajednica. Ona je navela i mogućnost da se, za one skupine koje ne slušaju svoj osnovni studijski program na nekom jeziku nacionalno-manjinskih zajednica, za određene predmete, kao što su pedagogija, psihologija i sociologija i druge, nastava izvodi na tom jeziku. »Sveučilište već ima u vidu potrebu da proširi spektar ali, ne prejudicirajući odluku, bih samo potvrdila da mi razmišljamo i o drugim modalitetima imajući u vidu cilj a to je kvalitetno obrazovanje na jeziku koji je prisutan u Vojvodini u okviru naših nacionalnih zajednica. Ne mogu vam reći koja će odluka biti«, kazala je Marinković Nedučin, ističući kako je formiranje novih institucija »veliki zahvat i ogroman posao«.

Kucsera je na kraju istaknuo kako će lokalna samouprava pratiti reformu obrazovanja te će tražiti da programi odgovore potrebama sredine u kojoj Fakultet radi i što se tiče programa i nastavnih jezika.

Za sjever Vojvodine

Blizu trideset milijuna eura direktnih investicija

Ministar gospodarstva Republike Srbije *Predrag Bubalo* i ministar za državnu upravu i lokalnu samoupravu *Zoran Lončar*, predsjednicima deset općina u Vojvodini saopćili su spisak projekata koji će se u tim općinama financirati iz sredstava Nacionalnog investicijskog plana. Susret ministara s predsjednicima općina općinama Sombor, Mali Iđoš, Bačka Topola, Novi Kneževac, Ada, Senta, Čoka, Kanjiža, Bečej i Subotica organizirao je predsjednik Saveza vojvođanskih Mađara József Kasza.

Na temelju odobrenih projekata, u tih deset općina će direktna investicija Vlade premašiti 27,5 milijuna eura.

Ministar Lončar je istaknuo, na konferenciji za novinare u Subotici, kako je jedan od prioriteta Vlade decentralizacija vlasti koja se najbrže može postići ulaganjem u razvoj općina i gradova. »Upravo zbog toga se najveći dio projekata tiče ulaganja u komunalnu infrastrukturu, razvoj industrijskih zona i privlačenje direktnih stranih investicija«, rekao je Lončar.

Ministar Bubalo je pohvalio rukovodstva vojvođanskih općina koja su bila više nego efikasna u pripremi i kandidiranju projekata za Nacionalni investicijski plan.

On je pojasnio da se sadašnji plan Vlade odnosi na 2006. i 2007. godinu, a da se poslije toga planira još milijardu eura za realizaciju drugih projekata koje će kandidirati općine.

Suradnja učitelja i nastavnika hrvatskih odjela sa Zavodom za školstvo Republike Hrvatske

Osigurano sudjelovanje na stručnim skupovima i seminarima

U organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje Zavoda za školstvo Republike Hrvatske 29. kolovoza u Centru za odgoj i obrazovanje »Ivan Štark« u Osijeku održan je stručni skup na temu »Multimedijski pristup specifičnim teškoćama učenja« na kome je, među ostalim, sudjelovala i *Stanislava Stantić Prćić*, ravnateljica OŠ »Matija Gubec« iz Tavankuta i predsjednica Pododjela HNV-a za obrazovanje.

Kako nam je prenijela, tijekom skupa dipl. soc. pedagog *Darko Tot,* viši savjetnik u Agenciji za odgoj i obrazovanje, izrazio je spremnost na suradnju s učiteljima, pedagozima i nastavnim kadrom koji ove školske 2006/2007. godine počinje izvoditi nastavu na hrvatskom nastavnom jeziku u petim razredima škola u subotičkoj općini. »Planira se da nastavni kadar koji izvodi nastavu na hrvatskom jeziku sudjeluje na stručnim skupovima i seminarima koje u Osijeku ili u drugim bližim mjestima, organizira Agencija pri Zavodu za školstvo Republike Hrvatske«, najavila je Stanislava Stantić Prćić.

D. B. P.

Ravnateljica OŠ »Matija Gubec« iz Tavankuta i predsjednica Pododjela HNV-a za obrazovanje: Stanislava Stantić Prćić

Demanti u povodu uvodnog članka, »Proizvodnja škarta« i »Nepotrebna provokacija« u »Hrvatskoj riječi« od 1. rujna 2006. godine.

Gdje je tu kompas?

Predsjedništvo Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, na svojoj sjednici održanoj 4. rujna 2006, godine, donijelo je, zaprepašteno ovim tekstovima, odluku da reagira na spomenute članke, smatrajući da takvi tekstovi štete cjelokupnoj hrvatskoj zajednici u Republici Srbiji, da su tendenciozni i ne doprinose ničemu drugom, osim razbijanju zajedništva.

»Glavna svečanost Dužijanice je prošla... Stoga je prva poruka Dužijance upravo taj veliki poziv na zajedništvo. Lijepo je kada gosti, časni gosti, ugledni gosti, primijete naše zajedništvo oko istog cilja, oko istog slavlja i kada osjete, ne samo čuju, nego vide i dožive kako znamo zajednički slaviti. Dobra je to poruka, ali bi trebala postati stvarnost, ne samo oko slavljenja, nego još više oko rada i onih malih običnih poslova, jer Dužijanica je samo dokaz da se može kad se hoće i kad postoje motivi. Stoga se treba oko Dužijanice naučiti zaduženju, slaveći samo jedan mali isječak života da je život sam po sebi trajno življenje vrednota koje su se na Dužijanici slavile, kao što je zajedništvo, kao što je zahvala i kao što je rad.«

Ovim riječima ocijenio je ovu vjersku i kulturnu manifestaciju Dužijanicu *dr. Andrija Kopiiović*, u broju »Hrvatske riječi« od 18. 8. 2006. godine, odmah nakon njenog svršetka. Novinska izvješća u tom i narednom broju intonirana su u istom svjetlu.

Što se dogodilo u trećem broju »Hrvatske riječi« poslije Dužijanice, njena narav protumačena je sasvim drugačije – kao promidžba političkih saveznika. Istina, ne spominje se tko su politički saveznici.

Ne iznosi se čije je stajalište u ovim komentarima, što smatramo ključnim, međutim, moramo ukazati da je u međuvremenu isto ovako reagirao Bunjevački nacionalni savet. Na Dužijanici su od svega vidjeli samo gradonačelnika Osijeka *Antu Đapića*! Prešutjeli su da je kao gost pozvan član izaslanstva bratskog grada Osijeka. Za njih je on samo lider partije s desničarskim programom. Odmah su u »Kuriru« obznanili svoj manifest kako je Dužijanica politička konvencija Hrvata gdje predsjedava proustaški političar iz Hrvatske. I potražili su fotomontažu kao dokaz. Eto instant hrane za njihove mentore iz redova radikala da falsifikatom dokazuju etničku krivicu *Ivane Dulić-Marković*. Naravno, i cijele hrvatske zajednice s jakim akcentom na DSHV i njegovog predsjednika *Petra Kuntića*.

Takav zluradi pogled jastrebova iz BNV i nije neka novost. Nepojmljivo je potpuno novo sagledavanje Dužijanice urednika »Hrvatske riječi«, nakon više od polovice mjeseca? Još više, potpuno preuzimanje ideja i stajališta Bunjevačkog nacionalnog saveta!? Gdje je tu kompas?

U potrazi za istinom ne preskaču se fakta i ne opravdava se neznanje. Dužijanica je etno-kulturna manifestacija oduvijek i sada. Pod tim se podrazumijeva i vjerska osobnost. Treba ponoviti da je ovdje stigao Anto Đapić kao član inozemnog izaslanstva bratskog grada. Sastav takvog izaslanstva određuje uzvanica. Na političkim skupovima prethodno se i sastav izaslanstva definira, ali na kulturrnim manifestacijama protokol se ne nameće. Barem bi toliko trebalo znati, ako se komentira događaj. Zato nitko od visokih funkcionra i nije posebno reagirao na nazočnost osobe koja je oprečnih stranačkih ideja. U profesionalnom novinskom uratku ne oslanja se na glasine daje bilo takvih reagiranja.

Urednik »Hrvatske riječi« i njegov rođak, koji je autor komentara, na svojoj političkoj konstrukciji Dužijanice stigli su do *Branimira Glavaša*, dovodeći nazočnost gradonačelnika Osijeka kao pokušaj ekstremizma u Subotici, skrbi za buduća inozemna ulaganja, sramote za Ivanu Dulić Marković, sunovrata cijele naše zajednice - sve zbog nazočnosti Ante Đapića, A on je kulturno i civilizirano ispoštovao protokol i otišao.

Demokratska orijentiranost DSHV-a tako je postala za autore članka upitna. Pozivaju se i na to što bi bilo - kad bi bilo, ako bi *Maja Gojković* došla u posjet srpskim enklavama u Hrvatsku. Što bi bilo ne znamo, ali vidjeli smo da *0lli Rhen* nije izgubio svoju visoku poziciju u glavnom Europskom uredu kada se slikao i rukovao s njom na obnovljenom mostu Slobode u Novom Sadu, A ni Clinton nije izgubio posao u druženju sa *Slobodnom Miloševićem* u Dejtonu. Tko želi biti tendenciozan, istaknut će samo negativne strane. Objektivnost svakako nije jednostrana.

Treba istaknuti i pitanje lojalnosti našem zajedništvu. Tko sebe smatra velikim zastupnikom interesa svoje nacionalne zajednice mora to i djelom pokazati. Riječi lako ponesu. Postoje dokazi o tome kako su pojedinci u vunena vremena zarađivali svoj kruh kao ratni reporteri srpskih postrojbi na tlu hrvatske države! Oprošteno im je jer su morali zarađivati za život, ali nije zaboravljeno. Otkud takvima pravo da ponovno tako elegantno protumače svoju pravovjernost i diskvalificiraju rad onih koji više od desetljeća bilježe rezultate za svoju zajednicu.

Predsjedništvo DSHV-a
Predsjednik Petar Kuntić

Nikoga ne »ukidamo«

Svako unapređenje bilateralnih odnosa Srbije i Hrvatske znak je za uzbunu u Bunjevačkom nacionalnom savjetu, kaže se u drugom priopćenju DSHV-a. Reagirajući na »medijsku ofenzivu koja je uslijedila odmah nakon posjeta predsjednika Hrvatske Ive Sanadera Beogradu i Subotici« i optužbe za pokušaje asimilacije Bunjevaca, Predsjedništvo DSHV-a navodi kako »niti može niti želi nasilno da ukine« Bunjevce kao etnički grupu, već je cilj »pomoći ubrzanu normalizaciju odnosa Srbije i Hrvatske i punu suradnju« kako bi se oborile predrasude i stekli uvjeti za slobodno izražavanje nacionalnih osjećaja.

Sjednica Mjesne organizacije DSHV-a u Sonti

Potrebno je pojačati aktivnosti

Postoji dojam kako je puno toga nedorečeno i da unutar Mjesne organizacije postoje dvije konfrontirane struje, koje su u latentnom sukobu, što nikako ne pridonosi unapređenju rada

Piše: Ivan Andrašić

U petak 1. rujna održana je sjednica Mjesne organizacije DSHV-a Sonta. Teme su bile aktivnosti unazad mjesec i pol dana, informacija o situaciji u DSHV-u i HNV-u, upisi prvaša u Sonti i problemi stranačke nediscipline.

Uz nazočnost svega sedmorice članova sjednica je protekla u dosta oštrim tonovima. Sve je očitije da jedan dio članstva ne razmišlja onako kako razmišlja predsjednik Mjesne organizacije *Stipan Silađev*.

HRVATSKARIJEČ TEMA

Tragom odluke o službenoj uporabi hrvatskog jezika i pisma u Sonti

Stvarnost ili fikcija

Odlukom vijećnika SO Apatin u službenu uporabu u Sonti, najvećem selu apatinske općine, pokraj srpskog, uveden i hrvatski jezik i pismo * Potreban sustavan rad svih subjekata hrvatske nacionalne zajednice u selu, kako ova odluka ne bi ostala mrtvo slovo na papiru * Prioriteti bi trebali biti informiranje, školstvo i kultura

Piše Ivan Andrašić

ZAINTERESIRANOST ZA IZBORNI PREDMET: Najviše razilaženja bilo je u raspravi o emisiji »Prizma« na TV Novi Sad 2, koja je u cijelosti bila posvećena Sonti, te o napisu »Stvarnost ili fikcija« (u kojem se govori o (ne)ostvarenom pravu na službenu uporabu hrvatskoga jezika), objavljenom u »Hrvatskoj riječi« br. 183. Za razliku od predsjednika Silađeva, koji je pohvalio Prizmu, ali je zato bio jako nezadovoljan tekstom »Stvarnost ili fikcija«, uz opasku da nije korektan, te da se o radu MO DSHV-a mora pisati pozitivno, pojedini članovi su u raspravi zastupali suprotan stav, tvrdeći da je navedeno u Hrvatskoj riječi jako bolna istina, koja ne ide u prilog Hrvatima u Sonti, ali je, nažalost, to naša stvarnost i nipošto je ne treba prešutjeti.

U nastavku sjednice tajnik MO DSHV-a *Andrija Ađin* informirao je nazočne o najnovijim zbivanjima u središnjici DSHV-a i u HNV-u, te o upisima prvaša u Osnovnoj školi »Ivan Goran Kovačić« u Sonti.

»Odjela na hrvatskom jeziku u Sonti ni ove godine neće biti, no, po svim naznakama, imat ćemo opet dobru zainteresiranost za učenje hrvatskog jezika s elementima nacionalne kulture kao izbornog predmeta. U sljedećih nekoliko dana imat ćemo precizne podatke«, rekao je tajnik.

STRANAČKA NEDISCIPLINA: Na koncu sjednice bilo je riječi o stranačkoj nedisciplini, zbog slabog odziva sjednicama i neplaćanja članarine. Zaključeno je da se buduće sjednice trebaju sazivati u formi pisanih poziva, a ne telefonski kao do sada, te da će se članarina plaćati kad sjednicama bude nazočan i rizničar.

Sjednica je privedena kraju, no ostao je dojam kako je puno toga nedorečeno i da unutar Mjesne organizacije postoje dvije konfrontirane struje, koje su u latentnom sukobu, što nikako ne pridonosi unapređenju rada.

Član MO DSHV-a Sonta od samog osnutka 1990. godine *Stipan Čoban*, nije na istoj »valnoj duljini« sa svojim predsjednikom:

»Ne razumijem predsjednika kad traži da se o našem radu mora pisati pozitivno«, kaže Stipan Čoban. »Može se pisati samo o sastancima, na kojima raspravljamo do besvijesti, a rad na terenu nam je nikakav. Umjesto da nam donošenje odluke o službenoj uporabi hrvatskog jezika u Sonti bude signal za žestoku političku bitku u svim segmentima, mi održavamo jalove sastanke na kojima se više blatimo međusobno, nego što razmišljamo o problemima koje kao manjinska zajednica imamo. Krajnje je vrijeme da prestanemo zabijati glavu u pijesak poput noja, da se pogledamo u oči i objasnimo sebi kako je moguće da je DSHV u prošlom sazivu Savjeta MZ Sonta imao 5 vijećnika, a u ovom svega 2, da se upitamo zbog čega nam se članstvo ne odaziva pozivima na sjednice, zbog čega ne plaća članarinu, a slobodno mogu reći da se i osipa. I danas u Sonti živi tridesetak ljudi koji su bili članovi stranke 1990. i 1991. godine, kad je to bilo jako opasno. Moramo se zapitati zbog čega više nisu aktivni, a nisu ništa manji Hrvati nego što su to bili prije petnaestak godina. Najlakše je nerad opravdati prozivkom novinara koji je, po mom mišljenju, dao jednu jako žalosnu sliku hrvatske nacionalne zajednice u selu, žalosnu i ružnu, ali do bola istinitu. Posao novinara nije zataškavanje bilo čega i u bilo čijem interesu, naprotiv, on upravo i treba ukazivati na navedene pojave, pa ukoliko je bar netko pocrvenio dok je čitao napis, a po reakcijama mislim da jest, cilj je postignut. Nama sad predstoje izbori, kako za HNV, tako i na svim razinama u Srbiji i krajnje je vrijeme da zaboravimo sve sukobe, da angažiramo sve unutarnje pričuve, kako ne bismo iznova došli u poziciju da nakon izbora kukamo poput Kalimera i tražimo krivce u novinarima, glasačima i ne znam kome«, kaže za Hrvatsku riječ Stipan Čoban.

■

»Olimpijada starih sportova« u Brođancima

Čuvanje lijepe tradicije i običaja

Čula, banga, tokač, ringlanje, kozana, nožićanje samo su neke od 25 prastarih disciplina u kojima su se ogledali sudionici Olimpijade, a veliki broj djece i mladeži pouzdani su znak da će ova lijepa tradicija još dugo živjeti

Tradicijska sportska i kulturna manifestacija »Olimpijada starih sportova« u Brođancima, održana je prošloga vikenda po 34. put u nazočnosti brojnih sudionika, gostiju i prijatelja. Ovo je najbolji primjer kako otrgnuti od zaborava, čuvati i njegovati našu tradiciju i naše običaje, naglasio je dožupan osječko-baranjski *dr. Dinko Burić*, otvarajući ovu lijepu manifestaciju, a potom je olimpijski plamen upalio *Marko Dinjar*, nogometaš NK Osijek, dok su svečanost uveličali gimnastičar *Robert Seligman*, nekada slavna rukometašica *Kaja Ileš*, veslačica *Mirna Rajle* te kuglači *Miroslav Liović*, *Mario Mušanović*, *Branislav Bogdanović* i *Zoran Prodanović*.

Kao što je običaj, Olimpijada je počela budnicom i prijemom predstavnika kod načelnika općine Bizovac, a potom je ulicama Brođanaca krenula rijeka sudionika, kojih je ove godine bilo 824 iz 544 ekipe iz 52 sela i grada diljem Hrvatske, ali i iz susjednih zemalja, Bosne i Hercegovine, Mađarske te Srbije. Čula, banga, tokač, ringlanje, kozana, nožićanje samo su neke od 25 prastarih disciplina u kojima su se ogledali sudionici Olimpijade, a veliki broj djece i mladeži pouzdani su znak da će ova lijepa tradicija još dugo živjeti na ovim našim prostorima.

Međunarodna revija oldtimera u Brođancima

NARODNO BLAGO: I to nije sve. Olimpijada je praktički počela još u četvrtak, otvorenjem likovne kolonije uz sudjelovanje 7 slikara i 7 kipara, a nastavljena u subotu međunarodnim natjecanjem jedriličara i padobranaca, te izložbom likovnih radova i zlatoveza i revijalnim kuhanjem čobanca. Treba spomenuti i nastup konjogojskih udruga i svatovskih zaprega i međunarodnu reviju oldtimera, kao i nastupe KUD-ova iz Brođanaca i okolice, a čast da zatvore olimpijadu i sviraju na dodjeli odličja pripala je TS »Kočije« iz Narda.

»Svake godine olimpijada je sve bolja i sve posjećenija, mislim tu i na broj sudionika ali i na broj posjetitelja«, rekao je *Marin Janković*, predsjednik Odbora za informiranje i propagandu. »Evo trajemo već 34 godine i čuvamo ovo naše narodno blago, a po svemu sudeći uspjeli smo to prenijeti na mladež, jer vidite koliko je tu danas djece i mladeži. Danas je ovdje 544 ekipe s više od 800 natjecatelja, tu je i 200 oldtimeraša iz Hrvatske, Mađarske, Poljske i Srbije, 20 pilota i padobranaca također iz više zemalja, 5 KUD-a s 160 sudionika, 20 članova Hrvatskog sokola, 35 kuburaša Složne kubure iz Pregrade, 7 slikara i isto toliko kipara, 10 jahača i isto toliko zaprega, jednom riječju oko 1300 sudionika. Zahvaljujući našim pokroviteljima, Osječko-baranjskoj županiji i našim brojnim supokroviteljima i donatorima, posljednjih je godina ulaz slobodan pa je i posjetitelja sve više. Ovo malo mjesto s 650 žitelja nekada je bilo napučenije. U spomenici naše škole stoji da u mjestu s 2.600 žitelja rijetko tko zna čitati i pisati, a o računu pojma nemaju. Danas svi znaju čitati i pisati, računati ponajbolje, a jedna trećina žitelja je informatički pismena o čemu svjedoči broj kompjutora u mjestu. No proces raslojavanja sela teče, gradovi privlače mlade, ali na olimpijadi bude i do 10 tisuća posjetitelja.«

STARE SPORTSKE IGRE: »Kada govorimo o Olimpijadi starih sportova u Brođancima, onda to podrazumijeva igre stare stotinu i više godine kojima su se naši stari bavili na pašnjacima, ledinama i u selima, jer nije bilo ovih današnjih sportova, a ljudi su se ipak zabavljali i natjecali«, kaže *Stjepan Loinjak*, tajnik olimpijskog Odbora. »Zato smo i ostavili te starinske nazive u te sportske discipline čula, banga, kozana,

mosor, čočak i mnoge druge, jer smo ih htjeli otrgnuti od zaborava, a u novije vrijeme uvrstili smo i bočanje na starinski način, pa smo tako objedinili cijelu Hrvatsku i danas imamo natjecatelje iz 10 županija, a vjerujem da ćemo uskoro imati i iz svih 20. Dolaze i naši prijatelji iz Bosne i Hercegovine, Mađarske te Srbije, ali naša je Olimpijada i prije Domovnskoga rata imala međunarodni karakter i sada nam ponovno dolaze i sudionici i gosti iz inozemstva. Ono što nas najviše raduje, to je veliki broj djece i mladeži, a to je zaloga opstojnosti naše tradicije i ovih lijepih običaja Slavonije i Baranje, a naše malo selo s jedva 650 žitelja, baš je po ovoj manifestaciji prepoznatljivo i diljem Hrvatske i diljem svijeta.«

BROJNE SPORTSKE DISCIPLINE: *Željko Martić* predsjednik Zavičajnog kluba Slankamenaca u Virovitici. »Imamo naš klub u Virovitici, organizirali smo se i doveli u Brođance pun autobus sudionika i posjetitelja, od djece do seniora i natječemo se u desetak disciplina. I još jednoj više, jer ponijeli smo iće i piće za nas 40-tak, i to nam je osnovna disciplina. Prase iz pekarne, tek pečeno kada smo polazili, a tu je i bijelo vino, pivo, sokovi, Tko voli, nek izvoli. Kod polaska smo se dogovorili da ćemo biti umjereni u jelu i piću, no morate znati da smo mi Srijemci, a u Srijemu se uvijek pilo umjereno u neograničenim količinama. Dolazimo u Brođance već par godina, ali nas je prošle godine iznenadila kiša, pa smo ponijeli i šator i klupe, stolove, sve što je potrebito. Netko će pobijediti u piću, a netko u kozani, imamo odličnu žensku ekipu.«

Živan Vidaković predsjednik je Zavičajne udruge Gibarčana. »Mi Gibarčani smo ovdje već 7 – 8 godina, pa smo i odličja osvajali, a jedne su godine naše djevojke ponijele i olimpijska obilježja na mimohodu sudionika. Mi smo redovito među najbrojnijim ekipama na olimpijadi a ove nas je godine došlo nešto manje, samo 64. Nastupamo u barem polovici disciplina, a moram Vam reći da su nam se ovi sportovi svidjeli, jer i kod nas u Gibarcu su čobani i svinjari, bilo na ledina ili na strnjika, igrali iste igre, samo smo ih drukčije zvali. Mi smo u Gibarcu za kozanu govorili džega, mosor je bio natezanje čobanskoga štapa, za ringlanje smo govorili bacanje potkove a za čulu smo rekli pilcige i manje-više ovi stari sportovi nisu za nas nepoznanica. Samo još da kažem da mi s Brođancima imamo divne prijateljske odnose, oni k nama dolaze na godišnji skup Gibarčana za blagdan sv. Vinka, a mi s njima tijekom ljeta obvezno odigramo prijateljsku nogometnu utakmicu, pjevamo i družimo se, a redovito smo i na olimpijadi«, kaže Živan Vidaković.

MLADI I ONI STARIJI: Članovi Šokačke grane iz Osijeka prvi su puta na olimpijadi u Brođancima. »Ma nismo mi baš prvi puta«, kaže Franja Verić, »ali smo prvi puta kao udruga ovdje i prvi puta se natječemo,

Mala Šokica na Olimpijadi

a odličje nam je izmaklo za dlaku. Tu smo još od jutros, sudjelovali smo u mimohodu, pjevali smo i svirali, a sada čekamo red za natjecanje. Ubuduće, ili bolje rečeno već dogodine, moramo se bolje organizirati, a bogme, morat ćemo i trenirati, ništa bez dobroga treninga. Vrlo lijepa manifestacija i ja čestitam dečkima iz Brođanaca na očuvanju ove lijepe tradicije i običaja«.

Vicešampion u disciplini kandžijanje je mladi *Marijan Krstić* iz Čepinskih Martinaca. »Imam 12 godina i dolazim već 4 – 5 puta na olimpijadu, a zadnje dvije godine pucam s bičem. Tata je iz Čepinskih Martinaca, a mama je porijeklom iz Gibarca, a ja sam ovdje s mojim pajdašima Svenom, Mariom, Dariom i Stjepanom i natječemo se još u disciplinama čočak, čula, vranić, skakanje u vreći i gađanje strijelom.

Marija Isaković u Brođance je došla iz Subotice. »Moj muž obožava oldtimere i imamo Ford-taunusa 17 M iz 1966. godine, pa smo danas gosti oldtimer kluba Našice, a došli smo i u Brođance. Kad je ovaj automobil kupljen ja sam imala 11 godina. Predsjednik sam oldtimer kluba u Subotici i došli smo danas u posjet našim prijateljima iz Našica koji obilježavaju 10. obljetnicu, pa smo obišli Donji Miholjac, Valpovo Osijek i Brođance. Zadivilo me ovo što ovi ljudi ovdje rade i to je pravi način da se očuvaju stari običaji, jer i mi smo na neki način čuvari tradicije. Ima nas danas više od stotinjak, samo iz Srbije 5 – 6 klubova iz Beograda, Novog Sada, Kikinde, Subotice, ima nas iz Mađarske, Austrije, Poljske, Bosne i Hercegovine, baš sa svih strana. Najstariji je auto Mercedes iz 1922. godine a motocikl Puch iz 1938., a moram Vam reći da je ovaj hobi vrlo zahtjevan, mada kada nešto ustreba, mi se jednostavno obratimo najbližem oldtimer klubu u toj zemlji i problema nema«, kaže Marija Isaković.

Slavko Žebić

Sudionici i gledatelji na Olimpijadi starih sportova Brođancima

U organizaciji HKUD »Vladimir Nazor« u Somboru održana sedma likovna kolonija »Colorit 2006.«

Slikarski doživljaji bačke ravnice, salaša i polja

Likovna kolonija je održana na salašu Vinka Žuljevića, a pokraj slikara iz Sombora i Subotice, na koloniji su sudjelovali i umjetnici iz Hrvatske

U subotu 2. rujna, na salašu obitelji *Vinka Žuljevića* u Somboru održana je sad već tradicionalna, sedma po redu, likovna kolonija »Colorit 2006.« u organizaciji HKUD »Vladimir Nazor«. Ova kolonija, jedina ovog tipa u organizaciji HKUD-a »Vladimir Nazor«, održana je prvi put 2000. godine na salašu *Pavla Matarića* i od tada okuplja sve veći broj slikara s naših prostora, dok je poslednjih par godina dobila i međunarodni karakter. Tako je ove godine pokraj slikara iz Sombora: *Cecilije Miler, Slobodana Nastasića, Sime Kalmara, Stane Libic, Marije Jelene Fišer, Marije Kovač,* te članova Likovnog odjela HKC »Bunjevačko kolo«: *Josipe Križanović, Nedeljke Šarčević* i *Ivana Šarčevića,* bilo gostiju i iz Republike Hrvatske – članova KUD-a »Lopoc« iz Bilja i KUD-a »Rešetari« iz Rešetara. Pod njihovim kistovima nastalo je oko 15 izuzetnih radova, raznolike tematike i u različitim tehnikama. Na svoja platna prenijeli su svoj doživljaj mile nam bačke ravnice, salaša, polja i plodova crnice. Zanimljivo je naglasiti da je najmlađa sudionica, *Cecilija Pekanović*, imala svega 10 godina, a koloniju »Colorit« obogatila je te svojim radom doprinijela njenoj kvaliteti i mlada akademska slikarica Marija Kovač.

Prigodan govor na zatvaranju: Marija Šeremešić

Od ranog jutra kada je kolonija otvorena bijela platna su prekrivana bojama i oblicima da bi predvečer, kada je sve bilo gotovo, kolonija bila i svečano zatvorena. Prigodan govor na zatvaranju održala je *Marija Šeremešić*, a predsjednik HKUD-a »Vladimir Nazor« *Šima Raič* i pročelnik likovne sekcije *Janoš Raduka* zahvalili su se svim sudionicima i domaćinima što su upriličili ovako lijepu manifestaciju. Domaćinima je u znak zahvalnosti poklonjena jedna slika po njihovom izboru. Teškom im je bilo među toliko lijepih i životopisnih slika izabrati jednu, ali su se na kraju ipak odlučili za njima najlepšu - sliku salaša, rad slikarice Cecilije Miler. Pokraj slikara, članova i simpatizera Društva na zatvaranju je gost bio i predsjednik HNV-a *Josip Z. Pekanović* kao i predstavnici medijske kuće »Spektar« iz Sombora.

Sve se završilo uz neizbježan gulaš i druženje, te u nadi da će likovna kolonija Colorit još dugo trajati i iz godine u godinu postajati sve veća što svojim kvantitetom, a tako i kvalitetom urađenih radova. U iščekivanju sljedećeg saziva, radovi s ovogodišnje kolonije mogu se vidjeti kako krase prostorije Hrvatskog doma u Somboru.

Marija Matarić

Dio od ukupno 15 radova nastalih na koloniji

Iz kuta mladih: Perica Tucakov

Glazba prirode

*Perica se pokazao kao vrijedan i sposoban veterinar i Berežani su zavoljeli njegov način rada **
*Na Višoj poljoprivrednoj školi u Somboru stekao je zvanje inženjera agronomije **
Ipak, Perica je ljudima najpoznatiji kao tamburaš

Perica Tucakov je rođen 1983. godine u Somboru. Osnovnu školu pohađa i završava u svom rodnom selu Bačkom Bregu. Od malena ga je privlačila ljubav prema prirodi i životinjama, tako da je daljnje školovanje nastavio u srednjoj poljoprivrednoj školi, gdje je upisao smjer veterinarskog tehničara. Poslije završene srednje škole imao je prilike raditi kao veterinar u Bačkom Bregu, kada je dva mjeseca zamjenjivao stalnog veterinara u ovom selu. Za ovo kratko razdoblje, radeći svoj omiljeni posao, Perica se pokazao kao vrijedan i sposoban veterinar i Berežani su zavoljeli njegov način rada. Perica nije sjedio u veterinarskoj stanici i čekao da ga ljudi zovu za pomoć oko stoke ili kućnih ljubimaca, on je sam obilazio svoje sumještane, pomagao im i davao stručne savjete. U tom razdoblju je upisao Višu poljoprivrednu školu u Somboru, gdje stječe zvanje inženjer agronomije.

»Većinu svog djetinjstva sam proveo kod bake i dide na salašima na Bezdanskom putu i tamo sam zavolio životinje i prirodu, što se kasnije odrazilo u mom životu«, kaže Perica, a on i danas većinu svog vremena provodi na salašu. Dida je preminuo, baka je sama, a Perica se trudi da tamo napravi pravo poljoprivredno gazdinstvo. Odgovara mu i blizina Sombora, a budući život ga više privlači tamo, nego u selu, pa se uskoro nada stalnom preseljenju na salaš.

BEZDANSKI SALAŠI: »Salaš je zadržao neku svoju autentičnost od prije pedeset godina, ali je i očigledna modernizacija. Može se slobodno reći da su salaši na Bezdanskom putu dio grada, jer su spojeni s gradom i ne znam ima li pet-šest slobodnih placeva gdje se još nešto može graditi. Bezdanski salaši su sada jedna velika ulica koja se spaja sa Somborom. Moj salaš je od ulaza u grad udaljen svega 4 kilometra. Ipak ljudi salašari su zadržali neku mirnoću i rekao bih usporenost, tako da salašarski duh još uvijek živi.«

Interesantno je da je Peričin dida *Petar Gromilović* svoju zemlju ispred salaša, koja izlazi prema Bezdanskom putu, darovao crkvi i tu je izgrađena crkva sv. Nikole Tavelića, gdje svake nedjelje i za razne svečanosti dolazi župnik Župe svetog Križa iz Sombora i tu slavi svetu misu.

Ipak, Perica je ljudima najpoznatiji kao tamburaš. Od malena ga je privlačila lijepa glazba, ali nije znao koji bi mu instrument najviše odgovarao: možda klavijature, ili harmonika. Tada je veliki korak učinio Perin bratić *Josip*, koji je rekao da će ići učiti svirati tamburu u Sombor kod jednog profesora. Tamo je otišao i Perica, a škola je bila u oronulom Omladinskom domu. Profesor *Đura Parčetić* je, vidjevši Perine ruke, predložio da svira basprim, na što je on pristao. Taj instrument je veoma zavolio, svira ga i danas, u njega ulaže i trudi se da bude što bolji.

»BEREŠKI TAMBURAŠI« I »ZLATNI ZVUCI«: »Tamburašku školu Đure Parčetića pohađao sam šest godina, a počeo sam s trinaest godina. Za tih šest godina izostao sam samo jedan sat, jer je došlo do nesporazuma. Umjesto u osam navečer, ja sam na sat došao u osam ujutro i tog dana je bio moj jedini propušten sat.«

Za vrijeme Adventa 1999. godine glazbenici iz Bačkog Brega, koji su do tada svirali u različitim sastavima, okupljaju se u župnom domu i vježbaju božićne pjesme za misu polnoćku. Na ovim probama su Perica i njegov bratić. Njih dvojica su imali najmanje iskustva, ako uzmemo u obzir javne nastupe, ali su se u ovaj sastav tako dobro uklopili, da su svi članovi osjetili veličanstvenost glazbe koju su svirali. Tada su osnovani »Bereški tamburaši« s kojima Pera svira nekoliko godina, da bi kasnije zajedno sa svojim prijateljima, koji su završili tamburu u klasi Đure Parčetića, osnovali tamburaški orkestar »Zlatni zvuci«.

»Naš orkestar se trudi modernizirati tamburašku glazbu, da idemo u korak s vremenom. Tako se na našem repertoaru pokraj dobrih tamburaških melodija nalaze pop i rok pjesme. Cijenimo pravu starogradsku pjesmu, romanse, a modernizacijom tamburaške glazbe želimo privući mlade ljude i pokazati im što je prava umjetnost da ne lutaju glazbenim stranputicama. Mlade, koji imaju oko dvadeset godina, koji nas vole slušati i cijene to što radimo, želimo imati kao svoju publiku i idućih dvadeset godina.« Perici je glazba dio života i ima mnoge planove sa svojim orkestrom. U planu je da se uskoro snimi CD, a organizator je pjevač *Zvonko Markovinović*. U okviru Kazališnog maratona u Somboru je priređen koncert na kojem je Zvonka pratilo Somborsko tamburaško društvo u kojem su i članovi »Zlatnih zvuka«. Suradnja je nastavljena i u planu je da se snimi nešto što bi oslikalo Sombor.

»Nadam se da ćemo snimiti i naš samostalni CD, na kojem bi bile poznate pjesme, ali i nekoliko naših.«

LJUBAV PREMA LOVU: Perica je sa svojim orkestrom nastupao širom naše zemlje, Hrvatske i Mađarske, a u pregovorima su i za nastupe u Austriji. Sve ovo navedeno Peri donosi radost, ali i korist. Stoga za svoj hobi smatra nešto drugo, a to je lov.

»Mamin ujak i moj stric su bili lovci i od njih je potekla ljubav prema lovu. Volim prirodu i bavljenje lovom je moja velika strast. Dobar lovac ne može biti bez dobrog lovačkog psa, tako da imam odgajivačnicu njemačkih kratkodlakih ptičara i u tom poslu sam mlad. Trenutno imam šest ovakvih pasa i to mi je uz lov hobi, u kojem spajam dobro s korisnim.«

Perica Tucakov je vedra osoba puna života i optimizma, osoba koja zna sačuvati i njegovati ono što voli.

Zlatko Gorjanac

ISTJERIVANJE ĐAVOLA

Adolf Hitler i Josif Visarionovič Staljin bili su obuzeti vragom, tvrdi vodeći vatikanski egzorcist Gabriele Amorth u intervjuu za Radio Vatikan kojeg prenosi britanski Daily Mail. Ovo nije prvi put da se njemački vođa u Drugom svjetskom ratu spominje kao osoba u kojoj su živjele zle sile.
»Naravno da vrag postoji, i ne samo da on može živjeti u jednoj osobi, već i u čitavoj skupini ljudi. Uvjeren sam da je živio u svim nacistima. Uostalom, pogledajte samo što su Hitler, Staljin i njegovi podanici radili«, izjavio je Amorth.
Svoje je tvrdnje argumentirao prilično jednostavno, objasnivši kako njihove radnje, od zločina koje su sami počinili do užasnih stvari koje su naredili, jasno govore o obuzetosti sotonom. »Zato društvo moramo zaštititi od zlih sila«, apelira vatikanski egzorcist.
Po nedavno otkrivenim tajnim dokumentima pape Pija XII. koji je bio prvi čovjek Rimokatoličke crkve tijekom Drugoga svjetskog rata, vatikanski egzorcisti su pokušali vraga iz Hitlera istjerati »na daljinu«, no taj pokušaj nije uspio.

HRVATSKI TRAMVAJ NA SRPSKIM ULICAMA

Hrvatski konzorcijum Crotram, koji čine tvrtke Končar i Gredelj, najavio je za rujan promotivnu vožnju Beogradom, a za tramvaje ima zainteresiranih u i Poljskoj, Bugarskoj, Sloveniji, Rumunjskoj i Njemačkoj.
Zagrebački ZET dobio je svoj 35. niskopodni tramvaj od ugovorenih sedamdeset, koji će biti isporučeni do kraja srpnja 2007. godine. Prvi tramvaj TMK 2200 predstavljen je u travnju prošle godine.
Direktor tvrtke Končar – Električna vozila Ivan Bahun najavio je da se krajem godine očekuje potpisivanje novog ugovora ZET-a i Crotrama za nabavku još 70 tramvaja te kako interesanata za njihove tramvaje ima diljem Europe, među ostalima u Poljskoj, Bugarskoj, Sloveniji, Srbiji, Rumunjskoj i Njemačkoj.
Prvi Crotram trebao bi se već 26. rujna naći na beogradskim ulicama na probnoj vožnji.

GIRINA EGZOTIČNA LJUBAV

Premda su kišica i vjetar te kolovoške večeri više podsjećali na jesen nego na kasno hvarsko ljeto, košarkašu Gordanu Giričeku to uopće nije zasmetalo. Jer kada odmor provodite s osobom koju volite onda vam je, bez obzira na vrijeme, svugdje lijepo. Zasigurno je tako ovih dana bilo i 29-godišnjem Gordanu, koji već nekoliko godina igra u američkom NBA-ju, kad je sa svojom novom djevojkom posjetio jedno od najpoznatijih domaćih ljetovališta.
Oblaci i kiša nisu im previše smetali, a dok je Gira navečer ipak morao obući toplu vestu, njegova partnerica, navodno podrijetlom s Havaja, gradom je odlučila prošetati u kratkoj majici, poslije čega se zajedno sa svojim dečkom smjestila na mali brod. Gordanovi poznanici govore da je posljednjih mjeseci doista zaljubljen, no bilo kakve informacije o svojoj novoj odabranici ljubomorno čuva samo za sebe.

No, to je posve razumljivo s obzirom na neugodna iskustva iz brakorazvodne parnice, ali i skrbništva za dvoipolgodišnju kćerkicu Laru. Cijela ta situacija, kažu njegovi prijatelji, iznimno ga je potresla, pa je od razvoda s Natašom, 30-godišnjom profesoricom tjelesnog odgoja, i zbog problema u odnosu s kćerkicom, naš poznati košarkaš dosta patio. Stoga bi mu nova ljubav doista mogla biti pravi melem na rane.

A ŠTO S NAMA???

Crnogorski predsjednik Filip Vujanović priopćio je da je nakon konzultacija s crnogorskim premijerom donio odluku o ukidanju obveznog služenja vojnog roka, te da će vojska ubuduće biti potpuno profesionalna.

Vujanović je uvjeren kako će crnogorska vojska već ove godine biti u Partnerstvu za mir NATO-a. On je rekao da su pripremljeni zakoni o vojsci i obrani i najavio njihovo usvajanje na prvoj sjednici nakon formiranja novog crnogorskog parlamenta. Svi regruti koji su u vojsci bit će vraćeni kućama do 5. rujna

SJAJ I BIJEDA NOGOMETA

Profesorica povijesti iz Pule Deborah Šuković, koja je prije šest godina osvojila srce švedskog nogometaša Jespera Blomqvista, piše knjigu o životu pod »staklenom ložom«, lažnim prijateljstvima i moćnim ženskim klanovima u britanskom nogometu

»Razgovarale bismo uglavnom o talijanskim kreatorima koje je Victoria (Beckham) obožavala. Katkad bi pričala i o Davidu, govoreći kako je divan i pažljiv. Uvijek se trudila prikazati svoju obitelj u najboljem svjetlu. Neke druge žene nogometaša bile su, pak, mnogo iskrenije. Jedna je pričala kako ju je suprug prevario dok je bila u osmom mjesecu trudnoće, a druga je priznala kako ju je dragi prevario sa striptizetom... No, na sve su to 'zaboravljale' uz skupocjene darove kojima bi ih muževi obasipali.«

»Jednom mi je prišla Victoria Beckham i potiho rekla: ‚Ako staneš na moju stranu, onda si uz mene, a ako si uz Jordan, onda si protiv mene.' Mislila je na prsatu plavokosu starletu, koja je u to vrijeme bila djevojka igrača Dwighta Yorkea, i s kojom se jednom prilikom potukla u zahodu. Stala sam uz Victoriju jer je Jordan bila veoma raskalašena i stalno je psovala, a i ‚upucavala' se Jesperu«, priznaje Deborah, kojoj je najbolja prijateljica bila Frida Alexandersson, supruga švedskog igrača Niclasa Alexanderssona. Gloria

I SAŠA KOPLJAR SE SMIJAO

Napadi smijeha u informativnim emisijama nisu ništa novo, a toga nisu imuni niti hrvatski televizijski voditelji. Najpoznatiji sličan slučaj u Hrvatskoj zbio se prije nešto više od godinu dana kada je u Dnevniku Nove TV voditelj Saša Kopljar, čitajući vijest o vjenčanju tigrova u Kini, prasnuo u nekontroliran smijeh te se nije prestajao smijati sve do kraja informativne emisije koju je jedva uspio i odjaviti.

Kopljara je nasmijao dio vijesti o medvjedu i majmunu koji su na svadbi tigrova svirali tradicionalne kineske instrumente, a nako što je vidio sliku majmuna obučenog u žutu majicu počeo se nekontrolirano smijati. Njegova suvoditeljica Mirjana Hrga pokušavala je »izvući« situaciju duhovitim komentarima nakon čega se Saša djelomično primirio.

No, to nije bio kraj jer nakon što je Hrga izvještaj iz Maksimira najavila rečenicom »...a u Maksimiru ništa novo«, Saša se opet počeo smijati. Emisiju je na kraju odjavila Hrga riječima: »Saša! Saši je jako smiješno, lijep pozdrav«, a Saša je jedva uspio izustiti »Doviđenja do sutra!«.

»NAPUŠENA« MINJA

Voditeljica ugledne srbijanske televizije Politika Minja Miletić našla se na meti skandala nakon što su se pojavile optužbe da je središnju informativnu emisiju »Dan« vodila pod utjecajem opojnih sredstava. Čim je završila najavna špica u kadru se pojavila Minja koja nikako nije mogla kontrolirati napad smijeha koji ju je uhvatio i zbog kojega nije bila u stanju pročitati niti prvu vijest.

Kako bi izgladili situaciju, tehničari u režiji čak su ponovili i najavnu špicu no niti to nije pomoglo voditeljici jer je, nakon izgovorene prve riječi iz vijesti, ponovno prasnula u smijeh, piše srbijanski list »Press«.

Na jednom makedonskom Internet siteu pojavila su se nagađanja kako je Minja prije emisije popušila joint, a svoje tvrdnje potkrepljuju snimkom emisije iz koje se navodno jasno vidi da je Minja bila »napušena«.

Novinari lista »Press« kontaktirali su voditeljicu s ciljem da komentira najnovije optužbe koje joj se pripisuju, a ona vrlo rado progovorila o neugodnoj situaciji u kojoj se zatekla nakon pet godina cijenjenog rada na televizijama Yu Info i Politika:

»Cijeli taj dan je bio jako čudan. Temperatura vani je bila oko 40 stupnjeva, u studiju još gore. Nemamo klima-uređaje, uvjeti za rad su katastrofalni, ‚Dnevnik' se radi pomoću ‚štapa i konopa'. Kamerman je također bio ‚izvan sebe' od topline i nije me obavijestio da sam u kadru. U tom trenutku nisam imala nikakav kontakt s režijom. Čula sam dečke u režiji kako se smiju i ja sam se instinktivno pridružila općem smijehu, nemajući pojma da sam u eteru.

Minja dodaje kako se čak i njoj, nakon što je odgledala snimku emisije, činilo da je »napušena« no izričito tvrdi da nikakva opojna sredstva nije konzumirala uoči središnjeg »Dnevnika«.

SMIJEHA JE BILO I U RTL-OVOM DNEVNIKU

Voditelj središnje RTL-ove informativne emisije Tomislav Jelinčić također će ući u hrvatsku televizijsku povijest kao voditelj koji se smijao čitajući ozbiljne vijesti pred višemilijunskim gledateljstvom. Dok je gledateljima prezentirao najnovija zbivanja u Iraku, iz režijskih se prostora čuo udarac nakon čega se Tomislav počeo smijati. Iako je njegov smijeh izgledao kao ničim izazvan, pretpostavlja se da se u režiji netko spotakao ili se pak srušio dio opreme.

Hosana

festival hrvatski

8. rujna 2006.

Fest 2006.

h duhovnih pjesama

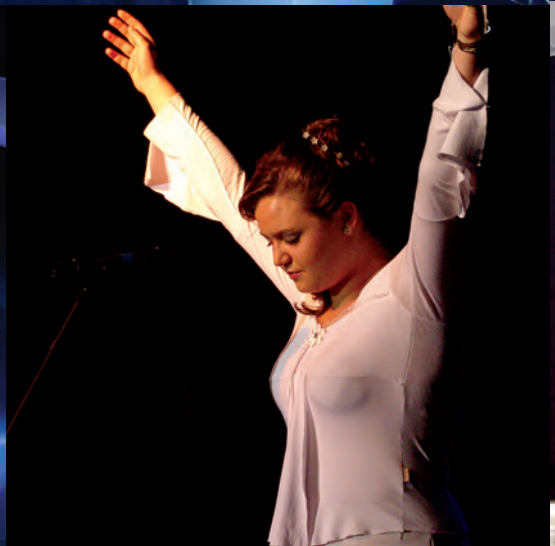

Koncert Subotičke filharmonije označio početak proslave Dana grada Subotice

Gradska premijera dvije Mozartove skladbe

Velika je vijećnica ostala bez slobodnih mjesta: s nastupa subotičkih filharmoničara

Budući da od 1997. godine Subotička filharmonija daje svoj doprinos uveličavanju proslave Dana grada, njihovim koncertom u Velikoj vijećnici Gradske kuće, prošloga četvrtka 31. kolovoza, u Subotici započela je ovogodišnja gradska proslava. Na ovome koncertu, subotička je publika imala priliku premijerno čuti dvije Mozartove skladbe: Koncert za klavir i orkestar k.v. 415 u C-duru (kao solistica na klaviru gostovala je *Rita Kinka*) te Simfoniju broj 25 k.v. 183 u g-molu. Kao što je već poznato, ove se godine u cijelome svijetu obilježava 250. obljetnica Mozartova rođenja, što je prema riječima umjetničkog ravnatelja i dirigenta Subotičke filharmonije maestra *Berislava Skenderovića*, odredilo odabir skladbi za ovaj koncert. Inače, Subotička je filharmonija na svom prvom ovogodišnjem koncertu već izvela glasovitu »Jupiter simfoniju« istog skladatelja.

»Zadovoljna sam izvedbom, ali i velikim brojem publike koja je došla na koncert«, rekao je u izjavi za naš list maestro Berislav Skenderović, kojega, kako nam je otkrio, uskoro očekuju gostovanja u Čileu i Argentini, ali i u Istanbulu te Bruxellesu.

D. B. P.

U povodu proslave Dana grada, u Gradskom muzeju u Subotici otvorena izložba pod nazivom

Subotički fotografi u svjetlu svadbenih fotografija

Upovodu obilježavanja Dana grada Subotice, u petak 1. rujna u izložbenom prostoru Gradskog muzeja otvorena je izložba pod nazivom »Subotički fotografi u svjetlu svadbenih fotografija«. Riječ je izložbi koja prati historijat subotičkog fotografskog zanata u svjetlu svadbenih fotogarafija od perioda formiranja i odomaćivanja ovog zanata 1860.-tih do 1940. godine, a autorica postava je etnologinja *Judith Raffai*, pedagoginja u Gradskom muzeju.

Ispred organizatora izložbe Gradskog muzeja, okupljenima se obratio ravnatelj *István Hulló*, dok je izložbu otvorio povjesničar fotografije iz Novog Sada *Ferencz Németh*. Govoreći o izložbi Németh je istaknuo kako ona prikazuje tri veće tematske cjeline: povijest fotografskog zanata u Subotici i dokumente vezane za ovo razdoblje, formiranje običaja fotografiranja svadbi, prikazanog kroz promjene koje su nastupile s novim modnim trendovima i tehničkim inovacijama, te na koncu fotografije koje se nalaze u obiteljskim albumima i stanovima.

Otvorenje izložbe: Ferenc Németh, István Hulló i Judith Raffai

Prigodom otvorenja prikazan je dokumentarni film redatelja *Zoltána Siflisa* o subotičkom fotografu *Pálu Megyeriju*, a predstavljen je i prateći multimedijalni CD o izložbi.

D. B. P.

Probe recitatorske sekcije Hrvatske čitaonice

Recitatorska sekcija Hrvatske čitaonice u Subotici nastavlja s radom, te će se njihove probe ubuduće održavati svakoga petka od 11 do 14 sati u prostorijama Hrvatske čitaonice (ulica Bele Gabrića 21).

Pozivaju se stari članovi, kao i svi mladi koji se žele baviti lijepim kazivanjem stihova.

Inače, za posuđivanje knjiga Hrvatska čitaonica radi utorkom i četvrtkom od 16 do 19 sati, dok je srijedom, petkom i subotom njezino radno vrijeme od 10 do 13 sati.

Multimedijalna etno večer posvećena tkanju i vezovima

Multimedijalna etno večer posvećena tkanju i vezovima Hrvata Bunjevaca u subotičkom kraju održat će se u petak 8. rujna, u Velikoj dvorani HKC »Bunjevačko kolo« u Subotici. Program večeri obuhvatit će izložbu starih radova tkanja i veza, kao i prikaz tkanja, predenja i veza, dok će o ovoj temi govoriti *Grgo Kujundžić*, pročelnik Etnografskog odjela Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović«, *Alojzije Stantić* (povijesno-etnološki osvrt na tkanje i vez) i predsjedavajući Instituta *dr. Andrija Kopilović* (vrijednost i značenje narodnih rukotvorina, tkanja i veza). Također, povjesničarka umjetnosti *Olga Šram* predstavit će katalog »Mili rode, čuvaj blago svoje, vez svoj, tkanje svoje«, a bit će prikazan i dokumentarni film »Tkanje i vezovi« *Rajka Ljubiča.*

Organizatori multimedijalne večeri su *Grgo Piuković*, Rajko Ljubič i Katolički institut za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović« iz Subotice. Početak je u 19 sati.

»Likovnjaci« gosti zatvaranja likovne kolonije »Breške« u Tuzli

U subotu 9. rujna članovi Likovnog odjela HKC »Bunjevačko kolo« iz Subotice boravit će u Tuzli, gdje će kao gosti HKD »Napredak« nazočiti zatvaranju 7. saziva Međunarodne likovne kolonije »Breške«, na kojoj među ostalim, sudjeluju i dva člana Likovnog odjela *Geza Verebeš* i *Kristijan Sekulić.* Prigodom posjeta Tuzli, članovi Likovnog odjela planiraju posjetiti i likovne galerije u ovom gradu.

Koncert »Bach Jazz« u subotičkoj Katedrali

U četvrtak 14. rujna u katedrali-bazilici svete Terezije Avilske u Subotici održat će se koncert pod nazivom »Bach Jazz«. Riječ je o koncertu na kome će u izvedbi Bachovih djela gostujuću orguljašicu *Elenu Kurilovu* iz Rusije pratiti Jazzquartet pod vodstvom *Géze Kuscere mlađeg*. Početak je u 19 sati.

Upis novih članova u sve odjele HKC »Bunjevačko kolo«

U ponedjeljak 4. rujna, počeo je upis novih članova u sve odjele (folklorni, dramski, likovni i glazbeni) HKC »Bunjevačko kolo« u Subotici. Svi zainteresirani mogu se javiti svakim

radnim danom u razdoblju od 16 i 30 do 22 sata u prostorijama Centra u Preradovićevoj br. 4. Upis traje do kraja rujna, a za sve dodatne informacije telefon je 024/555-589.

Hrvatski književnici na Koloniji književnika u Kanjiži

Na ovogodišnjoj 54. Koloniji književnika u Kanjiži, koja se održava od 6. do 9. rujna, među ostalim, sudjelovat će i hrvatski književnici i prevoditelji iz Vojvodine i Mađarske - *Jasna Melvinger, Petko Vojnić Purčar, Janja Prodan, Stjepan Blažetin, Milovan Miković* i *Zvonko Sarić*. U okviru kolonije bit će održano više književnih radionica.

Gavranova »Judita« objavljena u Zemunu

Roman suvremenog hrvatskog književnika *Mire Gavrana* »Judita« ovih je dana objavila zemunska izdavačka kuća »Most art«, izvijestila je zagrebačka agencija Presscut, a prijenosi Hina. U proteklih pet godina Gavranova »Judita« imala je pet izdanja na hrvatskom jeziku te prijevode na deset stranih jezika. »Judita« je prvi roman iz Gavranove tzv. biblijske trilogije, a zemunski izdavač namjerava objaviti i preostala dva »biblijska« autorova romana – »Krstitelj« i »Poncije Pilat«.

Izložba keramike - »Izbor iz zbirke Moderne galerije Likovni susret« u istoimenoj galeriji u Subotici

Blago suvremene umjetničke keramike

Izborom je predstavljeno 75 nagrađenih, otkupljenih ili poklonjenih eksponata koji su u zbirku zaprimljeni u razdoblju od prvog, tada još Jugoslavenskog trienalla keramike održanog 1968., sve do radova s posljednjeg trienalla koje je održano ove godine

Prošloga petka, 1. rujna, u povodu proslave Dana grada, u Modernoj galeriji Likovni susret u Subotici otvorena je izložba djela suvremene-umjetničke keramike pod nazivom »Izbor iz zbirke Moderne galerije Likovni susret«, koja se može pogledati do 10. listopada. Izborom je predstavljeno 75 nagrađenih, otkupljenih ili poklonjenih eksponata koji su u zbirku galerije zaprimljeni u razdoblju od prvog, tada još Jugoslavenskog trienalla keramike koje je u Likovnom susretu održano 1968., sve do radova s trienalla novijega datuma, od kojih je posljednje priređeno ove godine.

Otvarajući izložbu predsjednik Općine Subotica *Géza Kucsera* je naveo kako je ovo prigoda vrijednu zbirku keramike podijeliti sa sugrađanima ali i s drugima, »kako bismo pokazali da je Subotica ‚kapija Europe‘, ali ne samo u gospodarskom nego i u kulturno-povijesnom smislu.« »Želim da Subotica to i ostane, da i naši unuci jednom budu ponosni na to što čuvamo tekovine, što dodajemo nove vrijednosti i na taj način obogaćujemo prvenstveno sami sebe ali i naše okruženje«, rekao je gradonačelnik.

DJELA S PRVOG TRIENALLA: U tekstu kataloga autorica izložbe povjesničarka umjetnosti *Olga Šram* bilježi sljedeće: »Izbor djela s prvog Triennala nostalgično govori o vremenu u kojem je sjajnim glazurama oslikana keramika dala poseban prepoznatljiv pečat, u kojem je često skulptoralno razmišljanje u oblikovanju forme (*Vukičević St., M. Isaković, Z. Lončarić*), u kojem su istrajavali simbolički, animalistički i fantastični prikazi (*K. Đorđević, Đ. Rosić*). To je i vrijeme u kojem pojedini autori progovaraju čistim profinjenim formama u posudnom dizajnu (*B. Dužanec, B. Stajević, M. Hržić*), a *I. Jandrić* smjelo ubacuje staklo kao novi materijal u kombinacije s keramikom. Primjeri iz 70-tih godina potvrđuju razradu skulptoralnih formi u majolici (*O. Vujadinović, M. Orthaber Godina*) a bilježe i skupinu autora koji ornamentalno oslikavaju svoje forme u duhu narodne umjetnosti (*M. Kučina, M. Kalmár, S. Rauter Zelenko*). Krajem osmog desetljeća putovi u keramici vode u različitim smjerovima - prema apstrakciji (*M. Sujetova Kostić*), stiliziranoj i simboličnoj naraciji (*D. Adžić*), prema poetičnom i asocijativnom (*P. Kaasinen Stajević*), stiliziranom figuralnom (*A. Mojak*).«

OSAMDESETE GODINE: Olga Šram u katalogu nadalje navodi kako »počeci 80-tih donose nove oblike i nova značenja figuracije (*V. Vukčević Mlađi, G. Kitak, K. Pavelka*) počesto postmodernističkog razmišljanja.«

Gradonačelnik Géza Kucsera i autorica izložbe Olga Šram

»Paralelno posudna keramika s jedne strane odaje odlike dobrog dizajna (*A. Nemet, Lj. Mišić, M. Badurina*) a s druge ona se preobražava do monumentalnih skulpturalnih formi (*J. Veljković, M. Popović,* M. Kalmár) ponekad enformelovski obrađenih (*A. Dragutinović*). Više autora razrađuje temu posudne keramike u vidu perforiranih, zgužvanih ili zatvorenih formi (*Lj. Njerš, E. Bruk, M. Andonova)* ili duhovitih predimenzioniranih stiliziranih formi (*J. Togyerás*). Floralna fantastika i simbolika manje je prisutna (I. Jandrić, J. Togyerás) kao i stilizirani pejsaži (*Đ. Maravić, L. Vékóny*). Napuknute mase, neglazirane forme sve češće brišu granice prema čistoj skulpturi i ističu prirodnu boju i strukturu materijala, kamenine (*M. Pavelka, B. Švertasek*), ili je imitiraju (*P. Simić*, I. Jandrić). Kraj 80-tih i 90-te godine donose nove pojave simboličkog i asocijativnog u formi uz značajniju uporabu mat boja i angobe uz posebnu obradu površine (*Đ. Toderaš, M. Petrović, E. Nemes Fekete*). Različite oblike duhovito stilizirane figuracije autori rješavaju samosvojno (*M. Trajković*) ili (*L. Tikveša*). Krajem vijeka sve su češći primjeri velikih prostornih višedijelnih kompozicija u kamenini, raku tehnici i porculanu. Osmišljene kao instalacije često su asocijativne i apstrahiranih jednostavnih oblika (*D. Prvački, J. Pejčić, O. Kucina Jelić, N. Aksentijević*)«, stoji u katalogu.

Prigodom otvorenja izložbe kraći glazbeni program izveli su *Nikola Peić* (trombon), *József Skofljanec* (truba) i *Csaba Paskó* (elektroničke orgulje).

D. B. P.

U Modernoj galeriji Likovni susret u Subotici otvorena izložba grafika »Putovanje« Jasmine Vidaković Jovančić

Umjetničko putovanje ciklusom radova o željeznici

Izložbu čini 28 radova nastalih u kombinaciji linogravure s drugim tehnikama, od kojih najveći dio, njih osamnaest, pripada autoričinom ovogodišnjem ciklusu radova o željeznici

U ponedjeljak, 4. kolovoza, u salonu Moderne galerije Likovni susret otvorena je izložba grafika *Jasmine Vidaković Jovančić* pod nazivom »Putovanje«. Izložbu čini ukupno 28 radova nastalih u kombinaciji linogravure s drugim tehnikama, od kojih najveći dio, njih osamnaest, pripada umjetničinom ovogodišnjem ciklusu radova o željeznici u kome dominiraju motivi vlakova, lokomotiva, vagona, peroni, pruge i šine..., a sve u službi umjetničkog »putovanja« ove subotičke akademske grafičarke. Preostali izloženi radovi su dijelom iz ciklusa o Raichle palači, a dijelom iz skupine radova nastalih tijekom njezina sudjelovanja na Grafičkoj radionici u Senti.

S otvorenja izložbe grafika:
Ildikó Lovas, Olga Šram i Jasmina Vidaković Jovančić

Prigodom otvorenja ravnateljica galerije *Olga Šram* navela je kako za ove grafike vrijede iste karakteristike koje su prisutne i u autoričinom prijašnjem ciklusu o Sinagogi. »Snažan i prepoznatljiv rukopis, jedna posebna snažna linija, koja je snažna i zbog toga jer ju treba urezati u linoleum koji je tvrd materijal, boja koja je diskretna i popunjava samo one strogo kontrolirane površine, linija i oblici koji su bliski kitnjastoj secesiji i koji su ponovno reducirani i pročišćeni od onog suvišnog što je poseban izraz koji Jasmina njeguje kako bi došla do onog osnovnog, onog snažnog, onog što je njoj zanimljivo«, rekla je Olga Šram dodajući kako se ovom izložbom očituje i profesionalna strana autorice koja je u veoma kratkom roku stvorila jedan potpuno nov, ali jednako vrijedan umjetnički ciklus.

Izložbu je otvorila članica Općinskog vijeća zadužena za kulturu *Ildikó Lovas* koja je u svom kratkom obraćanju izložbu ocijenila »ne samo događajem u povodu Dana grada nego i događajem godine«.

U okviru izložbe predstavljen je i poseban segment kojim se, prema riječima Jasmine Vidaković Jovančić, želi prikazati cjelokupan proces nastajanja jedne grafike te time, kako je objasnila, i pojasniti sam pojam ove vrste umjetničkog stvaralaštva. »Htjeli smo prikazati koliko je to težak i dugotrajan proces - od foto predložaka preko crtanja skice i izrade matrice do tiskanja - što je dokumentirano setom fotografija. To u pedagoškom smislu može biti interesantno školskom uzrastu, ali i široj javnosti koja rijetko ima prilike vidjeti kako izgleda taj proces«, rekla je umjetnica u izjavi za naš list.

Prigodom otvorenja performans naslovljen kao i sama izložba (»Putovanje«) izveli su *Valentina Šimon* (vokal), *Zoran Dukić* (gitara) i *Miroslav Jovančić* (violina).

Izložba je otvorena do kraja rujna.

D. B. P.

Akademska grafičarka

Jasmina Vidaković Jovančić rođena je 1965. godine u Subotici. Diplomirala je na Višoj školi za likovne i primijenjene umjetnosti u Beogradu a zatim na Akademiji umjetnosti u Novom Sadu na odsjeku za umjetničku grafiku u klasi *prof. Milana Stanojeva*. Zaposlena je u Modernoj galeriji Likovni susret u Subotici. Imala je sedam samostalnih, te izlagala na 20 skupnih izložbi.

Još jedan put, još jedan susret sa svojom braćom

Hodočašće put Međugorja

Prošlog vikenda subotički vjernici zaputili su se na još jedno hodočašće put mjesta Gospinog ukazanja

Svaki put, svaki korak, čovjeka vjernika započinje molitvom, ako može i svetom Misom. Tako je započeo još jedan put hodočasnika – put za Međugorje. U pet sati poslije podne započela je sv. misa koju je predvodio naš pater *Marijan Kovačević*, dirljiva i uvijek Duhom Svetim nadahnuta propovijed. Nahranjeni sv. Pričesti, primivši Božji blagoslov krenusmo s 2 autobusa (130 vjernika) Majci koja sakuplja svoju djecu iz cijeloga svijeta. Sakuplja za bogati stol svoga sina.

Ugodno putovanje, predivna noć ispunjena pjesmama, molitvama i meditacijom, neosjetno je prošla. Već s prvim sunčevim zrakama prostirala se pred nama ljepota rijeke Neretve, rijeke koja nas je dugo pratila putom. Podsjetila me i na moj život, živote svih nas – teče ona polako ili brže – isto kao i naš život – noseći sa sobom i ljepotu, a ponekad i svu prljavštinu koju usputa zatekne. To je naš život, poput svih rijeka ovoga svijeta.

Tijekom putovanja uživali smo u bogatstvu zelenila mnošta borova, ali i snijegom prekrivenih vrhova obližnjih planina. Sve je to veliko bogatstvo koje nam je dao Nebeski Otac.

ĆENAKOLO: Putujući diveći se ljepotama nedirnute prirode ubrzo smo stigli do Ćenakola, kuće za ovisnike koja se nalazi u Međugorju. Mnoštvo ljudi se već u rane jutarnje sate okupilo u dvorani gdje je već od prije nekoliko mjeseci najavljen Gospin razgovor s jednom od vidjelica. Čekajući dva i pol sata, s puno strpljivosti, uz molitvu i pjesmu, nije bilo teško dočekati taj trenutak. Stigao je.

Gospu nisam vidjela, ali u tom trenutku osjećala sam nešto što je veoma teško riječima opisati. To jednostavno treba doživjeti. Tiho sam jecala i počela se oslobađati svega onog što me je tištilo cijeli moj život. A tada je nastao jedan mir, koji mi je prožmao cijelim tijelom. To je divan osjećaj. Znaš da si voljen i zadovoljan, potpuno smiren. Kroz suze sam govorila: »Majko, hvala ti što me voliš i vodiš za ruku zajedno s Tvojim Sinom«. I kao neki eho odgovara: »Pa i Ti si moje dijete«. Poruka Gospina od 2. rujna glasila je: Draga djeco svi ste rođeni iz ljubavi. Kad bi znali koliko Vas moj Sin voli. Slušajte ga, obratite se, molite, s radošću primajte blagoslov koji vam svećenik daje!

Nakon toga slijedilo je svjedočenje jednog od ovisnika koji je potpuno izliječen. Nažalost, radi kratkog vremena nismo mogli nazočiti sve vrijeme jer se trebalo probijati još skoro jedan sat kroz veliko mnoštvo ljudi da bi smo stigli do brda ukazanja (nalazi se preko puta Ćenakola). Put do brda iako težak brzo vam prođe jer do mjesta ukazanja – kipa Gospinog mole se sva 3 otajstva krunice. Okolo Gospe mali je vrt ukrašen svježim cvijećem, prepun pisama, sličica i ostalih predmeta koje ljudi ostavljaju u znak pažnje ili zahvale za razne dobivene milosti.

»Majko svi pomoć traže, pomozi. Tko će nam pomoći, ako ne Ti. Sve naše patnje i boli preporuči svome Sinu.«

USPON NA BRDO DO OGROMNOG KRIŽA: Nasuprot mjesta ukazanja je Križevac. Put do njega je veoma težak uspon, uz oštro kamenje koje mnogi prelaze bosonogi, čineći tako svojevrsnu osobnu pokoru. Samo oni najjači izdrže tako put. Tijekom uspona se moli Križni put, a sve su to olakšice do glavnog cilja – Ogromnog Križa postavljenog na vrhu, na kojemu se služi sv. misa uz prisustvo velikog mnoštva vjernika.

Večernja misa se služila u 19 sati iza crkve sv. Jakova, a nazočilo joj je mnoštvo vjernika iz cijeloga svijeta. Glavna riječ propovijedi odnosila se na obdržavanje zapovijedi i pitanje pridržavamo li ih se svih – ili samo onih koje nam odgovaraju? Malo je, uistinu, onih koji ih sve obdržavaju. Površni smo i slabi, neka nam dragi Bog, njegov Sin i Majka pomognu da budemo bolji!

Od 22-23 sata iste večeri bilo je klanjanje, nešto najljepše, najugodnije i najpotresnije, jer smo već bili pripremljeni za ovaj sveti sat. Događaju se čuda – preporodi – opraštanja – ozdravljenja. Otvori se srce čovjekovo pred Svetohraništem – Isus te gleda, nudi ti svoju ruku, ne odbijaj je, samo ti On može pomoći – mnogi su to osjetili i prihvatili. Cilj svih ovih Marijanskih putovanja je cilj da se čovjek vraća svome Stvoritelju, da u njemu uvidi spas i pomoć!

U nedjelju ujutro, u 8 sati, bila je sv. misa, a iza toga smo se zaputili do slapova Kravica. Dar je od Boga gledati ljepotu što nam On daje. Bio je to divan odmor u bogatstvu što nam je dao, a proveli smo ga puna dva sata, te se nakon toga zaputili natrag našoj kući, ponovno uz molitvu, pjesmu i meditaciju – ojačani, odmorni i bolje reći ispunjeni Duhom Svetim vratili smo se u ranu zoru.

Milka Bilinc

Razmišljanje o Istini pisanoj velikim slovom

Dokle ovako?!

Piše: vlč. dr. Andrija Kopilović

Svatko od nas bi trebao postaviti sebi načelo: ako ne mogu koristiti, neću škoditi. Kada bi to načelo vodilo u ovom trenutku sveopćeg razlaza, došlo bi se do jedne spoznaje da u našoj zajednici postoji još u vijek izuzetno puno mladih ljudi, jakog potencijala, dobrih ideja, dobrih institucija i da bi sve to moglo funkcionirati da je više moralnosti i istine

Istina je uvijek samo jedna. Njoj se pristupa objektivno i subjektivno. Nikada se ne možemo do kraja osloboditi subjektivnoga pristupa. No, moramo prihvatiti činjenicu da je subjektivni pristup često podvrgnut uvjetovanostima, predrasudama, osjećajima, pa i strastima. Apsolutna istina je samo Bog. Ona je nedodirljiva i često puta u svojoj najvećoj dubini nedohvatljiva. Nju naslućujemo i vjerujemo. Ali unatoč svega toga ona je jedina norma vrednovanja istine koja je »među nama«. Ljestvica prema kojoj se vrijednost istine mjeri, može biti samo ona najviša, a to je On. Isus je rekao da će nas Istina osloboditi. Oni koji pod svaku cijenu žele ovu rečenicu primjenjivati uvijek i svagdje, zaboravljaju da je u Isusovim riječima ta Istina pisana velikim slovom i da se misli na treću Božansku osobu – to jest Duha Svetoga. Točno je da će nas istina osloboditi, ali samo ona koju nam daje Duh spoznati, a to je onda njegova Istina.

Druga česta zamka manipuliranja istinom je fraza »Neka ostane za povijest«. Zaboravljamo da svatko od nas ima pravo na nedodirljiv integritet vlastite osobe i da na vlastitost osobe spadaju mnoge istine koje su toliko osobne da su po naravi skrivene. Za nas kršćane je dovoljno sjetiti se svih onih istina koje smo priznali u ispovjedaonici. Da li bismo bili dobri ljudi ako bi sva ta istina izišla na svjetlo? Očito najveći pedagog – Isus Krist – znao je ljudsku narav i znao je čuvati integritet te naravi, a to je da su neke istine stvarne, a ipak prekrivene vječnom tajnom, jer ih je u svojoj dobroti On primio u svoje milosrđe i oprostio. Pitanje je koliko smo spremni prihvatiti ovo razmišljanje o Istini pisanoj velikim slovima koji nam Duh daje spoznati i o našoj vlastitoj istini koju je u svojoj dobroti milosrdno sakrio sam Bog.

ISTINA MORA POTICATI ŽIVOT: Konačno i treća misao iz ovoga područja da istinom baratati uvijek je znak onoga ponajprije koji »iznosi« istinu. Sada se postavlja pitanje kada je iznošenje istine moralan, a kada nemoralan čin? Volio bih da me se ne tumači krivo, jer imam pred sobom ona spomenuta dva načela: o Istini velikim slovom i o milosrđu za našu istinu. Konačno, Isus je rekao da je On »Put, Istina i Život«, a to troje ide zajedno. I tu je ključ za naše razmišljanje kada je iznošenje istine moralan, a kada nemoralan čin. Isus je mogao postaviti načelo istine samo onda kada je sam pokazao Put, navijestio Istinu (pa i onu neugodnu), ali dao i darovao Život. Dakle, za nas kršćane norma ophođenja s istinom mora biti ova Isusova norma. Mora biti nakana slična Isusovoj, a to je objaviteljska i spasenjska, mora biti najbliža apsolutnoj, a ne subjektivnoj istini i mora poticati i davati život, a ne ubijati i diskvalificirati. Što se međutim događa među nama ovih zadnjih dana?

S mukom sam uzimao u ruke naš list. Koliko polemike i manipuliranja istinom. Za čije dobro? Ponajprije takvim polemičkim napisima legitimira se potpisnik. Dade se čitati između redova mnogo toga. Nemamo pravo komentirati ono što je između redova, ali imamo pravo na bol koju proizvodi ono što je napisano i potpisano u redovima. Je li sva ta polemika i »sve te istine« za ikakvo dobro? Daju li impuls zajednici, čitateljima i opće svakom dobronamjernom čovjeku ili ostavlja još veću ranu i nedoumicu? Je li iznošenje »istine« u takvom tonu na bilo kakvoj valnoj duljini s Isusovim »davanjem života« ili je na valnoj duljini neke druge sile koja ubija? Isus je istinom oslobađao i onda kada je prekoravao. Čini mi se da mi danas »uživalački« istinom zadajemo sugovorniku udarac u želji da se on nikada više ne digne. Služimo li moralno životu ili nemoralno smrti? U čijoj je službi istina? S gorčinom i svom odgovornošću moram ustvrditi da iznošenje »smeća« ne može učiniti razborit i mudar čovjek. Zar samo naša zajednica mora ići tim putem, na svoju vlastitu sramotu?

OKRENUTI SE DOBROME: Kako poći zajedno, ako se na svaki pokušaj i dobre inicijative sasipa čitava šuma »dokaza« koji onda razaraju, rastaču i ubijaju, te i od ove male zajednice postaje »raspršeno stado«. Neće nas više, ovako raspoložene, sakupiti ni dragi Bog. Jer ubijanje čovjeka, makar i »istinom«, je ubojstvo. Tko na sebe smije primiti odgovornost »razarača«? Pa samo onaj tko ne gleda cjelinu, nego samo vlastiti interes, subjektivnu istinu i to začinjenu sa svim gore spomenutim predrasudama, osudama i subjektivizma. Zar mora biti tako? Mislim da ne. Svatko od nas bi trebao postaviti sebi načelo: ako ne mogu koristiti, neću škoditi. Kada bi to načelo vodilo u ovom trenutku sveopćeg razlaza, došlo bi se do jedne spoznaje da u našoj zajednici postoji još uvijek izuzetno puno mladih ljudi, jakog potencijala, dobrih ideja, dobrih institucija i da bi sve to moglo funkcionirati da je više moralnosti i istine.

Okrenuti se dobrome i vidjeti prvo i najviše ono što je pozitivno, što je dobro, što je nadobudno i što je nadasve za opće dobro je spas. To je naš moral. Zato nas ovaj čas povijesti obvezuje. Gledati unaprijed pozitivnim, dobrim okom. Ići naprijed koracima objektivne istine s dobrom namjerom. Biti istinit na liniji Isusove norme »Istina, Put i Život«. Tko ne može ponuditi sve tri datosti, neka radije šuti. Čemu potpisati i sebe legitimirati, ako ne možeš pomoći i učiniti da budemo više moralni i kvalitetniji ljudi. Istina je neumoljiva, ali je samo onda spasonosna ako je u funkciji života, a štetna je ako je u funkciji smrti. Sjetimo se što bi od tebe i mene bilo da Bog sada objavi punu istinu o tebi i meni. ■

Istraživanje naših običaja

Dvojba o istini

Držanje adeta nije propisano ko držanje zakona, da štogod baš tako mora bit, al i ako se (možda) trevilo da su digod vukli panj na čistu sridu, tako su se mogli komedijat brezbožnici iz narodne mudrosti »Ko Boga ne pozna, a ljudi se ne stidi, biž od njeg«

Piše: Alojzije Stantić

Nedavno sam u časopisu »Klasje naših ravni« br. 5-6/2006. proštio članak »Kulturna povijest bunjevačkih i šokačkih Hrvata – Običaji«, od *Matije Evetovića*. Paštrim se da što više doznam o našim običajima, pa sam tako i u ovom članku napabirčio podataka za koje sam znao, al malo drugačije.

Zapalo mi za oko štivo o adetu (običaju) da: »Na čistu srijedu: - Toga dana neženjeni vuku ‚panj' kao znak, da se nisu uspjeli oženiti za vrijeme Poklada. Zato, gdje nađu ili vide kakvu djevojku, uhvate ju i ona mora poljubiti panj, da tim pokaže, kako nije uspjela prisiliti svog momka na ženidbu.«

KAŠTIGA DIVOJKI: Ovaj adet mi je dobro poznat. U tridesetim godinama sam više puti vidio momke kako su vukli panj u rubnom kraju varoši (Subotica) i u Bajmaku (Bajmok). Momci su udesili panj, potkresali žile, okitili ga cvićom, obmotali vrengijama (debelo uže) i kondrljali (neprestano vukli po zemlji), razgaljeni (raspoloženi) vinom, praćeni svirkom i pismom. Kondrljali su ga do poslidnje štacije (postaje), obično do kuće starije divojke, kojoj su ga svezali za vrataca. Ako su usput naišli na divojku, uvatili je, izljubili, izgnjavili i nagaravljenog lica puštili. To je kaštiga (kazna) divojki zašto se nije tila udat, zato se oni nisu mogli oženit. Zajedljive žene su momke usput karale, al njim ni oni nisu ostali dužni. Svi su se zabavili veselom povorkom.

O ovom adetu ovako mi je pripovido i *Bartul Vojnić Purčar*, pučki harmonikaš na velikom glasu, koji je više puti svirkom pratio veselu družinu. *Geza Mačković – Jordan* mi pripovido o tom adetu u velikom čikerijanskom šoru. Tako su ga zabilužili i etnolozi u Madžarskoj.

Taj adet su svudan obavili trećeg dana poklada, u utorak prid čistu sridu.

Da se naslutit da su dolaskom u ovaj kraj taj adet, ko i nike druge, vrimenom naši stari priuzeli od Madžara. Možda će jednog dana istraživači dat odgovor na ovu dvojbu.

Izmed ovog spominjanja i opisa Matije Evetovića velika je razlika. Sučeljava se spominjanje istog adeta u dva različita dana.

NARODNI ADETI: Čista srida je prvi dan korizme, četrdesetodnevnog posta, vrime odricanja i duhovne priprave za doček Uskrsa. Na čistu sridu se posti, tušta nji suše (ništa ne idu, piju vodu), odrekli su se kojekaki zabava sa svirkom i pismom, tušta nji su se okanili duvana, pijenja (alkohola), ne prave svatove, itd. Od tog dana virnicima

Ovaj zaboravljen panj neće doživit momačko kondrljanje

ne pada na pamet raspojasan život.

Mašio sam se knjiga da proštijem šta su o tom pisali upućena čeljad.

Kažu da je za opis narodni adeta jedan od najpozvaniji *Milovan Gavazzi*. On u knjigi, »Godina dana hrvatskih narodnih običaja, Zagreb 1988.«, u opisu pokladni maskerada spominje i orače s plugom (ornicama) koji u grupi iđu drugog dana iza poklada, di orač iđe za ratilom (plug, ralo i sl.) kojeg vuku ujarmljeni dvoje čeljadi, digdi divojke, za nijima iđe gonič, a na poslitku sijač koji sije kake žiarice. Ima du su se šalili i sijali još i gar (pepeo), pisak (na pr. u Slavoniji). To se redovno dešavalo na Pepelnicu, naočigled paora, a oni su ji darivali (jaja, slaninu, vino i dr.) Taj skup je išo ratilom i oko sela da obrazdi njivu el okućnicu. Gavazzi spominje da su se ovog adeta držali i Hrvati (u dinarskim krajovima), a u Evropi u više zemalja, pa spominje Rusiju, Balkan, Englesku, Nimačku itd. U nikim zemljama ovaj adet su otpravili i u druge dane, digdi malo drugačije, al skoro svudan s istom nakanom. Uvik je rič o plugu i njegovoj magičnoj moći zaštite živine (životinja) od bole. Pitanje je možel se povezat adet vučenja ratila s vučenjem panja. To nije istraženo.

Gavazzi nije spominio da su momci vukli panj.

Biskup *Ivan Antunović* u knjigi »Slavjan – Ne svetih dnevih ili blagdanih crkvenih – Kalača, 1875.« napiso je: »...dolazim evo i ja tom namjerom k´ milom rodu momu, da mu – ako ne i velikimi darovi, kakovih žalibože u meni neima – nazočnom knjigom koliko mogu koristim, želeći, da ga ona o naših svetkovina i blagdanih crkvenih pouči, podučavajuć zabavi, i tiem mu možebitne duge časove njegove prikrati.« On ne spominje adet vučenja panja, a svetkovanja je opiso od nedilje, došašća i u krug važnije svetkovine (i običaje) kroz godinu.

ČISTA SRIDA: Da na čistu sridu nema zabava i kojekaki komedijanja svituje biskup Ivan Antunović u »Slavjanu«, kako provest poklade, poslidnja tri dana prid čistu sridu:

»...Dan i noć sprovadja se veselje, koje se kod mladeži njekada i u čistu sriedu uvuče. Nu oni to nečine, kako da bi se postu protivili, već zaoto, što se sa veseljem teško razstaju. Čistu sriedu poste strogo...«. (Ako su i vukli panj, nisu ga vukli na čistu sridu. Prim. A.S.)

A kad je stroga post virnici se ponašaje onako kako dolikuje tom danu, kako su nas u škuli života naučili naši stari. Ne triba smetnit s uma da su se ono vrime Bunjevci, osobito salašari i u selima, više držali vire i poštivali nauk Crkve. Po tom su se tako ponašali i na čistu sridu. Zato ne mož ni smislit momke da su se latili komedijanja na čistu sridu, kad se iđe u crkvu na obred pepeljanja i kad svećenik virnika pepelja ričima: » Sjeti se čovječe da si prah i da ćeš se u prah vratiti« (u novije vrime: »Obrati se i vjeruj Radosnoj vijesti«) Te riči čovika potiču na kontanje o prolaznosti života, a ne na komedijanje.

Držanje adeta nije propisano ko držanje zakona, da štogod baš tako mora bit, al i ako se (možda) trevilo da su digod vukli panj na čistu sridu, tako su se mogli komedijat brezbožnici iz narodne mudrosti »Ko Boga ne pozna, a ljudi se ne stidi, biž od njeg«.

Zašto je Evetović ovaj adet opiso da je bio u čistu sridu ne znamo, al činjenice koje sam spominio toliko su jake da u najgorem slučaju potiču na istraživanje ko je u pravu. ■

Priča o Hrvatima – Hrvati u XX. stoljeću (123.)

Trumanova jaja

Piše: Zdenko Samaržija

U početku sukoba sa SSSR-om vodstvo jugoslavenskih komunista pokušalo je dokazati svoju pravovjernost i privrženost socijalističkim ciljevima. Poduzete su još oštrije mjere kako bi se Jugoslavija izgradila prema sovjetskom uzoru. Takozvanom drugom nacionalizacijom gotovo je posve ukinuto privatno vlasništvo u gospodarstvu.

Počela je prisilna i ubrzana kolektivizacija seljačkih gospodarstava s ciljem uvođenja državnoga i zadružnog vlasništva u poljoprivrednu proizvodnju. Zbog kolektivizacije i prisilnog otkupa poljoprivrednih proizvoda izbili su seljački nemiri. Međutim, ubrzo je postalo jasno da izrazima privrženosti *Staljina* neće biti moguće odvratiti od slamanja jugoslavenskoga vodstva i pretvaranja Jugoslavije u svoga poslušnika. Jugoslavija je bila pred slomom.

OKRET KA ZAPADU: U takvoj je situaciji *Tito* povukao dalekosežne poteze. Jugoslavija je počela politiku otvaranja prema Zapadu. Zapadne su sile prihvatile odbjeglu komunističku zemlju i počele joj slati gospodarsku i vojnu pomoć. Počele su jačati i gospodarske veze između Jugoslavije i dotadašnjih neprijatelja – kapitalističkih zemalja. Broz je bio primoran prihvatiti pomoć američkoga predsjednika *Trumana*. Obitelji su dobivale

Staljin na odru

pakete u kojima su bili proizvodi koje većina stanovnika Jugoslavije nije do tada vidjela – lakotopiva kava, jaja u prahu (koja su nazvana Trumanova jaja), najlonski šuškavci, čarape-najlonke, higijenske potrepštine…

GOLI OTOK: Sukob sa SSSR-om donio je, osim popuštanja revolucionarne diktature, i neke od najmračnijih trenutaka u povijesti Jugoslavije. Nakon raskida s Informbiroom na mnogobrojnim je sjednicama raspravljano o tom događaju, ali su te sjednice korištene i da bi se uočile pristalice Informbiroa.

Kazniona na Golom otoku

Od učitelja i uzora Staljin je preko noći postao neprijatelj, a SSSR, zemlja prema čijem je uzoru građena nova Jugoslavija, postao je njezin glavni protivnik. Mnogi su ljudi bili zbunjeni, a mnogi nisu željeli mijenjati svoja uvjerenja zbog čega su stradali. Na Golom otoku i otoku Sveti Grgur pokraj Raba otvoreni su logori u koje su zatvarane pristaše Informbiroa. Ondje je oko 16.000 ljudi tijekom zatočeništva mučeno, a mnogi su i ubijeni.

Razmjena terorista

Nakon Staljinove smrti u njegovom je pisaćem stolu nađeno i pismo Josipa Broza Tita. »Druže Staljine – pisao je Tito – molim vas da prestanete slati u Jugoslaviju teroriste koji treba da me ubiju. Već smo uhvatili sedmoricu (…). Ako to ne prestane, poslat ću i ja u Moskvu čovjeka, i drugog neće biti nužno slati.«

HEBRANG: Sukob s Informbiroom iskorišten je i za sukob s *Andrijom Hebrangom*, vodećim hrvatskim komunistom. Hebrang je nakon rata bio jedan od najutjecajnijih ljudi u Jugoslaviji. Nadzirao je razvoj gospodarstva. Ali sukobio se s dijelom komunističkog vodstva zbog zalaganja za oprez i postupne mjere u razvoju gospodarstva.

Povod za obračun s Hebrangom bilo je njegovo pristajanje uz rezoluciju Informbiroa, ali i protivljenje novim granicama Hrvatske u Srijemu i »pretjerano naglašavanje Hrvatske«. Optužen je da

Najutjecajniji hrvatski komunist: Andrija Hebrang

pri ulaganjima daje prednost Hrvatskoj. Uhićen je u svibnju 1948. godine i optužen je za izdaju tijekom boravka u ustaškom zatvoru 1942. godine i za pristajanje uz rezoluciju Informbiroa. Nije mu suđeno. Umro je u zatvoru 1949. godine. Službeno je objavljeno da je u zatvoru izvršio samoubojstvo, ali je najvjerojatnije ubijen. ■

Zbor katedrale iz Đakova gostovao u Subotici

Tri nastupa u jednom danu

Pod dvama svetim misama gostujući je zbor izveo Missu Brevis u C-duru od Gounoda, dok je u okviru njihova samostalna koncerta publika mogla čuti djela Vodnanskog, Miseracha, Witta, Odaka, Saint-Sainsa, Galuppija, Archadelta i Bacha

U nedjelju, 3. kolovoza, u Subotici je gostovao Zbor katedrale iz Đakova, koji je ovom prigodom u katedrali-bazilici svete Terezije Avilske nastupio pod svetim misama u 10 i 18 sati, te nakon večernje mise u navedenoj katedrali održao i kraći samostalni koncert. Pod dvama svetim misama gostujući zbor pod ravnanjem *vlč. Ive Andrića* izveo je Missu Brevis u C-duru francuskoga skladatelja *Charlesa Gounoda,* dok je okviru njihova samostalna koncerta publika mogla čuti »Rorando coeli defluant« *Vodnanskog*, »Psalite Deo nostro« *Miseracha*, *Arcadeltovu* »Ave maria«, *Wittov* »Laudate Dominum«, »Hvali duše moja Gospoda« *Krste Odaka*, »Tolite Hostias« *Saint-Sainsa* i *Galuppijevu* »Sonatu u d-mollu«, te jednu skladbu na orguljama - *Bachov* »Wir glauben alle an einen Gott« - u izvedbi *vlč. Vinka Sitarića*, koji je zbor pratio i u drugim točkama.

Prema riječima njihova dirigenta vlč. Andrića katedralni mješoviti zbor ima oko 50 članova i čine ga župljani župe u katedrali. »Naš je repertorij uvjetovan dimenzijama đakovačke katedrale koji treba na neki način 'ispuniti', te su stoga to 'moćnije' skladbe. Komorne skladbe jesu izvodive, ali naprosto nisu efektne«, kaže ravnatelj zbora dodajući kako su ovom prilikom, među ostalim, izveli i djela hrvatskih skladatelja koja svojim nastupima nastoje promovirati.

Studij dirigiranja vlč. Andrić završio je u Rimu, a osim toga što u posljednje dvije godine vodi katedralni zbor, ujedno je i prefekt i voditelj zbora bogoslova u Đakovačkoj bogosloviji. »Đakovo je nažalost sredina koja u glazbenom smislu nije bogata, nemamo glazbenih škola te se glazba uvijek gajila uz crkvu i Veliki samostan Sestara sv. Križa. Tako je i današnja đakovačka glazbena kultura uvelike uvjetovana time, i zapravo je plod rada svećenika i časnih sestara u Đakovu, kao i zborova pri katedrali«, objašnjava on.

Iako im je ovo prvo gostovanje u Subotici, vlč. Andrić je izrazio nadu u nastavak

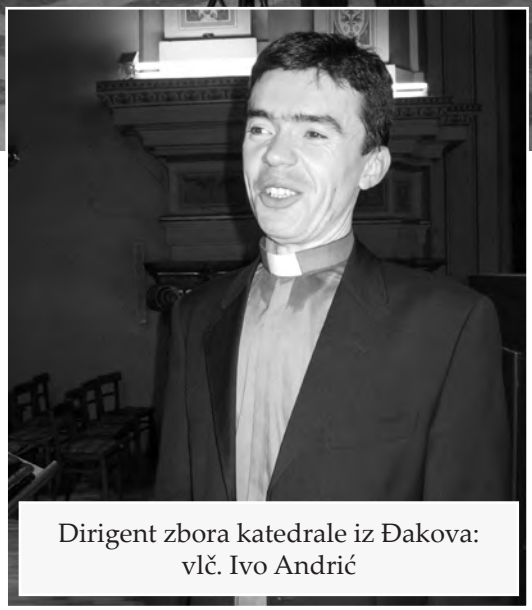

Dirigent zbora katedrale iz Đakova: vlč. Ivo Andrić

suradnje zborova i glazbenika iz, kako kaže, susjednih biskupija. »Bilo bi zgodno naći mjesta i za gostovanje subotičkih zborova kod nas u Đakovu. Pretpostavljam da bi to moglo biti u uskrsno vrijeme ili oko blagdana sv. Petra, čije ime katedrala-bazilika nosi, kada su glazbena događanja kod nas najintenzivnija«, rekao je vlč. Andrić na kraju razgovora.

D. B. P.

T(V)JEDNIK

Piše: Milivoj Prćić

Nakon odluke Vlade Republike Crne Gore o ukidanju obveznog služenja vojske, koja stupa na snagu odmah, sad stvarno ne znam što je veliki gospodar *Petar Petrović Njegoš* mislio svojom izrekom: »Boj ne bije svijetlo oružje, već boj bije srce u junaka!«

To srce će imati, mislim se, onih 2000 profesionalnih vojnika »do zuba« naoružanih »svijetlim oružjem«, posebice za NATO hitne intervencije u manjim, problematičnim zemljama svijeta!

Inače slobodno pogađajte za koga će glasovati otpušteni regruti na parlamentarnim izborima. Skupa s obiteljima i djevojkama!

Prvoga rujna prije podneva dobio sam SMS poruku na svom mobitelu koja me je osupnula. Pošiljatelj TELENOR me izvješćuje: »Poštovani, upravo ste postali dio jedne od najvećih telekomunikacijskih mreža na svijetu«. Opalac, pomislim, od Braće Karić, preko Vlade Srbije stigao sam do Norvežana, s mojom otrcanom Nokiom i seniorskim post-paid (plati računom na koncu mjeseca) ugovorom. Čujem i čitam po stotinu puta na TV »nacionalnom« (jedno)servisu» i novinama od crnih do obojenih, kako su TELENOR-ci »ušli« s 1.500.000.000 eura »keša« i tako izbacili Austrijance i Egipćane (!?) kao konkurente iz igre, te preuzeli MOBI 063 u svoje ruke! A u čije ruke će dijelovi ove ogromne novčane svote, to ćemo još vidjeti! Hoće li za poboljšanje katastrofalne infrastrukture gospodarstva ove zemlje ili za nesmiljenu bitku u izbornoj (predizbornoj?) kampanji kako bi se koje-kako skrpila demokratska koalicija na vlasti koju zahtjeva Veliki svijet, kao conditio sine qua non (uvjet bez kojeg se ne može) za ulazak u Europsku uniju, kad-tad i za prst bliže! Pedalj je velik! Živi bili pa vidjeli hoćemo li još za išta od »obiteljske srebrnine« dobiti toliki novac! Samo kad rasprodamo sve što se može prodati, da ne bude one, po meni, stupidne reklame na B92 i *Tijanićevoj* dalekovidnici: »More, Marko, ne ori drumove...« Uvod u teoriju štednje!

Nakon prošlotjedne storije o dva, recimo dubiozno moralna Nobelovca, stigla je tužna vijest iz Egipta. Umro je u 94 godini *Naguib Mahfouz* najveći egipatski pisac svih vremena i Nobelovac od 1988 godine, što mu je donijela njegova »Kairska trilogija« U tadašnjoj SFRJ prevođeno je više njegovih djela o životu u Kairu, gdje je skromno žvio, posjećujući svaki dan svoj omiljeni kafić »Qasr al – Nil cafe«, okružen umjetnicima svake vrste, dobrim mlađim, i nakon 1994 godine, kada je ostao poluslijep nakon uboda nožem u glavu od strane nekakvog islamskog terorista, luđaka! Pisao je najviše o životu običnog svijeta u svojem Kairu, koji ima gotovo 12.000.000 ljudi, od onih u palačama poput prošlog tajnika UN Butros-*Butros Galija* do onih jadnika koji žive po grobnicama na periferiji grada, skupa s mrtvima, a živi se bore za koricu kruha. U svakom slučaju, ovaj književnik koji je objavio više od trideset naslova, imao je u Egiptu status nacionalnog blaga!

Pročitajte makar neku od njegovih brojnih knjiga pripovjesti, ima ih puno prevedenih na tzv. tadanji srpsko-hrvatski jezik i uvjerit ćete se u snagu, duha jednog skromnog čovjeka, a velikog pisca koji je poživio gotovo vijek među svojim sugrađanima.

Biti ću, gotovo istim redoslijedom rad prihvatiti glasovanje BBC slušatelja o najboljim albumima popularne glazbe u posljednjih pola vijeka:

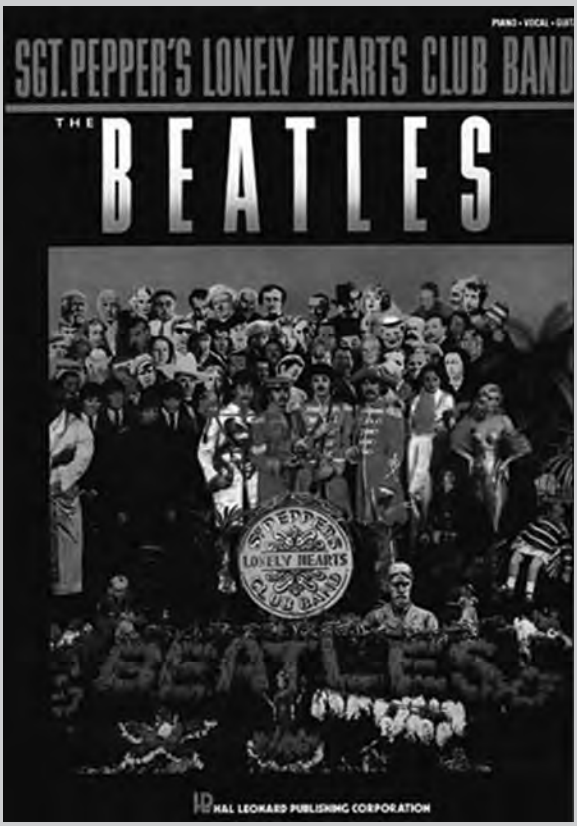

1. »Sgt.Pepper's Lonely Hearts Club Band« - THE BEATLES (1967.)
2. »Thriller« - Micahel Jackson (1982).
3. »The Joshua Tree« - U2 (1987.).
4. »Rumours« - Fleetwood Mac (1977.).
5. »Wish You Were Here« – Pink Floyd (1975).
6. »Revolver« - THE BEATLES (1966.).
7. »Bridge Over The Troubled Water« – Simon& Garfunkel (1970.).
8. »Abbey Road« - THE BEATLES (1969.).
9. »A Night In Opera« – QUEEN (1975.).
10. »The Beatles« – THE BEATLES (1968).

Sve je ovo moja generacija slušala tisućama puta na sad već odbačenim long-play pločama od 33 obrtaja i gramofonima, a poslije na diskovima i plejerima, kao i na svim mogućim radio postajama svijeta od Radio Luxembourga, »kralja srednjih valova« sve do hrvatske redakcije Radio Subotice.Vidite kako se može i bez »Kotrljajućeg kamenja«!

Hoće li ljubimci današnjih tinejdžera imati nakon pedeset godina listu slične kvalitete?

Iskreno sumnjam!

DJEČAK I CVIJET

Mali cvjetić raste sav radosti pun,
A sunce žarko sja i grije ga svud.
Sada dječačić sluša cvijetićev san
I zaljeva ga svaki dan.
Leptirić šareni sletio na cvijet,
Tol'ko je očaran da je njegov svijet.
Svi drugovi došli pa gledaju cvijet
I u sebi misle kako nitko nije
Kao cvijetić lijep.
Otada su cvijet i dječak najbolji drugari,
U igri su pravi ljupki musketari.

Ivana Vojnić Tunić, II. h, OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Joakim Glasnović, II. h,
OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Marija Ivanković, I. e, OŠ »Sveti Sava«, Subotica

ZELENA PRIČA

Na kraju zelene ceste, nalazi se zelena kuća. Kuća ima zelena vrata i prozore. Na zelenom krovu nalazi se zeleni dimnjak. Svaki dan pokraj kuće lete zeleni leptiri. Svakog jutra sija zeleno sunce. Na zelenom nebu lete zelene ptice. Pokraj kuće se nalazi zeleni vrt u kojemu cvjeta zeleno cvijeće. U zelenoj haljini sa zelenim kikicama u kosi, berem zeleno cvijeće.

Katarina Skenderović, II. h, OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Florenc Tokodi, II. h,
OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Korina Franciškovič, II. h,
OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Petra Orčić, II. h,
OŠ »Matko Vuković«, Subotica

ŠUMA

Zatrpana šuma starog drveća je puna. Na bar tri dana i šuma bi željela biti raspjevana. Ostarjela i oronula, sva bi plakala kad bi potonula. Nit kriva nit dužna plače sva ružna. Čista i zelena željela bi biti k'o bebina pelena. Šumska čistoća je lijepa k'o moja teta.

Joakim Glasnović, II. h, OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Kako prirediti rođendanski party s što više smijeha i uspjeha (1. dio)

Kao prvo, odluči koji najbolji prijatelji će ti biti gosti. Broj ovisi o veličini prostorije gdje ćete se družiti, stvarati ugodno ozračje, igrati se, smijati i uživati. Za najbolji party preporuča se 15 - 20 prijatelja.

POZIVNICE: Pozivnice su obvezne, jer se tu ne radi o bilo kakvom rođendanu nego o TVOM ROĐENDANU!

Svakako, neka budu VRLO COOL! Pozivnice pošalji 2-3 tjedna unaprijed, a nekoliko dana prije partyja provjeri telefonom tko sve dolazi. Na pozivnice ne zaboravi napisati: dan, mjesto i sat (početak i kraj) partyja.

IGRE: Da bi party dobio izvrstan ukus, pripremi nekoliko fora društvenih igara (kojima nije istekao rok zanimljivosti). Za rođendane s gostima do 8 godina, dobro je imati koordinatora igre. To može biti netko od rodbine, a za taj važan zadatak najčešće se izabere mama ili tata.

ZABAVLJAČ (MAĐIONIČAR ili bilo kakav drugi...): Dobar i profesionalan zabavljač može tvoj party »začiniti« super čarobnim začinom, donoseći radost i zanimljivost na osmišljen i organiziran način. Ako je angažiran zabavljač, to svakako napiši u pozivnici jer to tvom partyju daje neodoljivu privlačnost.

HRANA, PIĆE: Za dobro »skuhan« party treba dobra klopa i prstohvat različitih pića (bolje prirodnih nego gaziranih...). Što se klope tiče, dobro je da bude jednostavna za posluživanje, sa što manje vilica, žlica i slično. Naravno, ne zaboravi najvažnije – TORTU! Najbolje je da je torta u hladnjaku dok je ne poslužiš gostima. Plastični tanjurići i čaše su fora jer se poslije ne moraju prati, a ne mogu se niti razbiti. Još bolje ako su u bojama! Na tanjure i čaše neka svatko napiše svoje ime ili nešto nacrta da se poslije zna koja je čija čaša. Za tortu pripremi posebne tanjure.

UKRAŠAVANJE PROSTORIJE: Neka se vidi da je TVOJ PARTY tu! To mogu biti baloni (20-30 balona, pa i više). Ali pripazi, baloni po podu su smetnja i neugodna buka jer tu učestalo pucaju. Objesi ih, zalijepi za strop ili ih vješaj za svjetiljke! Te svjetiljke nemoj paliti jer će baloni popucati od topline žarulje. Prostoriju možeš ukrasiti i različitim papirnatim dekoracijama. To sve pomiješaj s veselom glazbom, a glazbu pripremi prije nego dođu gosti!

Zabavna naobrazba

Škola kao radost, a ne muka

Dijete polaskom u prvi razred prolazi kroz svojevrsnu traumu rastanka s bezbrižnim djetinjstvom

Piše: Dražen Prćić

Iako možda tematski tekst o školskoj naobrazbi ne bi trebao spadati na zabavne stranice, kada je riječ o polasku prvašića na svoju prvu ozbiljniju obvezu u životu, onda bi upravo taj početak nove (i duge) etape njihova mladog postojanja trebao biti, barem u početku, zabavan i što manje stresan. Jer, namjesto igranja u vrtiću ili na ulici, slijedi sjedenje u školskim klupama, slušanje učiteljica, izrada domaćih zadaća i još mnogo drugih obveza vezanih za osnovnoškolsku naobrazbu.

ŠKOLA I PRVAŠIĆI: Na početku svake nove školske godine pedagoški i sociološki stručnjaci izlaze s brojnim gledištima u svezi s kvalitetom predviđenog školskog plana i programa, analizirajući i kritizirajući ga. Ali, u jednom se, manje ili više, slažu. Škola, barem u prvim godinama, posebice za prvašiće, nikako ne bi smjela biti opterećujuća i pretjerano zahtjevna, jer u suprotnome izaziva čisti kontraefekt. Velika većina djece polaskom u školu doživljava ozbiljan stres, koji može odmah biti vidljiv i uočen plačem ili određenim otporom (revoltom), ali ima brojnih primjera u kojima on biva zatomljen (u prvo vrijeme) i potiskivan (možda u strahu od roditeljske reakcije) u sebi. Iz dokolice toplog ljeta i posljednjih trenutaka bezbrižnog djetinjstva, u samo jednom danu (1. rujna) dolazi do «strašne» transformacije u školarca s teškom torbom na leđima i nagomilanim školskim obvezama. Upravo taj detalj bi trebao biti najmanje stresan i trebala bi se, što je moguće više planom i programom, spomenuta transformacijama provoditi na što »bezbolniji« način. Rješenje ovog problema najbolje je kada se tretira jednim relaksirajućim i zabavnim pristupom, koji danas prakticira mnogo učiteljica, prije svih one koje su mlađe životne dobi i profesionalno su se usavršavale po novim pedagoškim programima naobrazbe. Zahvaljujući takvom pristupu, koji već u startu otklanja prve »strašne« barijere, djeca u najvećoj mjeri vrlo brzo savladaju prve strahove i traume, te posve normalno počinju shvaćati neumitnost potrebe za školskom naobrazbom. Iznimno bitan faktor ovakvog spontanog pristupa krije se u maštovitosti voditelja nastave i sposobnosti kreiranja nastave na, često puta, i neformalnim načelima, a opet sve u cilju što kvalitetnije pripreme malih đaka. U prvim mjesecima adaptacije školski sati morali bi biti ispunjeni brojnim trenutcima igre, neobveznih razgovora i što boljeg međusobnog upoznavanja. Također, smijeh nikako ne bi smio izostajati iz učionica, jer on predstavlja najbolje i najdjelotvornije »oružje« protiv stresnih situacija (lijek protiv suza), kojima početni školski period gotovo uvijek obiluje.

ZABAVNA ŠKOLA: Najveći uspjeh svakog pedagoškog djelatnika, u ovom slučaju učiteljica ili učitelja koji imaju prve razrede, ogleda se u radosnim licima prvašića kako na njihovom licu prilikom dolaska, tako i prigodom odlaska iz školske zgrade. Zdravi žamor i uobičajeni školski komentari u svezi svega i svačega dokaz su pravilnog pedagoškog odgoja i takva djeca zasigurno nikada više neće imati nikakvih problema u akceptiranju nametnutih obveza. Iako to, možda, na prvi pogled nestvarno zvuči, škola bi morala biti zabavna i radosna. Nažalost, velika većina nas to počinje shvaćati tek nakon napuštanja školskih klupa i »hvatanja u koštac« s mnogo ozbiljnijim, egzistencijalnim problemima. U duhu toga naši ovogodišnji prvašići trebali bi što radosnije zakoračiti u novu etapu svog života, učeći kroz zabavu i radujući se svakom novom odlasku u školu.

■

Školski prioriteti

Osnovna zadaća škole trebala bi biti usmjerena na otkrivanje pojedinih talenata kod učenika, učenju djece da samostalno svladavaju gradivo i razvijanju njihovih sposobnosti u smjeru određene znatiželje, koja bi se kasnije profilirala u budućem izboru određene oblasti izučavanja.

Škola je počela

Koliko košta opremanje jednog prvašića?

Uz radost oko polaska svog djeteta u prvi razred roditelji svog školarca moraju adekvatno i opremiti

Piše: Dražen Prćić

Prošloga petka, 1. rujna, za mnoge prvašiće zazvonilo je po prvi puta školsko zvono, označavajući početak osnovnoškolskog obrazovanja i novu etapu u njihovim mladim životima. Igračke i bezbrižno doba vrtića zamijenile su školska torba i svakodnevne obveze, a da bi naobrazba mogla nesmetano teći potrebno je osigurati sve neophodne rekvizite.

ŠKOLSKA TORBA: Kao i svake godine u mjesecu rujnu brojni sociolozi, pedagozi i svi oni, kojima u opisu radnog mjesta stoji sveza sa školskom problematikom, upozoravaju kako je školska torba na leđima malenog prvašića preteška (u prosjeku nekoliko kg), ali ona ipak svake godine biva sve teža. A kako i ne bi bila kada u nju moraju stati brojne školske potrepštine, često puta i posve nepotrebne, ali uredno predviđene planom i programom.

Evo kraćeg pregleda školskog »arsenala«, kojim bi trebao biti opremljen svaki prvašić prilikom polaska u školu:

Školska torba od 2.000 – 4.000 dinara
Male bilježnice 15 – 50
Velike bilježnice 30 – 100
Blok za crtanje 35 – 45
Bojice drvene 90 – 200
Bojice vodene 140 – 235
Flomasteri 100 – 300
Grafitne olovke 10 -35
Gumice 10 – 50
Šiljila 20 - 70
Ljepilo 20 - 40
Kolaž papir 45 – 60
Toaletni pribor 70 din

Ukoliko uzmemo prosječnu cijenu navedenih školskih artikala i njihovu nabavu - ovisno o platežnoj moći roditelja, u »najblažoj računici« za obrazovni start jednog prvašića potrebno je izdvojiti nekoliko tisuća dinara (između 4-6.000). U ovu kalkulaciju ulaze samo najnužnije navedene stavke prosječnih vrijednosti, jer, ukoliko se želi uzeti luksuznija varijanta svega navedenog, onda se cijena »starta« znatno penje za još koju tisuću više. A to je samo početak, jer pobrojani školski materijal bit će ubrzo potrošen u obrazovnom radu, te će ubrzo biti potrebna nabava novih olovaka, bojica, gumica, blokova i svega drugog.

SVE OSTALO: Uz nabrojene školske rekvizite, malenog osnovnoškolca ili osnovnoškolarku treba adekvatno i odjenuti za polazak u prvi razred, te je nužno obnoviti i garderobu. Uz odjeću idu i nove cipele, ali i tenisice, tj. sportske papuče za svaki dan te za nastavu tjelesnog odgoja. Sve bližim dolaskom jeseni bit će potrebno dopuniti i odjevne predmete za hladniji dio godine, što opet povisuje cjelokupni proračun opremanja jednog prvašića. I tako startna suma od nekoliko tisuća dinara, koja uključuje »čisti« školski materijal, pridodana sumi za sve ostalo, vrlo ubrzo »naraste« nekoliko puta, što u konačnici daje zbir sume, koja je potrebna za opremanje polaznika-ce u prvi razred osnovnoškolske naobrazbe. ■

VIJESTI

Tenis

Evtimova pobjednica Palić Opena

Bugarska tenisačica *Dia Evtimova* pobjednica je ženskog profesionalnog turnira »Palić Open 2006«, nakon što je u finalnom susretu bila bolja (6-0, 6-4) od Čehinje *Gerlove*. Nedjeljnom finalu na terenima kraj jezera nazočio je velik broj ljubitelja bijelog sporta, koji su mogli uživati u kvalitetnom tenisu. Treće izdanje turnira, koji se igra za nagradni fond od 10.000 $, odlično je organizirano i ponovno je pobralo mnogobrojne pohvale za profesionalnost i gostoprimstvo.

Košarka

Pobjeda protiv Danske

U sklopu kvalifikacija za sljedeće Europsko prvenstvo u košarci hrvatska reprezentacija svladala je na gostovanju Dansku (92-67) i nastavila sigurni put prema plasmanu na summit najboljih momčadi starog kontinenta, koji će biti sljedeće godine u Španjolskoj.

Konjički sport

Pobjeda Figrine TB

U nedjelju, 3. rujna, KK »Bačka« bila je domaćin 7. kasačkoj utrci voženoj na subotičkom hipodromu. U bogatom programu trkačkog dana voženo je čak 10 utrka, a u glavnoj je slavio vozač *Nenad File* s grlom Figrina TB, u vlasništvu *Bele Tumbasa* iz Tavankuta.

Nogomet

Transfer Kranjčara

Poslije brojnih kombinacija glede prelaska *Nike Kranjčara* u neki od europskih nogometnih klubova, jedan od najtalentiranijih i jamačno najosporavanijih mlađih hrvatskih nogometaša pronašao je novu sredinu u kojoj će nastaviti svoju profesionalnu karijeru. Od ove sezone Niko će nositi majicu Premier ligaša Portshmouta, koji je za njegov prelazak platio rekordnih 5,2 milijuna eura, što je najveći transfer u povijesti NK Hajduka.

Vaterpolo

Hrvatska bez borbe za medalje

Vaterpolo reprezentacija Hrvatske ispala je već u prednatjecanju iz borbe za medalje i borit će se za 7. mjesto na EP u Beogradu. Uz očekivani poraz od Mađarske, i neočekivani od Italije, uslijedila su dva neplanirana remija s Grčkom i Njemačkom, što je rezultiralo gubitkom svake šanse za plasman u četvrtfinale. Izravni plasman u polufinale izborile su domaćin Srbija (A skupina) i Mađarska (B skupina).

Košarka

Španjolska na krovu svijeta

Iako bez ozlijeđenog *Pau Gasola*, svog najboljeg igrača i MVP-a cijelog šampionata, košarkaška reprezentacija Španjolske suvereno je svladala drugog, neočekivanog finalista, reprezentaciju Grčke (70-47). U susretu za treće mjesto slavila je selekcija SAD, koja se unatoč velikim aspiracijama, na koncu ipak morala zadovoljiti samo brončanom medaljom svladavši Argentinu (96-81).

Squash

Trofej Subotice

U odličnoj organizaciji squash kluba »Votuzo« iz Subotice u nedjelju, 3. rujna, u sklopu proslave Dana grada, odigran je međunarodni turnir na kojem su sudjelovali igrači iz nekoliko država. Pobjedom u finalnom susretu protiv *Ivana Đorđevića* (Srbija) naslov i pokal namijenjen najboljem osvojio je *Mark Krajcsak* (Mađarska), trenutačno 65. igrač na svjetskoj ranking ljestvici.

Priređuje: Siniša Jurić

POSPREMANJE SOBE

Preskakanje optičkih medija po stanu uobičajen je i svakodnevni sport. Mnoge kompanije se trude srediti nered u vašoj sobi. Interesantno rješenje stiže iz firme Landport koja nudi držač za prazne medije pod imenom DiscPod. Princip je jednostavan: pritiskom na gumb DiscPod izbacuje medij, poput automata za žvake. Ukoliko vam je potreban i omot, Elcom ih nudi kao pakovanje rubaca - plastični omoti K-scott. A kada je u pitanju arhiviranje snimljenih medija, za to prijedlog ima kompanija Bluedot. Model divita BDM-700S jeste držač za 100 medija, koji ima ugrađen displej i tipkovnicu. Do diska se dolazi ukucavanjem broja traženog diska ili pretragom po imenu. Dakako, prethodno treba unijeti imena svih medija.

SAMSUNG ZABRANIO SAMSUNG

Ludost ili mudrost? Samsung je krajem svibnja zabranio korištenje sopstvenog uređaja svojim zaposlenima. Radi se o modelu SGH-B570 koji se više ne smije koristiti u prostorijama firme zbog potencijalne industrijske špijunaže. Navodno, Samsung se boji krađe povjerljivih podataka koji mogu stati u 8 GB memorije ovog muzičkog mobilnog telefona. S obzirom na to da južnokorejska kompanija nije zabranila raznorazne USB drive-ove i slične uređaje, sve ovo je ipak novi marketinški trik kojim bi trebali povećati prodaju.

KONTROLOR WINAMPA

Jeste li nekad poželjeli podesiti Winamp tako da u određeno vrijeme pokrene zadanu pjesmu ili nekoliko njih? Zaposlenima u radiju bi dobro došla i mogućnost da program podese tako da se poslije svake treće pjesme emituje jedan od radijskih džinglova. Ne treba zaboraviti ni reklame u programirano vrijeme, ali ni potrebu da se određene pjesme češće ponavljaju od drugih (tzv. rotacija). Donedavno su ove mogućnosti bile rezervirane isključivo za glomazne i skupe specijalizirane programe za automatiziranje kao što su, na primjer, Jazler ili Raduga. Po mišljenju mnogih, međutim, stari dobri Winamp, uz dodatak nekih proširenja, daje najbolji zvuk i zato velik broj korisnika nije želio odreknuti ga se.

Prije nekoliko mjeseci napokon se pojavio program koji u potpunosti kontrolira Winamp i dodaje mu mogućnosti koje sam spomenio na početku. Radi se o besplatnom i malo poznatom programu Winamp Radio Scheduler (WRS) još manje poznatog rumunjskog programera *Jankua Andreija*. Veličina instalacione datoteke je svega 2 MB i poslije sprovedene procedure bit će instalirana u poddirektorijum WRS2 (obveznog) Winampa. Sva podešenja su tvornički dobro odabrana, tako da preostaje samo unijeti pjesme, džinglove ili reklame. Sve je organizirano u vidu »joba«, tj. Košuljice smjene - svaki disk-džokej može imati svoju košuljicu. Job defmira pjesme, džinglove, reklame i vrijeme emitiranja, kao i spisak datoteka u »jakoj« rotaciji. WRS može učitati i postojeće Winampove liste izvođenja, a potom će ih preurediti tako što će dodati džinglove i reklame.

Nažalost, ne postoji službena web lokacija ovog izuzetno korisnog programčića, a na njega sam naišao slučajno na lokaciji korisnika Virtual Basica www.vbcity.com, uz čiju pomoć je i nastao. Program radi izuzetno stabilno i lako se koristi, pa ga preporučamo svim zaljubljenicima u Winamp, a pogotovo zaposlenima na radio-postajama.

STEREO - ZASLONI

Pojam »3D stereo zaslona« je malo poznat. Nedavno je Planar u seriji StereoMirror displeja promovirao dva takva modela od 20 i 23 inča. Radi se o zaslonima koji daju osjećaj prostora koristeći polupropusno zrcalo između dva TFT monitora koji su postavljeni pod kutom od 110 stupnjeva. U kombinaciji sa polarizirajućim naočalama generira se kvalitetna reljefna slika. Modeli SD 2020 / SD 20231V nude puno veću površinu gledanja, preglednost i veće rezolucije od dosadašnjih sistema. Ovakvi displeji koriste se u kompleksnoj vizualizaciji, 3D simulacijama, proučavanju fotografija, fotometriji i radiologiji. Kompatibilni su sa OpenGL, DirectX i Windows aplikacijama, a koriste grafičke kartice s dva DVI izlaza. Što bi gejmeri dali da ovo imaju na stolu?

Gastronomski Kutak

Fanci

Sastojci:

1 litra mlijeka
1 svježi kvas
1 žumanjak
2 velike žlice šećera
1 mala žlica soli
1 kg brašna

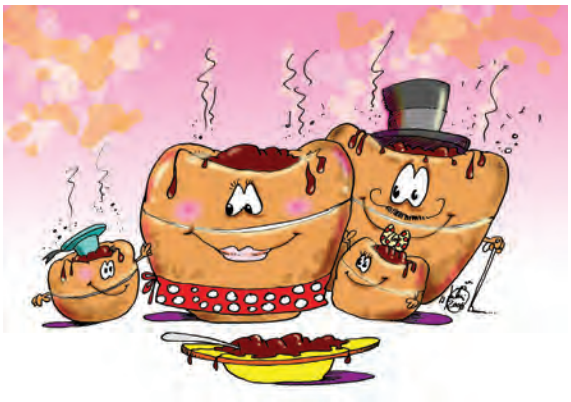

U litar mlijeka staviti kvas, šećer, so, žumanjak, brašno te varjačom umutiti testo. Testo se mora jako dobro izlupati, što zahtijeva malo više vremena i truda. Kada je testo dobro urađeno (kako bi mi rekli) ono se odvaja od posude, tada posudu s testom pokriti i ostaviti na toplo da se digne, to ponoviti još jednom. Zatim testo izručiti na stol, razviti i okruglom modlicom vaditi fanke. Tako iskidane fanke ostaviti da još malo odstoje, što znači da je potrebno da se testo digne tri puta. U dubljem sudu zagrejati litar ulja, a fanke u sredini malo rastegnuti i tako spuštati u vrelo ulje. Peći sa obe strane dok ne porumene. Posuda treba da bude poklopljena dok se fanci peku pa moramo biti jako obazrivi da nam se fanci ne isprže previše. Služe vrući posuti prah šećerom, a često i sa pekmezom od kajsija.

Europska dominacija

Španjolci svjetski prvaci

Iako bez svog najboljeg igrača Gasola, »furija« je uvjerljivo svladala europske prvake Grke u velikom finalu SP-a u Japanu

Piše: Dražen Prćić

Iako smo ovoga puta bili uskraćeni za nastup hrvatske košarkaške reprezentacije, koja nije uspjela izboriti vizu za nastup, netom završeno Svjetsko prvenstvo u Japanu donijelo je solidnu košarku nove generacije i potvrdu opće poznatog trenda u igri na dva koša. Poslije Indianapolisa i trijumfa tadašnje SiCG, u Tokiju se na pobjednički tron uspela reprezentacija Španjolske i potvrdila svojevrsnu europsku dominaciju u svijetu.

ZLATNA ŠPANJOLSKA: Novi svjetski prvaci su do svog posve zasluženog naslova stigli predvođeni najboljim igračem (MVP) šampionata Pau Gasolom i spretno-sretnom pobjedom u polufinalnom duelu protiv Argentine (75-74). U finalnom duelu protiv emotivno ispražnjenih aktualnih europskih prvaka Grka, unatoč neigranju ozlijeđenog vođe momčadi, »furija« je demonstrirala pravu momčadsku igru i posve demolirala (70-47) glavnog konkurenta za svjetski tron.

SREBRNA GRČKA: Povijesni trijumf nad favoriziranim Amerikancima u polufinalu (101-95) donio je neopisivu radost u zemlji starih Helena i još jednu potvrdu kako u sportu nema pretplaćenih šampiona. Odličnom obranom i preciznim šutevima stigli su do velikog finala u kojemu su, na koncu, platili danak iscrpljenosti u svakom pogledu. Uz europsku krunu, naslov viceprvaka svijeta još jedan je veliki domet grčke košarke i ugleda koji ona uživa.

BRONČANE SAD: Poslije debakla na svom parketu u Indianapolisu momčad sastavljena od profija iz NBA stigla je u Japan s namjerom da povrati renome i trijumfalno se vrati doma. Na putu do ostvarenja tog cilja namjerili su se na Grke, koji su ih bez respekta zaustavili na putu do svjetskog zlata. Ipak, pobjedom u malom finalu protiv Argentine (96-81), osvojeno je brončano odličje i kakva-takva rehabilitacija. Ne sumnjamo da bi SAD sa svojim najboljim NBA igračima lagano osvojila zlato, ali na natjecanjima igraju oni koji se odazovu pozivu izbornika!

EUROPA VLADA: Upravo završeno Svjetsko prvenstvo u Japanu ponovno je potvrdilo, kako budućnost ovog sporta leži na europskim prostorima s kojih se svake godine regrutira sve veći broj novih košarkaša za NBA draftove. S obzirom kako SAD više ne mogu sastaviti ili bolje rečeno skupiti, nikakav novi »Dream team«, svjetski tron će i dalje biti u posjedu europskih momčadi. Prošlog puta je to bila SiCG, sada je to Španjolska. Također, u finalnom duelu su bile dvije momčadi starog kontinenta, koje su u polufinalnim duelima eliminirale ostatak svijeta (SAD i Argentinu). Uz to u borbama za plasman od 5-8 mjesta igrale su sve europske momčadi (Francuska, Turska, Litva i Njemačka), što nedvosmisleno potvrđuje prevlast kontinenta, koji je ovu igru »uvezao« iz njezine postojbine (Kanada, SAD). Uzmemo li okolnost kako na posljednjem SP-u nisu igrale Hrvatska i Rusija, dvije trofejne svjetske reprezentacije bogate tradicije, onda još i više dobiva na snazi aktualna europska dominacija svjetskom košarkom. ■

Petorka SP-a

Najboljih pet igrača SP-a predvodi MVP *Pau Gasol* (Španjolska), te *Jorge Garbajosa* (Španjolska), *Theodoros Papaloukas* (Grčka), *Carmelo Anthony* (SAD) i *Emanuel Ginobili* (Argentina)

Domagoj Špoljar, najbolji hrvatski igrač squasha i tajnik Squash Saveza Hrvatske

Uspostavljena suradnja

Dolazak hrvatskih igrača u Suboticu plod je kontakta između dva squash saveza

Razgovor vodio: Dražen Prćić

Protekle nedjelje, 3. rujna, Subotica i squash klub »Votuzo« bili su domaćini jakog međunarodnog turnira upriličenog u sklopu proslave Dana grada. Među igračima iz Mađarske, Slovenije, Austrije i Srbije, hrvatsku delegaciju predvodio je *Domagoj Špoljar*, najbolji igrač i tajnik Squash saveza Hrvatske.

S obzirom kako je squash još uvijek, u velikoj mjeri, dosta nepoznat široj publici, predstavite se našim čitateljima.

Živim u Zagrebu i profesionalno sam angažiran u Savezu na mjestu tajnika. Aktivno igram već desetak godina i aktualni sam prvak Hrvatske. Tijekom proteklih godina igrao sam u gotovo svim europskim državama, a sa squashom sam uspio stići i do Afrike.

Otvaranjem prvog squash kluba u Vojvodini (»Votuzo«, op.a) ovaj sport je zaživio na našim prostorima. Kada je squash startao u Hrvatskoj i kakva je situacija danas?

Squash je na hrvatskim prostorima prisutan već desetak godina i tijekom proteklih godina se solidno razvio u pojedinim gradovima poput Zagreba, koji ima četiri-pet klubova, dok klubovi postoje i u Varaždinu, Puli, Rijeci, Osijeku i Splitu. Nažalost, najveći problem su financije, jer je zbog specifičnih uvjeta igranja potrebno izgraditi poprilično skupe objekte. Trenutačno imamo oko 500 registriranih igrača, koji aktivno igraju u svojim klubovima, imamo službeno državno prvenstvo, koje se igra svake godine, dok klubovi organiziraju svoja ligaška i turnirska natjecanja.

U kojem rangu se natječe hrvatska squash reprezentacija?

Okvirno gledamo mi pripadamo B skupini europskog ranga i svake godine igramo na Europian Nation Challenge Cupu, službenom natjecanju Europske federacije, na kojemu nastupaju reprezentacije plasirane ispod 16. mjesta kontinentalne ljestvice. Na ovom natjecanju bilježimo odlične rezultate, jednom smo bili drugi, pa treći, a ove godine očekujemo, također, dobar rezultat u Varšavi (Poljska).

Kako je došlo do realiziranja Vašeg gostovanja u Subotici?

Za naš dolazak jamačno je najzaslužniji *Zoran Vojnić Tunić*, koji nas je pozvao u Suboticu prilikom njegovog posjeta jednom našem natjecanju. Kontaktirao je naš Savez, upoznali smo se i plod suradnje je naš dolazak na »Trofej Subotice 2006«.

Kakvi su prvi dojmovi glede natjecanja i ambijenta u kojemu se ono odvija?

Jako je lijepo, klub je doista organiziran na vrhunskoj razini. Tereni su super, kao i svi ostali prateći sadržaji kojima raspolaže ovaj multifunkcionalni objekt. Glede samog natjecanja držim kako je odlično organizirano, ali su neki igrači ipak prejaki za ovu razinu natjecanja. Osobno volim igrati s jakim igračima. Ovdje sam se uspio plasirati u polufinale, ali mi je žao što nisam imao prilike igrati s prvakom Srbije *Đorđevićem*, s kojim uvijek imam »opasne« mečeve kada se nađemo nasuprot jedan drugom.

Jeste li uspjeli, osim kluba, vidjeti nešto i od Subotice?

Moji suigrači su stigli dan ranije i imali su prilike razgledati Vaš grad, nažalost, ja sam imao neodložnih obveza u Zagrebu i stigao sam tek negdje oko dva sata iza pola noći, te još nisam uspio vidjeti ništa osim »Votuza« u kojemu igramo turnir.

Hoćemo li Vas ponovno vidjeti u Subotici na nekom drugom natjecanju, koje organizira squash klub »Votuzo«?

U ovom trenutku još ništa nismo precizirali, ali kontakt je uspostavljen i ovu suradnju ćemo zasigurno nastaviti. ■

Njemačke rakete gađaju London

Priredio: Zdenko Samaržija

7. rujna 1978. godine umro je *Grga Novak*, akademik, arheolog, egiptolog i povjesničar te dugogodišnji profesor Filozofskoga fakulteta u Zagrebu. Osim objavljivanja rezultata arheoloških istraživanja rodnoga Hvara, Novak je napisao sintezu povijesti Dalmacije.
7. rujna 1566. godine poginuo je u bitki za Siget *Nikola Šubić Zrinski, hrvatski ban*.

8. rujna 1905. godine rođena je u Stocholmu *Greta Louisa Gustaffson*, kasnija Greta Garbo, američka glumica. Mnoge su se nedobronamjerne priče plele oko nje, a naglo su se podignule kada se povukla sa scene a bila je na vrhuncu karijere. Najuspjelije uloge odigrala je filmovima Ninočka, Dama s kamelijame i u Ani Karenjinoj. Umrla je 15. travnja 1990. godine u New Yorku.
8. rujna 1944. godine Nijemci su raketama V2 počeli gađati London. Krstareće je projektile projektirao *Verner von Braun*, vodeći njemački znanstvenik, kojeg su nakon sloma nacizma Amerikanci odveli u SAD. Braun je za Amerikance izradio hidrogensku bombu, bio je vođa projekta Apollo te je radio na izradi space shutlla.

9. rujna 1976. godine umro je *Mao Zedong*, vođa kineske Komunističke partije i utemeljitelj Narodne Republike Kine.
9. rujna 1939. godine ustrojena je banska vlast u tek osnovanoj Banovini Hrvatskoj.
9. rujna 1943. godine, nakon kapitulacije Italije, poglavnik NDH *Ante Pavelić* donio je proglas o priključivanju oduzetih gradova.
10. rujna 1976. godine sudarili su se na nebu iznad Zagreba avioni Inexa Adrije i britanske avionske kompanije. Poginulo je 176 putnika i članova posade.
10. rujna 1898. godine ubijena je u atentatu na ženevskome jezeru austrougarska carica i kraljica *Elizabeta Habsburg* (Sisi), supruga *Franje Josipa I*.
10. rujna 1952. godine na brod Galeb prvi se puta ukrcao *Josip Broz*. Brod-hladnjača Ramb III, brod koji je pod talijanskom zastavom prevozio banane Južne Amerike, porinut je 1938. godine u Genovi. Mobiliziran je nakon kapitulacije Italije u rujnu 1943. godine i Nijemcima je služio kao minopolagač. Kibitz, tako su ga, naime, Nijemci preimenovali, potopili su u studenome 1944. godine u riječkoj luci britanski bombarderi. Potonuo je na dubinu od 22 metra pa mu je iz vode virio tek vrh jarbola. Godine 1952. izvadio ga je iz mora splitski Brodospas te ga oteglio do Uljanika, pulskoga brodogradilišta, gdje je obnovljen. U ljeto iste godine dobio je novu namjenu, postao je školski brod Jugoslavenske ratne mornarice. Međutim, do smrti Josipa Broza bio je, zapravo, njegova jahta kojom je novi vlasnik oplovio svijet. Na njemu je stvorena ideja o Pokretu nesvrstanih, a na njoj je Broz ugostio mnoge svjetske državnike te javne ličnosti. Nakon Brozove smrti kratko je vrijeme služio za izobrazbu mornaričkih časnika, a raspad socijalističke Jugoslavije dočekao je u Bokokotorskom zaljevu. Godine 2000. kupio je ga je grčki poduzetnik i oteglio ga u riječki remontni zavod Viktor Lenac. Uredno su uskladištene Brozove privatne stvari, no ubrzo nakon početka remonta, novi se vlasnik prestao javljati. Brod je već godinama na vezu, smeta, i najvjerojatnije će ga brodogradilište zaplijeniti i poslati u neko rezalište.

10. rujna 1991. godine osnovan ja Hrvatski olimpijski odbor. Prvi predsjednik bio je *Antun Vrdoljak*.

10. rujna 1994. godine u posjet Republici Hrvatskoj stigao je papa *Ivan Pavao II*.
11. rujna 74. godine prije Krista izbio je ustanak rimskih robova pod *Spartakovim* vodstvom.
11. rujna 1970. godine umro je *Nikita Hruščov*, smijenjeni antistaljinistički predsjednik SSSR-a.
11. rujna 1874. godine rođen je *Franjo Dogan*, hrvatski skladatelj.
11. rujna 2001. godine. U simultatnim terorističkim napadima koji su izvedeni otetim zrakoplovima i za koje je odgovornost preuzela Al-Quaida, živote je izgubilo više tisuća ljudi.

11. rujna 2003. godine preminula je *Ana Lind*, švedska ministrica vanjskih poslova. Dan ranije teško ju je ranio *Mijailo Mijailović*.
11. rujna 1789. umro je *Luka Sorkočević*, hrvatski skladatelj.
11. rujna 1848. godine vojska je Josipa Jelačića, hrvatskoga bana, prešla Dravu te počela ratne operacije u Mađarskoj.
12. rujna 1942. godine na udaru nacističkih snaga našao se Staljingrad.
12. rujna 1683. godine poginuo je u bitki kod Beča *Juraj Križanić*, svećenik, leksikograf i povjesničar. Rođen je 1618. godine u Obrhu kraj Kupe. Gimnaziju je završio u Zagrebu, filozofiju je studirao u Grazu bogosloviju u Bologni i Rimu gdje je i doktorirao. Proučavao je crkveni raskol i rusku povijest. Bio je župnik u Nedelišću i Varaždinu, a 1646. godine putuje preko Beča i Varšave po prvi put u Rusiju. U Moskvu stiže potkraj listopada 1647. godine i tu ostaje nepuna dva mjeseca, a zatim se vraća u Poljsku i putuje po Evropi. Od listopada 1650. do svibnja 1651. godine nalazi se na putovanju za Carigrad. Godine 1652. ponovo dolazi u Rim, stupa u Zavod sv. Jeronima i unatoč izričitoj papinoj zabrani po drugi puta putuje u Rusiju. U Moskvu stiže potkraj rujna 1650. godine, a 8. siječnja 1661. prognan je carski ukazom u Sibir. U progonstvu u gradu Tobolsku proveo je punih petnaest godina, do 1676. godine kada je poslije smrti cara *Alekseja* pomilovan. U zatvoru piše prvu gramatiku ruskoga jezika te u ruski jezik uvodi neke hrvatske riječi. U listopadu 1677. napušta Rusiju, dolazi u Vilno, gdje - kako ne bi umro od gladi - stupa u dominikanski red. Otada pa sve do svoje smrti progone ga i onemogućavaju mu književni rad jer mu kao Slavenu i rusofilu ne vjeruju. Poginuo je u redovima poljske vojske prilikom opsade Beča.
13. rujna 1992. godine umro je *Antony Perkins*, američki glumac, zapažen u filmu Psiho.

SASTAVIO: IVICA ŠUBAT

GRAD NA DUNAVU, U SRIJEMU (TVRĐAVA)

SAVEZ ZEMALJA JUGOISTOČNE AZIJE

NOVAC DOBIVEN PRODAJOM ČEGA

NOGOMETAŠ SEDLOVSKI

AMERIČKA PTICA KUKAVICA

BOSANSKI PISAC, ĆAMIL ("BIHORCI")

REDATELJICA FILMA "VRIJEME ZA..."

GRAD I POKRAJINA U GRČKOJ

NAJBOLJI IGRAČ NA SP KOŠARKAŠA U JAPANU

BALTIČKA DRŽAVA

PRVO RAZDOBLJE KENOZOIKA

MORSKE RIBE, KAMENICE

PJEVAČ RAHIMOVSKI

PJEVAČ SLABINAC

OSOBNA ZAMJENICA

TRČANJE U PRIRODI

ŽIVOTINJA SLIČNA ŽIRAFI

"VOLT"

BORBA S BIKOVIMA U ŠPANJOL.

RAZNOBOJAN

AUGUST ŠENOA

ZDANJE ZA ŽIVLJENJE

DIVLJACI, RUŠITELJI

MJERA ZA DUŽINU

RAVNA POVRŠINA, RAVNINA

ROGER MOORE

DJEČJI ROMAN M. LOVRAKA

SPLITSKI JEDRILIČAR, MATE

"EAST"

ŽITELJI NAJVEĆEG KONTINENTA

BLISKOISTOČNA DRŽAVA

"NORTH"

NAJVEĆA RIJEKA U ITALIJI

SAT

SALAMURA

ČETVRTASTI NAPRSNIK KALUĐERA

UREDNIK I VODITELJ "LATINICE" NA HTV-u

ZVIJER IZ PORODICE MAČAKA

DIO TENISKOG MEČA

VELIKA RIJEKA U AZIJI

GLUMAC RISTOVSKI

TIPKOVNICA

PJEVAČ KARAN

GLASANJE MAGARCA

"DUŠIK"

NAPADANJE

IMPROVIZIRANO PLOVILO

ŠARENA PAPIGA

BODOVI U SPORTU

PTICA PJEVICA

OBLIK PRAKTIČNE NASTAVE

ŠATORSKO NASELJE

NESRETNI MITSKI LETAČ

"IZRAEL"

MALA MIZERNA PLAĆA

DOKUMENT, SLUŽBENI DOPIS

"SCIENCE"

OMOTATI, OBAVITI

"KALIJ"

TENISAČ AGASSI

MEMBRANA

ORIJENTALNI SPECIJALITET

EVA LONGORIA

OSNOVNI TON LJESTVICE

BRODSKO SPREMIŠTE

BEZ KOSE NA GLAVI

KRUH PREPEČENAC (ENGL.

AFRIČKA DRŽAVA (GLAVNI GRAD LILONGWE)

PREDAK (LAT.)

ŠAHIST NIMCOVIĆ

TERCET, TROLIST

SKLADATELJ "MALE FLORAMYE"

"TONA"

RIMSKI: 650

"NORVEŠKA"

JEDRENJAK S JEDNIM JARBOLOM

"MOLIBDEN"

EGIPATSKI BOG SUNCA

"VOLTAMPER"

"I DRUGO"

"UPPER CONTROL"

TAL. POMORAC PO KOJEM JE NAZVANA AMERIKA

STARIJI NOGOMET. "DINAMA", KRASNODAR

PRITOKA SAVE KOD JASENOVCA

ANTENA U KUKAČA

RJEŠENJA:

MONTREAL, ANAKONDA, REGISTAR, I, AVAR, I, JOSO, OKS, AHA, OPAT, ŠOKADIJA, KLICAJ, N, AO, ELAS, R, ATI, KONTROLOR, IZRASLINE, IDIST, ČISTKA, DOSJETKA, IDA, ASSANTE, ROK, ĆAKO, INS, AKTER, NIKICA, PRAM, UM, VIDOVA GORA, AJŠA, EMILE, ACI, AREAL, NO, IRA, IMENAR, I, USAN, BALAST, KAN, STRAHOPOŠTOVANJE

PETAK 8. 9. 2006.

HRT 1

06.45 TV raspored
06.50 TV kalendar
07.00 Dobro jutro, Hrvatska
09.10 Čarolija 8., serija
10.00 Vijesti
10.15 Ed 2., serija
11.00 TV raspored
11.05 Vremenski stroj
12.00 Dnevnik
12.16 TV kalendar
12.30 Protiv vjetra i oluje, serija
13.20 Oprah Show
14.05 Vijesti
14.15 Poslijepodnevna premijera: Becoming Dick, američki film
15.45 Fotografija u Hrvatskoj
16.00 Vijesti
16.10 Vrijeme sutra
16.15 Svijet prema Jimu 3., humoristična serija
16.40 Villa Maria, serija
17.30 Hrvatska danas
17.55 Luda kuća, serija
18.35 Malo misto: Dubrovnik
19.20 Znanstvene vijesti
19.30 Dnevnik
20.05 Čarolija 8., serija
21.05 Jurski park 3, američki film
22.45 Vijesti dana
23.00 Vijesti iz kulture
23.10 Hellraiser 3: Pakao na Zemlji, američki film
00.45 Dad Savage, britanski fim
02.25 Pištolj, američki film
03.55 Svijet prema Jimu 3., humoristična serija
04.15 Joey, humoristična serija

04.35 Špijunke 2., serija
05.20 Američki parovi, humoristična serija
05.45 Vremenski stroj
06.35 Reprizni program
07.10 Protiv vjetra i oluje, serija

HRT 2

08.00 TV vodič, panorame turističkih središta Hrvatske
08.25 TV raspored
08.30 TV kalendar
08.40 Teletubbies, lutkarska serija
09.05 ŽUTOKLJUNAC
10.00 Dečko ili cura?, serija za mlade
10.25 Život pred nama, serija
11.15 Špijunke 2., serija
12.00 Foylejev rat 3., serija
13.35 Mućke special 1988.: Spojevi
14.55 M.A.S.H. 2., humoristična serija
15.20 Vijesti za gluhe
15.35 Julia, serija
16.25 Jack i Bobby, serija
17.05 TV raspored
17.10 Anine pjesme, emisija pučke i predajne kulture
17.40 Povijesne legende 4.: Casanova čarobnjak strasti
18.35 Direkt
19.05 Vijesti iz kulture
19.10 Bitka planeta, crtana serija
19.35 Američki parovi, humoristična serija
20.05 Allo, allo 4. humoristična serija
20.40 Joey, humoristična serija
21.05 Vijesti na drugom
21.15 Zauvijek izgubljena, miniserija
22.50 Zakon i red: Odjel za žrtve 6., serija
23.30 Cirkus, serija
00.25 8 jednostavnih pravila za dečke moje kćeri tinejdžerice, humoristična serija
00.45 Vijesti na drugom
00.50 Pregled programa za subotu

nova

06.10 Hlapićeve nove zgode, crtana serija
06.35 Power Rangers, serija
07.00 Šaljivi kućni video
07.30 Život na jezeru, serija
08.00 Zemlja strasti, serija
08.55 Rebeca, serija
09.55 VIP DJ, glazbena emisija
10.40 Policajci s plaže, serija
11.40 Seinfeld, serija
12.15 Svi vole Raymonda, serija
12.55 Sudnica, court show
13.50 Beauty centar, serija
15.35 Vrtlareva kći, serija
16.30 Rebeca, serija
17.20 Vijesti Nove TV
17.30 Zemlja strasti, serija
18.20 Sudnica Melani Vukmirice, court show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Dvoboj, talk show
21.05 Masovno uništenje, igrani film
22.45 Vijesti Nove TV
22.55 Seinfeld, serija
23.25 National Geographic report: 11. rujan-istinita priča
23.30 Dva metra pod zemljom, serija
00.25 Propali plan, igrani film
01.55 Dvoboj, talk show
02.50 Dream Team, serija
03.40 Dnevnik Nove TV
04.25 Kraj programa

RTL

07.05 Beyblade G, crtana serija
07.30 Fifi, crtana serija
07.40 Školske tajne, dramska serija (R)
08.25 Princ iz Bel- Aira, humoristična serija (R)
08.55 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
09.20 Sam svoj majstor, humoristična serija (R)
09.50 Bračne vode, humoristična serija (R)
10.15 Roseanne, humoristična serija (R)
10.45 Sudnica, show (R)
11.45 Vijesti, informativna emisija
11.50 Exploziv, magazin (R)
12.20 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
12.50 Macho muškarci, telenovela
13.45 Začin života, telenovela
14.40 Školske tajne, dramska serija
15.30 Princ iz Bel- Aira, humoristična serija
15.55 Pod istim krovom, humoristična serija
16.20 Sam svoj majstor, humoristična serija
16.50 Bračne vode, humoristična serija
17.20 Roseanne, humoristična serija
17.45 Sudnica, show
18.45 Vijesti, informativna emisija
19.10 Exploziv, magazin
19.40 Zabranjena ljubav, sapunica
20.05 Big Brother, reality show
22.20 Vodonoša, igrani film, komedija
00.00 Vijesti, informativna emisija
00.20 Skrivena spoznaja, igrani film, triler
03.40 Pod pritiskom, akcijska serija (R)

SUBOTA

HRT 1

07.55 TV raspored
08.00 TV kalendar
08.10 Vijesti
08.20 Vrijeme danas
08.25 Slavni parovi: Raoul Walsh i Errol Flynn
08.50 Kinoteka komedije Prestona Sturgesa: Božić u srpnju
09.55 TV raspored
10.00 Vijesti
10.10 Vrijeme danas
10.15 Ed 3., serija
11.00 Prvi olimpijac, dokumentarni film
12.00 Dnevnik
12.16 TV kalendar
12.30 Protiv vjetra i oluje, serija
13.15 Prizma, multinacionalni magazin
14.00 Vijesti
14.10 Vrijeme danas
14.12 TV raspored
14.15 AlpeDunavJadran
14.55 Jurski park 3., američki film
16.30 TV raspored
16.35 Vijesti
16.44 Vrijeme sutra
16.50 Villa Maria, serija
17.40 Dnevnik velikih mačaka 6.
18.35 TV Bingo Show
19.15 LOTO 7/39
19.30 Dnevnik
20.05 Svečanosti kajkavske popevke Krapina 2006., prijenos završne večeri
21.50 Vijesti dana
22.00 Vijesti iz kulture
22.10 Grof Monte Cristo, američki film
00.15 Svečanosti kajkavskih popevki Krapina 2006., proglašenje pobjednika
00.40 Ljudi mačke, američki film
02.10 Dnevnik Ellen Rimbauer, američki film
03.35 Jeka, kanadski film
05.10 Slobodna zona, kratki dokumentarni film
05.25 Nevjerojatne priče 2.
05.50 Slavni parovi: Raoul Walsh i Errol Flynn
06.20 AlpeDunavJadran
06.50 Protiv vjetra i oluje, serija

9. 9. 2006.

HRT 2

07.30 Panorame turističkih središta Hrvatske
07.45 TV raspored
07.50 ŽUTOKLJUNAC
08.45 Parlaonica
09.40 Sportske igre mladih (10/12)
09.55 Kućni ljubimci
10.25 Duhovni izazovi međureligijski magazin
10.40 Foylejev rat 3., serija
12.15 Na rubu znanosti: Reinkarnacija
13.20 Automagazin
13.55 Monza: Kvalifikacijski trening F1 za Veliku nagradu Italije, prijenos
15.20 Julia, serija
16.10 Jack i Bobby, serija
16.50 Uspon Kine: Obogatiti se, dokumentarna serija
17.45 Vijesti iz kulture
17.55 Deal of a Lifetime, američki film
19.30 Nevjerojatne priče 2.
20.00 Hrvatska nogometna liga emisija
20.10 HNL prijenos utakmice
22.05 Hrvatska nogometna liga emisija
23.10 Zakon i red: Odjel za žrtve 6., serija
23.50 Cirkus, serija
00.45 8 jednostavnih pravila za dečke moje kćeri tinejdžerice 2., humoristična serija
01.05 Pregled programa za nedjelju

nova

06.45 Pokemon 6, crtani film
08.05 Ninja kornjače 2, crtana serija
08.30 Power Rangers, serija
09.20 Yu-Gi-Oh, crtana serija
10.25 Rodney, serija
11.25 Čarobnice, serija
12.20 Smallville, serija
13.15 Kuća na plaži, serija
14.10 Topli obrok Jamieja Olivera, kulinarski show
15.05 Navigator, nautički magazin
15.35 Automotiv, auto moto magazin
16.05 Policijska pravda, igrani film
17.40 Vijesti Nove TV
17.50 Istraga, kriminalistički magazin
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Zuhra light show, zabavna emisija
21.10 Edison, igrani film
22.55 Sjena straha, igrani film
00.30 VIP DJ, glazbena emisija
01.05 Na rubu zakona, serija
02.00 Dnevnik Nove TV
02.45 Kraj programa

RTL

07.00 Dexterov laboratorij, crtana serija
07.25 Trollz, crtana serija
07.45 Battle B-Daman, crtana serija
08.10 Jagodica Bobica, crtana serija
08.30 Nikola, humoristična serija (2 epizode)
09.25 Lud za tobom, humoristična serija
09.55 Pravi poziv, akcijsko-fantastična serija
11.40 Zabranjena ljubav, sapunica
13.00 Everwood, dramska serija
13.50 Lice straha, igrani film, triler
15.50 Big Brother, reality show (R)
17.40 Zvijezde Extra: Najšokantniji trenuci u svijetu zabave 3, zabavna emisija
18.45 Vijesti, informativna emisija
19.10 Žuta minuta, zabavna emisija
20.05 Razbijač, igrani film, akcijski
21.20 Big Brother, reality show
22.20 Ukleti brod, igrani film, horor
23.50 Big Brother, reality show
00.00 Playboy: Opasna požuda, igrani film, erotski
01.45 Vodonoša, igrani film, komedija (R)
03.15 Skrivena spoznaja, igrani film, triler (R)
04.40 Big Brother, reality show

NEDJELJA 10. 9. 2006.

HRT 1

07.35 TV raspored
07.40 TV kalendar
07.50 Vijesti
07.55 Huckleberry Finn, američki film za djecu
09.15 Nove pustolovine medvjedića Winnieja Pooha
09.40 Lilo i Stitch

10.00 Vijesti
10.15 Filmska klasika: Winterhawk, američki film
12.00 Dnevnik
12.15 TV kalendar
12.30 Plodovi zemlje
13.25 Rijeka: More
14.00 Škrinja: W.A. Mozart
14.55 Zlatne žice Slavonije Požega 2006.: Večer pjesme i vina (2/2)
15.45 Tajni život umjetničkih djela 2., dokumentarna serija
16.40 O.C. 2., serija
17.20 Vijesti
17.35 Six Days, Seven Nights američki film
19.15 LOTO 6/45
19.30 Dnevnik
20.05 Holding, hrvatski film
21.50 Vijesti dana
22.05 Vijesti iz kulture
22.15 Evergreen: Ragtime, američki film
00.50 Mediteran, miniserija
02.20 Alias 4., serija
03.05 Siska 5., serija
04.05 Las Vegas, serija
04.50 Plodovi zemlje
05.40 Opera Box
06.10 Rijeka: More

HRT 2

08.00 TV vodič, panorame turističkih središta Hrvatske
09.25 TV raspored
09.30 Portret Sretne Meštrović
10.45 TV raspored
10.50 Portret crkve i mjesta
11.00 Bakar: Misa, prijenos
12.00 TV raspored
12.05 Biblija
12.15 Opera Box
12.50 Mir i dobro
13.25 Studio F1
13.50 Monza: F1 za Veliku nagradu Italije, prijenos
16.00 Studio F1
16.10 Julia, serija
17.00 Jack i Bobby, serija
17.45 Mediteran, miniserija
19.20 15 godina HOOa, reportaža
19.35 Magazin nogometne Lige prvaka
20.10 Beograd: EP u vaterpolu finale, prijenos
21.25 Siska 5., serija
22.30 Las Vegas, serija
23.15 Zakon i red: Odjel za žrtve 6., serija
23.55 Cirkus, serija
00.50 8 jednostavnih pravila za dečke moje kćeri tinejdžerice 2., humoristična serija
01.10 Pregled programa za ponedjeljak

nova

05.55 Pokemon 6, crtana serija
07.15 Ninja kornjače 2, crtana serija
08.05 Power Rangers, serija
08.55 Yu-Gi-Oh, crtana serija
09.55 National Geographic report: 11. rujan-istinita priča
10.00 Pride Grand Prix – finale, prijenos
13.05 Edison, igrani film
15.00 Zuhra light show, zabavna emisija
16.00 Žena iz snova, reality show
17.05 Vijesti Nove TV
17.15 Pevecov kutak
17.20 Naša mala klinika, serija
18.15 Red Carpet, zabavna emsija
19.15 Dnevnik Nove TV

NEDJELJA

20.05 Pride Grand Prix – finale, snimka
21.00 Cro cop's Ultimate force, igrani film
22.40 Epicentar, informativno zabavna emisija
23.40 11. rujna - žrtve otmice na letu 93, dokumentarni film
00.35 Zuhra light show, zabavna emsija
01.35 VIP DJ, glazbena emisija
02.10 Na rubu zakona, serija
03.00 Dnevnik Nove TV
03.45 Kraj programa

RTL

08.25 Zvijezde Extra: Najšokantniji trenuci u svijetu zabave 3, zabavna emisija (R)
09.20 Trollz, crtana serija
09.40 Battle B-Daman, crtana serija
10.05 Red Bull x - fighters - Mexico city, sportsko-dokumentarna emisija (R)
10.20 Pravi poziv, akcijsko-fantastična serija
11.05 Cijena savjesti, dramska serija (2 epizode)
12.40 Policajac s Petlovog brda, dramska serija
13.25 Stranac u gradu, igrani film, triler
14.55 Razbijač, igrani film, akcijski (R)
16.15 Salto, zabavna emisija
17.10 Vladarice Playboyevog carstva, reality show
18.05 Exkluziv, magazin
18.45 Vijesti, informativna emisija
19.10 Big Brother, reality show
20.05 CSI: Miami, kriminalistička serija
21.00 Zakon braće, kriminalistička serija
21.50 FBI: Istraga, dokumentarno-kriminalistička serija
22.45 Novi forenzičari, dokumentarno-kriminalistička serija
23.35 Autopsija, dokumentarno-kriminalistička serija
00.10 Big Brother, reality show
00.20 Ukleti brod, igrani film, horor (R)
01.50 Playboy: Opasna požuda, igrani film, erotski (R)
03.30 Big Brother, reality show

PONEDJELJAK 11. 9. 2006.

HRT 1

06.45 TV raspored
06.50 TV kalendar
07.00 Dobro jutro, Hrvatska
09.10 Čarolija 8., serija
10.00 Vijesti
10.15 Ed 3., serija
11.00 TV raspored
11.05 Vremenski stroj: Gospodari vremena, dokumentarna serija
12.00 Dnevnik
12.15 TV kalendar
12.30 Protiv vjetra i oluje, serija
13.20 Oprah Show
14.05 Vijesti
14.15 Obiteljske priče: Veliki snježni izazov, američki film
16.00 Vijesti
16.10 Vrijeme sutra
16.15 Svijet prema Jimu 3., humoristična serija
16.40 Villa Maria, serija
17.30 Hrvatska danas
17.50 Vrijeme sutra
17.55 Luda kuća, serija
18.35 Dramska serija
19.30 Dnevnik
20.05 Čarolija 8., serija
21.05 Magazin
22.00 Vijesti dana
22.15 Vijesti iz kulture
22.25 Ljetni hit: Flawless, američki film
00.15 Dobro ugođena večer: Balet iz Pule
01.15 Veliki snježni izazov, američki film
02.55 Svijet prema Jimu 3., humoristična serija
03.20 CSI: Miami 3., serija
04.05 Špijunke 2., serija
04.50 Američki parovi, humoristična serija
05.10 Magazin
06.00 Protiv vjetra i oluje, serija

HRT 2

08.00 TV vodič, panorame turističkih središta Hrvatske
08.25 TV raspored
08.30 TV kalendar
08.40 Teletubbies, lutkarska serija
09.05 Conan, crtana serija
09.30 ŽUTOKLJUNAC
10.25 Dečko ili cura?, serija za mlade
10.50 Život pred nama, serija
11.40 Špijunke 2., serija
12.25 Foylejev rat 3., serija
14.00 Mućke 6., humoristična serija
14.50 M.A.S.H. 2., humoristična serija
15.15 Vijesti za gluhe
15.30 Julia 2., serija
16.20 Jack i Bobby, serija
17.00 TV raspored
17.05 Posavino u srcu te nosim, emisija pučke i predajne kulture
17.35 Povijesne legende 4.: Karlo Veliki zagonetni car
18.30 Direkt
19.05 Vijesti iz kulture
19.10 Bitka planeta, crtana serija
19.35 Američki parovi, humoristična serija
20.05 Allo, allo 4. humoristična serija
20.35 CSI: Miami 3., serija
21.20 Opatijske serenade Ljubo Kuntarić
23.00 Vijesti na drugom
23.10 Zakon i red: Odjel za žrtve 6., serija
23.50 Cirkus, serija
00.45 8 jednostavnih pravila za dečke moje kćeri tinejdžerice 2., humoristična serija
01.05 Vijesti na drugom
01.10 Pregled programa za utorak

nova

06.50 Hlapićeve nove zgode, crtana serija
07.15 Power Rangers, serija
07.40 Šaljivi kućni video
08.10 Život na jezeru, serija
08.50 Zemlja strasti, serija
09.50 VIP DJ, glazbena emisija
10.25 Svi vole Raymonda, serija
10.55 Policajci s plaže, serija
11.55 Beauty centar, serija
13.45 Sudnica Melani Vukmirice, court show
14.40 Vrtlareva kći, serija
15.40 Zemlja strasti, serija
16.30 Rebeca, serija
17.20 Vijesti Nove TV
17.30 Rebeca, serija
18.20 Sudnica Melani Vukmirice, court show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Žena iz snova, reality show
21.15 Kućanice, serija
22.10 Uvod u anatomiju, serija
23.00 Vijesti Nove TV
23.10 Seinfeld, serija
23.40 Will I Grace, serija
00.10 Rat u okrugu Harlan, igrani film
01.55 Red Carpet, zabavna emisija
02.50 Dream team, serija
03.40 Dnevnik Nove TV
04.25 Kraj programa

RTL

06.05 Školske tajne, dramska serija (R)
06.55 Beyblade G, crtana serija
07.15 Fifi, crtana serija
07.30 Princ iz Bel- Aira, humoristična serija (R)
07.55 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
08.25 Sam svoj majstor, humoristična serija (R)
08.50 Bračne vode, humoristična serija (R)
09.15 Roseanne, humoristična serija (R)
09.45 Sudnica, show (R)
10.40 Exkluziv, magazin (R)
11.15 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
11.45 Vijesti, informativna emisija
11.50 Big Brother, reality show (R)
12.50 Macho muškarci, telenovela
13.45 Začin života, telenovela
14.40 Školske tajne, dramska serija
15.30 Princ iz Bel- Aira, humoristična serija
15.55 Pod istim krovom, humoristična serija
16.25 Sam svoj majstor, humoristična serija
16.50 Bračne vode, humoristična serija
17.20 Roseanne, humoristična serija
17.45 Sudnica, show
18.45 Vijesti, informativna emisija
19.10 Exploziv, magazin
19.40 Zabranjena ljubav, sapunica
20.05 Big Brother, reality show
21.05 Zakon braće, kriminalistička serija
21.55 93 - Let koji je uzvratio udarac, igrani film, drama
23.35 Vijesti, informativna emisija
23.50 Big Brother, reality show
00.00 CSI: Miami, kriminalistička serija (R)
00.50 Zakon braće, kriminalistička serija (R)
02.30 FBI: Istraga, dokumentarno-kriminalistička serija (R)
03.20 Novi forenzičari, dokumentarno-kriminalistička serija (R)
04.15 Big Brother, reality show

UTORAK 12. 9. 2006.

HRT 1

06.45 TV raspored
06.50 TV kalendar
07.00 Dobro jutro, Hrvatska
09.10 Čarolija 8., serija
10.00 Vijesti
10.15 Ed 3., serija
11.00 TV raspored
11.05 Ekipa za očevid kad životinje stradaju
12.00 Dnevnik
12.16 TV kalendar
12.30 Protiv vjetra i oluje, serija
13.20 Oprah Show
14.05 Vijesti
14.15 Slobodna zona, kratki dokumentarni film
14.30 Obiteljske priče: Vječni Tuck, američki film
16.00 Vijesti
16.10 Vrijeme sutra
16.15 Svijet prema Jimu 3., humoristična serija
16.40 Villa Maria, serija
17.30 Hrvatska danas
17.50 Vrijeme sutra
17.55 Luda kuća, serija
18.35 Dramska serija
19.20 Znanstvene vijesti
19.30 Dnevnik
20.05 Čarolija 8., serija
21.05 Fokus
22.00 Vijesti dana
22.15 Vijesti iz kulture
22.25 Ljetni hit: Heaven and Earth, američki film
00.15 Ponoćna antologija: Dječak s perjem, britanski film
02.05 Svijet prema Jimu 3., humoristična serija
02.25 Zakon i red: Suđenje pred porotom, serija
03.10 Špijunke 2., serija
03.55 Slobodna zona, kratki dokumentarni film
04.05 Moja žena i djeca, humoristična serija
04.25 Oprah Show
05.10 Fokus
06.00 Protiv vjetra i oluje, serija

HRT 2

08.00 TV vodič, panorame turističkih središta Hrvatske
08.25 TV raspored
08.30 TV kalendar
08.40 Teletubbies, lutkarska serija
09.05 Dennis, crtana serija
09.30 ŽUTOKLJUNAC
10.25 Dečko ili cura?, serija za mlade
10.50 Život pred nama, serija
11.40 Špijunke 2., serija
12.25 Foylejev rat 3., serija
14.00 Mućke 6., humoristična serija
14.50 M.A.S.H. 2., humoristična serija
15.15 Vijesti za gluhe
15.30 Julia 2., serija
16.20 Jack i Bobby, serija
17.00 TV raspored
17.05 Ravnogorski tamburaši, emisija pučke i predajne kulture
17.35 Povijesne legende 4.: Rikard Lavljeg Srca križar pustolov
18.30 Direkt
19.05 Vijesti iz kulture
19.10 Bitka planeta, crtana serija
19.35 Moja žena i djeca, humoristična serija
20.05 Allo, allo 5. humoristična serija
20.35 Nogometna Liga prvaka: Chelsea Werder, prijenos
22.40 Zakon i red: Suđenje pred porotom, serija
23.25 Vijesti na drugom
23.35 Sažeci nogometne Lige prvaka
00.10 Zakon i red: Odjel za žrtve 6., serija
00.50 Cirkus, serija
01.45 8 jednostavnih pravila za dečke moje kćeri tinejdžerice 2., humoristična serija
02.05 Vijesti na drugom
02.10 Pregled programa za srijedu

nova

07.00 Hlapićeve nove zgode, crtana serija
07.25 Power Rangers, serija
07.50 Šaljivi kućni video
08.20 Život na jezeru, serija
09.00 Zemlja strasti, serija
09.50 Vrtlareva kći, serija
10.50 VIP DJ, glazbena emisija
11.35 Svi vole Raymonda, serija
12.35 Policajci s plaže, serija
13.40 Sudnica Melani Vukmirice, court show
14.35 Vrtlareva kći, serija
15.35 Zemlja strasti, serija
16.30 Rebeca, serija
17.20 Vijesti Nove TV
17.30 Rebeca, serija
18.20 Sudnica Melani Vukmirice, court show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Naša mala klinika, serija
21.00 Ace Ventura 2: Kad priroda zove, igrani film
22.40 Vijesti Nove TV
22.50 Seinfeld, serija
23.20 JAG, serija
00.15 Kraljice komedije, igrani film
01.40 Epicentar, informativno zabavna emsija
02.35 Dream Team, serija
03.25 Dnevnik Nove TV
04.10 Kraj programa

RTL

06.05 Školske tajne, dramska serija (R)
06.55 Beyblade G, crtana serija (R)
07.15 Fifi, crtana serija
07.30 Princ iz Bel- Aira, humoristična serija (R)
07.55 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
08.25 Sam svoj majstor, humoristična serija (R)
08.50 Bračne vode, humoristična serija (R)
09.15 Roseanne, humoristična serija (R)
09.45 Sudnica, show (R)
10.40 Exkluziv, magazin (R)
11.15 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
11.45 Vijesti, informativna emisija
11.50 Big Brother, reality show (R)
12.50 Macho muškarci, telenovela
13.45 Začin života, telenovela
14.40 Školske tajne, dramska serija
15.30 Princ iz Bel- Aira, humoristična serija
15.55 Pod istim krovom, humoristična serija
16.25 Sam svoj majstor, humoristična serija
16.50 Bračne vode, humoristična serija
17.20 Roseanne, humoristična serija
17.45 Sudnica, show
18.45 Vijesti, informativna emisija
19.10 Exploziv, magazin
19.40 Zabranjena ljubav, sapunica
20.05 Big Brother, reality show
21.05 Austin Powers: Špijun koji me hvatao, akcijska komedija
22.35 U mreži terora, kriminalistička serija
23.30 Vijesti, informativna emisija
23.45 Big Brother, reality show
23.55 93 - Let koji je uzvratio udarac, igrani film, drama (R)
01.25 U mreži terora, kriminalistička serija (R)
02.20 Big Brother, reality show

SRIJEDA

HRT 1

06.45 TV raspored
06.50 TV kalendar
07.00 Dobro jutro, Hrvatska
09.10 Čarolija 8., serija
10.00 Vijesti
10.15 Ed 3., serija
11.00 TV raspored
11.05 Ekipa za očevid kad životinje stradaju
12.00 Dnevnik
12.16 TV kalendar
12.30 Protiv vjetra i oluje, serija
13.20 Oprah Show
14.05 Vijesti
14.15 Slobodna zona, kratki dokumentarni film
14.30 Obiteljske priče: Ovisan o ljubavi, američki film
16.00 Vijesti
16.15 Svijet prema Jimu 3., humoristična serija
16.40 Villa Maria, serija
17.30 Hrvatska danas
17.50 Vrijeme sutra
17.55 Luda kuća, serija
18.30 Dramska serija
19.15 LOTO 7/39
19.30 Dnevnik
20.05 Čarolija 8., serija
21.05 Boje turizma
22.10 Vijesti dana
22.25 Vijesti iz kulture
22.35 Ljetni hit: Svemoguća misija, američki film
00.05 Ovisan o ljubavi, američki film
01.35 Svijet prema Jimu 3., humoristična serija
01.55 Veliko driblanje, serija
02.40 Špijunke 2., serija
03.25 Ekipa za očevid kad životinje stradaju
04.15 Oprah Show
05.00 Boje turizma
06.00 Protiv vjetra i oluje, serija

HRT 2

08.00 TV vodič, panorame turističkih središta Hrvatske
08.25 TV raspored
08.30 TV kalendar
08.40 Teletubbies, lutkarska serija
09.05 Dennis, crtana serija
09.30 ŽUTOKLJUNAC
10.25 Dečko ili cura?, serija za mlade
10.50 Život pred nama, serija
11.40 Špijunke 2., serija
12.25 Načelnica 2., miniserija
13.40 Mućke 6., humoristična serija

SRIJEDA 13. 9. 2006.

14.30 M.A.S.H. 2., humoristična serija
14.55 Slobodna zona, kratki dokumentarni film
15.10 Vijesti za gluhe
15.25 Julia 2., serija
16.20 Jack i Bobby, serija
17.00 TV raspored
17.05 Lud bi bio ,ko bi zamjerio, emisija pučke i predajne kulture
17.30 Vijesti iz kulture
17.40 Crikvenica: Košarka, kvalifikacije za EP: Hrvatska Danska, prijenos
19.35 Moja žena i djeca, humoristična serija
20.00 Emisija
20.35 Lyon Real Madrid, prijenos
22.40 Emisija
23.05 Veliko driblanje, serija
23.50 Vijesti na drugom
00.00 Sažeci nogometne Lige prvaka
00.35 Zakon i red: Odjel za žrtve 6., serija
01.15 Cirkus, serija
02.10 8 jednostavnih pravila za dečke moje kćeri tinejdžerice 2., humoristična serija
02.30 Vijesti na drugom
02.35 Pregled programa za četvrtak

nova

07.00 Hlapićeve nove zgode, crtana serija
07.25 Power Rangers, serija
07.50 Šaljivi kućni video
08.20 Život na jezeru, serija
09.00 Zemlja strasti, serija
09.50 Vrtlareva kći, serija
10.50 VIP DJ, glazbena emisija
11.35 Svi vole Raymonda, serija
12.35 Policajci s plaže, serija
13.40 Sudnica Melani Vukmirice, court show
14.35 Vrtlareva kći, serija
15.35 Zemlja strasti, serija
16.30 Rebeca, serija
17.20 Vijesti Nove TV
17.30 Rebeca, serija
18.20 Sudnica Melani Vukmirice, court show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Izvan zakona: S druge strane pravde, igrani film
21.55 U sridu, društveno politički magazin
23.05 Vijesti Nove TV
23.15 Novac, business magazin
23.45 Seinfeld, serija
00.15 National geographic report: 11. rujan – istinita priča
00.20 JAG, serija
01.15 Nevinost prve ljubavi igrani film
02.55 U sridu, društveno politički magazin
04.00 Dream Team, serija
04.50 Dnevnik Nove TV
05.35 Kraj programa

RTL

06.05 Školske tajne, dramska serija (R)
06.55 Beyblade G, crtana serija
07.15 Fifi, crtana serija
07.30 Princ iz Bel- Aira, humoristična serija (R)
07.55 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
08.25 Sam svoj majstor, humoristična serija (R)
08.50 Bračne vode, humoristična serija (R)
09.15 Roseanne, humoristična serija (R)
09.45 Sudnica, show (R)
10.40 Exkluziv, magazin (R)
11.15 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
11.45 Vijesti, informativna emisija
11.50 Big Brother, reality show (R)
12.50 Macho muškarci, telenovela
13.45 Začin života, telenovela
14.40 Školske tajne, dramska serija
15.30 Princ iz Bel- Aira, humoristična serija
15.55 Pod istim krovom, humoristična serija
16.25 Sam svoj majstor, humoristična serija
16.50 Bračne vode, humoristična serija
17.20 Roseanne, humoristična serija
17.45 Sudnica, show
18.45 Vijesti, informativna emisija
19.10 Exploziv, magazin
19.40 Zabranjena ljubav, sapunica
20.05 Big Brother, reality show
21.05 Zaboravljeni slučaj, kriminalistička serija
21.55 Dokaz krivnje, kriminalistička serija
22.45 U mreži terora, kriminalistička serija
23.45 Vijesti, informativna emisija
00.00 Big Brother, reality show
00.10 Austin Powers: Špijun koji me hvatao, igrani film, akcijska komedija (R)
01.35 U mreži terora, kriminalistička serija (R)
02.30 Big Brother, reality show

ČETVRTAK

HRT 1

06.45 TV raspored
06.50 TV kalendar
07.00 Dobro jutro, Hrvatska
09.10 Čarolija 8., serija
10.00 Vijesti
10.15 Ed 3., serija
11.00 TV raspored
11.05 Ekipa za očevid kad životinje stradaju
12.00 Dnevnik
12.16 TV kalendar
12.30 Protiv vjetra i oluje, serija
13.20 Oprah Show
14.05 Vijesti
14.15 Slobodna zona, kratki dokumentarni film
14.30 Obiteljske priče: Davidova majka, američki film
16.00 Vijesti
16.10 Vrijeme sutra
16.15 Svijet prema Jimu 3., humoristična serija
16.40 Villa Maria, serija
17.30 Hrvatska danas
17.50 Vrijeme sutra
17.55 Luda kuća, serija
18.35 Dramska serija
19.30 Dnevnik
20.05 Čarolija 8., serija
21.05 Uspon Kine: Grad snova, dokumentarna serija
22.05 Vijesti dana
22.15 Kratki susreti
23.00 Vijesti iz kulture
23.10 Ljetni hit: Showgirls, američki film
01.20 Ciklus ruskog filma: Khrustalyov, mashinu!, rusko francuski film
03.40 Vrhunski prevaranti, serija
04.35 Špijunke 2., serija
05.20 Kratki susreti
06.00 Protiv vjetra i oluje, serija

HRT 2

08.00 TV vodič, panorame turističkih središta Hrvatske
08.25 TV raspored
08.30 TV kalendar
08.40 Teletubbies, lutkarska serija
09.05 Dennis, crtana serija
09.30 ŽUTOKLJUNAC
10.25 Dečko ili cura?, serija za mlade
10.50 Život pred nama, serija
11.40 Špijunke 2., serija
12.25 Načelnica 2., miniserija
13.40 Mućke 6., humoristična serija
14.30 M.A.S.H. 2., humoristična serija
14.55 Slobodna zona, kratki dokumentarni film
15.10 Vijesti za gluhe
15.25 Julia 2., serija
16.20 Jack i Bobby, serija
17.05 TV raspored
17.10 Selo pokraj Kupe, emisija pučke i predajne kulture
17.35 Povijesne legende 4.: Pad velikog carstva Zgazite Kartagu
18.30 Direkt
19.05 Vijesti iz kulture
19.10 Bitka planeta, crtana serija
19.35 Slobodna zona, kratki dokumentarni film
19.45 Emisija uoči utakmice
20.10 Dinamo Auxerre, prijenos
22.05 Emisija nakon utakmice
22.20 Vrhunski prevaranti, serija
23.20 Vijesti na drugom
23.25 Zakon i red: Odjel za žrtve 6., serija
00.05 Cirkus, serija
01.00 8 jednostavnih pravila za dečke moje kćeri tinejdžerice 2., humoristična serija
01.20 Vijesti na drugom
01.25 Pregled programa za petak

nova

07.00 Hlapićeve nove zgode, crtana serija
07.25 Power Rangers, serija
07.50 Šaljivi kućni video
08.20 Život na jezeru, serija
09.00 Zemlja strasti, serija
09.50 Vrtlareva kći, serija
10.50 VIP DJ, glazbena emisija
11.35 Svi vole Raymonda, serija
12.35 Policajci s plaže, serija
13.40 Sudnica Melani Vukmirice, court show
14.35 Vrtlareva kći, serija
15-35 Zemlja strasti, serija
16.30 Rebeca, serija
17.20 Vijesti Nove TV
17.30 Rebeca, serija
18.20 Sudnica Melani Vukmirice, court show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Istraga, kriminalistički magazin

14. 9. 2006.

21.35 Izgubljeni, serija
22.30 Vijesti Nove TV
22.40 Seinfeld, serija
23.10 JAG, serija
00.00 Nepobjedivi, igrani film
02.15 Novac, business magazin
02.45 Dream team, serija
03.35 Dnevnik Nove TV
04.20 Kraj programa

RTL

06.05 Školske tajne, dramska serija (R)
06.55 Beyblade G, crtana serija
07.15 Fifi, crtana serija
07.30 Princ iz Bel- Aira, humoristična serija (R)
07.55 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
08.25 Sam svoj majstor, humoristična serija (R)
08.50 Bračne vode, humoristična serija (R)
09.15 Roseanne, humoristična serija (R)
09.45 Sudnica, show (R)
10.40 Exkluziv, magazin (R)
11.15 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
11.45 Vijesti, informativna emisija
11.50 Big Brother, reality show (R)
12.50 Macho muškarci, telenovela
13.45 Začin života, telenovela
14.40 Školske tajne, dramska serija
15.30 Princ iz Bel- Aira, humoristična serija
15.55 Pod istim krovom, humoristična serija
16.25 Sam svoj majstor, humoristična serija
16.50 Bračne vode, humoristična serija
17.20 Roseanne, humoristična serija
17.45 Sudnica, show
18.45 Vijesti, informativna emisija
19.10 Exploziv, magazin
19.40 Zabranjena ljubav, sapunica
20.05 Big Brother, reality show
21.05 Narod protiv Larrya Flynta, igrani film, drama
23.10 U mreži terora, kriminalistička serija
00.05 Vijesti, informativna emisija
00.20 Zaboravljeni slučaj, kriminalistička serija (R)
01.40 Dokaz krivnje, kriminalistička serija (R)
02.25 U mreži terora, kriminalistička serija (R)
03.15 Big Brother, reality show

TV TJEDNIK NA YU ECO

Emisija na hrvatskom jeziku TV tjednik emitirat će se u petak 8. rujna u ljetnom terminu od 21 sat na programu YU ECO televizije.

Repriza emisije je u subotu 9. rujna u 15 sati.

FILM TJEDNA

UKLETI BROD

(GHOST SHIP)

horor, 2002.

RTL 9.9.2006., 22.20

Pazi što želiš jer bi ti se želje mogle i ostvariti, kaže jedna mudra izreka, u čiju će se točnost uvjeriti posada spasilačkog broda pronalaženjem slavnog i davno izgubljenog prekooceanskog broda, u napetom avanturističkom hororu »Ukleti brod«.

Među najudaljenijim područjima Beringovog mora, posada spasilačkog broda Arctic Warrior slučajno naiđe na dugo izgubljene ostatke velikoga putničkog broda Antonia Graza, koji je potonuo prije više od 40 godina, i za kojim su zaludu organizirane brojne ekspedicije potrage. Prava na plijen Antonije Graze pripadaju onome tko je nađe i dovede natrag do luke, a vjeruje se kako je sveukupna vrijednost pronalaska pravo bogatstvo. Međutim, kada se jednom popne na palubu zagubljenog broda, posada Arctic Warriora suočit će se sa strašnom prošlošću i velikom opasnošću po svoje živote.

Spojivši elemente klasične horor priče o duhovima i avanturističkog trilera o skupini ljudi u skučenom prostoru, redatelj Steve Beck i scenarist Mark Hanlon uspjeli su od 'Ukletog broda' napraviti film koji se od svojih žanrovskih srodnika izdvaja svježinom pristupa i uvjerljivošću, prije svega, glumačkih izvedbi. Uvijek sjajni Gabriel Byrne (»Privedite osumnjičene«, »Millerovo raskrižje«, »Male žene«…) briljira kao neustrašivi kapetan, a treba upozoriti i na Julianu Marguiles koju najbolje poznajemo po nastupu u voljenoj seriji 'Hitna služba'.

Redatelj: Steve Beck

Uloge: Gabriel Byrne, Juliana Marguiles, Ron Eldard, Isaiah Washington, Desmond Harrington.

O Skupštini Matice hrvatske Subotica

U članku *Bele Tonkovića* Zataškavanje neovlaštenog raspolaganja novcem, objavljenog u ovom tjedniku, u broju185/1. rujna 2006., proštio sam da i po Statutu Matice hrvatske Subotica, »Upravni odbor prima članove«. Bela Tonković se dalje poziva na »pravosnažnost Statuta koji je priznat od nadležnih tijela Republike Srbije i kojega je i Središnjica priznavala...«.

Kad sam to proštio (pročito) pala mi na pamet prva godišnja skupština na kojoj sam se bunio i sporečko s ondašnjom pridsidnicom *Vitom Grunčić*, zašto nas petoro iz obitelji Stantić iz Prešernove, nismo primljeni u članstvo, a bili smo na istoj listi s obiteljom Kopilović iz Dragiše Mišovića koji su primljeni. Pridsidnica Vita Grunčić mi protumačila da u članstvo nije primo Upravni odbor već Središnjica u Zagrebu. Svatio sam da Vita Grunčić krajči istinu i da je ona zdušno sprovela volju spiritus movensa, čijom voljom nisam zavridio, bolje je kazat od njeg sam kaštigovan, da budem član Hrvatske matice, a pride i moja supruga, dica i snaja. Bio je tamo i Bela Tonković, al se on nije mišo u naš divan, zadovoljio se kako ga brez njegove pomoći dokrajčila Vita Grunčić.

Kad su me prijatelji pitali zašto nisam član Matice hrvatske u Subotici pravdo sam se tumačenjem Vite Grunčić da po ocini Središnjice u Zagrebu to nisam zavridio. Posli jedno dvi godine u divanu, u Matici u Zagrebu, od *Stjepana Sučića* sam dozno da je za primanje u članstvo jedino nadležan Upravni odbor Matice u Subotici. Svatio sam da nema smisla donkihotovski srljat tamo di nisam dobro došo, jel sam se uvirio da je Vita Grunčić samo produžena ruka Bele Tonkovića.

Da Grunčić/Tonković pakost prema meni nisu dokrajčili uvirio sam se kad u »Klasju naših ravni« ni jednom riči nisu spominili objavljivanje moje knjige »Kruv naš svagdanji«, iako je 2001. u Hrvatskoj matici iseljenika bila proglašena knjigom godine iseljene Hrvatske, a u Subotici sam za nju dobio općinsku nagradu »dr. Ferenc Bodrogvari« i »Antušovu nagradu« od Instituta »Ivan Antunović«. Priživio sam i to, baš ko i kerske plećke Tonkovićevi trabanata (satelita, pratilaca), s kojima sam otperjašen iz DSHV-a.

Odavno sam se okanio kontanja kako su me huncutski spričili da ne budem član Matice hrvatske. Posli ovog članka Bele Tonkovića lako mož odgonetnit ko nije divanio istinu: Vita Grunčić kad je javno kazala da u članstvo Hrvatske matice prima Središnjica u Zagrebu el Bela Tonković koji sad tvrdi da Upravni odbor prima članove, a ne Središnjica u Zagrebu.

Od ovo dvoje istinoljubivi kogod krajči (obalazi) istinu. Meni to više nije važno.

Alojzije Stantić

Nama je dovoljno da znate za nas...

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karađorđev put 2,

telefon (danonoćno): (024) 55-44-33

- Horgoš, Borisa Kidriča 7,

telefon (danonoćno): (024) 792-202

Raspored sprovoda i umrlice na Internetu:

www.funero.co.yu

e-mail: funero@funero.co.yu

Mogućnost odloženog plaćanja

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE
"URNA"
A.D.-d.o.o.

Trg žrtava fašizma br. 1

PREDUZEĆE ZA PRODAJU POGREBNE OPREME PREVOZ I CEREMONIJAL SAHRANE

Tel.: 024/558-011

Cvećara:
Tel.: 024/557-130

Subotica-trans

SUBOTICA-TRANS obavještava cijenjene putnike na međunarodnoj autobusnoj liniji, Subotica - Zagreb, važe cijene prijevoza s nizom pogodnosti:
- djeca do 6 godina voze se besplatno
- djeca od 6 do 12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1.942 din.)
- studenti uz prikaz indeksa uživaju popust od 30% (povratna karta je 2.707 din., a u jednom pravcu 1.514 din.)
- osobe starije od 60 godina imaju popust od 30%

POPUSTI VAŽE ISKLJUÈIVO ZA DIREKTNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA U OBA PRAVCA I VAŽE 30 DANA.

VAŠ SUBOTICA–TRANS

agria

AGRIA D.O.O. SUBOTICA
PROIZVODNJA SIJAČICA I REZERVNIH DIJELOVA
SUBOTICA, BARANJSKA 23
tel. i fax: 024-561-553
e-mail: agria@suonline.net

Zlatna medalja za kvalitetu 2005.

www.tippnet.co.yu Tel.: 555-765 E-mail: support@tippnet.co.yu

"PUTOVANJE": IZLOŽBA GRAFIKA JASMINE VIDAKOVIĆ JOVANČIĆ U LIKOVNOM SUSRETU U SUBOTICI